6 KIJKER 1 Oefening 1

Verre KIJKER

Ik maak een samenstelling die past in de zin.

winkel – meisjes – mede – linker – sleutel – hanger – karretje – klinkers – namen – hand

1 Voor je boodschappen gebruik je een winkelkarretje.

2 In het woord 'stop' zijn de s, t en p medeklinkers.

3 Mijn sleutels hangen aan een sleutelhanger.

4 Marie, Emma en Aya zijn meisjesnamen.

5 Dat is niet mijn rechter-, maar mijn linkerhand.

gevangenis – koninginnen – basis – brand – winter – anker – ketting – cel – kroon – koninkje – trap – school – hals – snoer

1 Ze draagt een halssnoer van parels.

2 De gevangene zit in een gevangeniscel.

3 Hare Majesteit droeg een koninginnenkroon.

4 Het schip ligt aan een ankerketting.

5 een heel klein vogeltje: een winterkoninkje

6 Ze vluchten langs de brandtrap.

7 We zitten nog één jaar in de basisschool.

naam _____ datum _____

Oefening 1

Ik maak samenstellingen met drie woorden!

nieuw – voet – over – laat – tafel	+	tennis – bal – buur – avond – jaar+s	+	wedstrijd – jongen – boodschap – nieuws – toernooi

1 Op 1 januari geeft de koning een *(n)* nieuwjaarsboodschap.

2 De Rode Duivels spelen een *(v)* voetbalwedstrijd.

3 Opa kijkt elke avond naar het *(l)* laatavondnieuws.

4 De jongen die aan de overkant van de straat woont, is de *(o)* overbuurjongen.

5 Wie wint het *(t)* tafeltennistoernooi?

Ik maak zoveel mogelijk woorden.

nieuw – s – gierig – en – ver – be – d – e

nieuws	nieuwsgierig	benieuwd
vernieuwend	nieuwe	vernieuwen

naam _____ datum _____

Ik schrijf de juiste vorm van het woord.

nieuwsgierig	_____nieuwsgierige_____ mensen
behang	de kamer met papier _____behangen_____
gangster	de twee _____gangsters_____ oppakken
ruw	_____ruwe_____ handen door het werken
enkel	je beide _____enkels_____ verstuiken
appelvlaai	twee _____appelvlaaien_____ bakken
handboei	de _____handboeien_____ vastmaken
klinkt	deuren met gouden _____klinken_____
koe	gevlekte _____koeien_____ in de wei
tennistoernooi	internationale _____tennistoernooien_____
sneeuw	het zal fel _____sneeuwen_____

Ik vervang ☺ door ng of nk.

1 De *(koni☺)* _____koning_____ woont in een *(koni☺lijk)* _____koninklijk_____ paleis.

2 De *(leerli☺en)* _____leerlingen_____ maken een *(staartdeli☺)* _____staartdeling_____.

3 De *(kwajo☺ens)* _____kwajongens_____ *(sli☺eren)* _____slingeren_____ een *(boemera☺)* _____boemerang_____ in mijn *(richti☺)* _____richting_____.

naam _____ datum _____

6 KIJKER 1 Oefening 2

Verre KIJKER

Ik maak zoveel mogelijk samenstellingen.

herfst	herfstkleuren, herfstmaand, herfstbuien,	kleuren
eeuwen	herfstvakantie, herfststormen, herfstdag,	lang
sneeuw	eeuwenlang, eeuwenoud, sneeuwmaand,	jaar
nieuw	sneeuwbuien, sneeuwstormen,	koorts
school	sneeuwvlokken, sneeuwdag, nieuwjaar,	plank
hooi	nieuwbouw, schooljaar, schoolvakantie,	stronk
donder	schooldag, hooikoorts, donderbuien,	maand
planken	donderstormen, donderdag, plankenkoorts,	buien
kerst	kerstkleuren, kerststronk, kerstmaand,	bouw
spring	kerstvakantie, kerstdag, springplank,	vakantie
boeken	boekenjaar, boekenplank, boekenmaand,	oud
regen	regenkleuren, regenjaar, regenmaand,	stormen
zomer	regenbuien, regenvakantie, regenstormen,	vlokken
	regendag, zomerkleuren, zomermaand,	dag
	zomerbuien, zomervakantie, zomerdag	

naam _____ datum _____

Ik vul het juiste woord in.

eeuw

eeuwen
meeuwen
sneeuwen
spreeuwen
schreeuwen
bergleeuwen

uw

ruw
sluw
schuw
zwaluw
schaduw
oogzenuw

woorden met eeuw

zeevogels _____meeuwen_____
wilde dieren _____bergleeuwen_____
hard roepen _____schreeuwen_____
witte vlokken die vallen _____sneeuwen_____
landvogels _____spreeuwen_____
200 jaar _____eeuwen_____

woorden met uw

Vossen zijn listig of _____sluw_____.
Eén _____zwaluw_____ maakt de lente niet.
We rusten in de _____schaduw_____ van een eik.
Sommige dieren zijn erg _____schuw_____.
Oma ondergaat een operatie aan een _____oogzenuw_____.
Niet geschaafde planken zijn _____ruw_____.

naam _____ datum _____

Ik maak een samenstelling die past in de zin.
Alle samenstellingen vind ik ook bij oefening 4.

meisjes – melk – stink – rond – nieuw – bank – drink – werk – linker – sneeuw – jaar – donker – storm	+	meeuwen – ringen – wind – kooi – stemmen – waarde – rode – koeien – rij – kaart – kaas – draaien – kroes

1 Hoor je de heldere *(m)* meisjesstemmen van het koor?
2 *(S)* Stormmeeuwen zijn zeevogels.
3 Ik tel 40 *(j)* jaarringen bij die omgezaagde eik.
4 Hij fietste door de koude *(s)* sneeuwwind.
5 Wat is de *(n)* nieuwwaarde van die auto?
6 De hoogtewerker staat veilig in zijn *(w)* werkkooi.
7 In de wei staan wel 80 *(m)* melkkoeien.
8 Van dat *(r)* ronddraaien word ik duizelig.
9 Jo en ik betalen met een *(b)* bankkaart.
10 We staan niet in de rechter-, maar in de *(l)* linkerrij.
11 Een beker noemt men soms ook een *(d)* drinkkroes.
12 Die *(s)* stinkkaas ruikt vreselijk!
13 Hij draagt *(d)* donkerrode kousen.

naam _____ datum _____

10 **Ik schrijf het alfabet. Als ik twijfel, neem ik mijn Loepje.**

a b c d e f g h i j k l m n o p q
r s t u v w x y z

Ik rangschik alfabetisch.

jongensnaam – engelengezang – mengelmoes – duwen – sleutelhanger – handboeien – zonsopgang – gifslang – ooievaars – afgemaaid – frisdrank – luistervink

afgemaaid
duwen
engelengezang
frisdrank
gifslang
handboeien
jongensnaam
luistervink
mengelmoes
ooievaars
sleutelhanger
zonsopgang

klauteren – kamelen – kilogram – krijgers – kubus – koud – knauwen – kegelen – krab – kwaad

kamelen
kegelen
kilogram
klauteren
knauwen
koud
krab
krijgers
kubus
kwaad

naam _____ datum _____

Ik rangschik de volgende woorden alfabetisch.

meisjesstemmen – melkkoeien – stinkkaas – ronddraaien – nieuwwaarde – bankkaart – drinkkroes – werkkooi – linkerrij – sneeuwwind – jaarringen – donkerrode – stormmeeuwen

bankkaart
donkerrode
drinkkroes
jaarringen
linkerrij
meisjesstemmen
melkkoeien
nieuwwaarde
ronddraaien
sneeuwwind
stinkkaas
stormmeeuwen
werkkooi

linkerrij – links – liegen – linkerarm – linkerbovenbeen – linkshandig – linkeroog – linksvoetig – linkerschouder – linksbuiten

liegen
linkerarm
linkerbovenbeen
linkeroog
linkerrij
linkerschouder
links
linksbuiten
linkshandig
linksvoetig

naam _____ datum _____

Eindletter d of t? Ik vul aan.
Ik schrijf de woorden nog eens over.

Eindletter d of t?
Het woord verlengen!

orkes t	orkest	woeden d	woedend
stran d	strand	plezan t	plezant
verbo d	verbod	omgekeer d	omgekeerd
arties t	artiest	kran t je	krantje
sprin t	sprint	paspoor t	paspoort
poor t je	poortje	paar d je	paardje
ein d je	eindje	bedroef d	bedroefd
ou d ste	oudste	ongezon d	ongezond
kor t ste	kortste	beroem d ste	beroemdste

Ik vul eerst d of t in. Ik verdeel de samenstelling en kleef de woorden terug aan elkaar.

bran d deur — brand + deur = branddeur

stran d ma t — strand + mat = strandmat

broo d kors t — brood + korst = broodkorst

duizen d poo t — duizend + poot = duizendpoot

naam _____ datum _____

Ik vul d of t in.
Ik schrijf uit elke zin het moeilijkste woord onderaan over.

1 De pianis_t_ is ongetwijfel_d_ een begaaf_d_ muzikan_t_.

2 Dat eeuwenou_d_ beel_d_ is een beken_d_ kuns_t_ werk.

3 Met een apparaa_t_ onderzoekt de arts de bloe_d_druk van de patiën_t_.

4 De studen_t_ noteert eers_t_ in een kla_d_schrif_t_.

5 In het spor_t_bla_d_ schrijft de journalis_t_ over vel_d_rijders.

6 De gloe_d_nieuwe televisie heeft een prachtig beel_d_scherm.

7 Een hevige rukwin_d_ bracht het boo_t_je op de Noor_d_zee in moeilijkheden.

8 Van het woor_d_ 'beroem_d_ste' is 'beroem_d_' het gron_d_woor_d_.

9 De kleine luiaar_d_ lag nog in zijn be_d_je en droomde van een heerlijk ontbij_t_.

10 Het vuur verspreidt zich razen_d_snel.

naam _____ datum _____

Oefening 6

Ik vul d of t in en ik schrijf het woord nog eens over.

een beroem_d_ man	beroemd
draa_d_loos internet	draadloos
een bedees_d_ kind	bedeesd
een boeke_t_ je bloemen	boeketje
een bruilof_t_sfees_t_	bruiloftsfeest
een ba_d_plaats	badplaats
verwonder_d_ zijn	verwonderd
bloo_t_svoe_t_s wandelen	blootsvoets
het schei_d_bare deel	scheidbare
een broo_d_je gezon_d_	broodje gezond
een een_d_je op het pa_d_	eendje pad
beleef_d_ zijn	beleefd
onbewoon_d_ eilan_d_	onbewoond eiland
ongezon_d_ voe_d_sel	ongezond voedsel
het gron_d_ gebie_d_	grondgebied
een mooi han_d_schrif_t_	handschrift
een aren_d_snes_t_	arendsnest
het is bloe_d_hee_t_	bloedheet
een werel_d_wij_d_ complot	wereldwijd
een kruiswoor_d_raa_d_sel	kruiswoordraadsel

naam _____ datum _____

6 KIJKER 1
Oefening 6

Ik vul d of t in en ik schrijf de moeilijkste woorden over.

1 Langs die afgron_d_ loopt een klein bospa_d_ naar de berghu_t_.

2 Mama sproeit het ba_d_ schuim weg en droogt het kin_d_ je af met een zachte ba_d_ han_d_ doek.

3 Voel je de zui_d_ westenwin_d_?

4 Londen is de hoof_d_ sta_d_ van het Verenig_d_ Koninkrijk.

5 Die bandie_t_ was gewapen_d_. Hij had zelfs een kin_d_ je ontvoer_d_. Een agen_t_ hield hem onder scho_t_.

Ik vul eerst aan met d of t en ik schrijf daarna de samenstelling over.

verban_d_ doos	verbanddoos
spo_t_ goe_d_ koop	spotgoedkoop
wil_d_ vreem_d_	wildvreemd
wielerwe_d_ strij_d_	wielerwedstrijd
groo_t_ sta_d_	grootstad
schil_d_ pa_d_	schildpad

naam _____ datum _____

Verre KIJKER

Ik vul d of t in en ik schrijf de woorden nog eens over.

Het geweerscho t verwondde de soldaa t in de Eerste Werel d oorlog.

Het geweerschot verwondde de soldaat in de Eerste Wereldoorlog.

De dokter verzorgde zijn hoof d. Hij legde een verban d ron d de won d.

De dokter verzorgde zijn hoofd. Hij legde een verband rond de wond.

Ook zijn vrien d was zwaar gewon d en lag in een be d naast hem.

Ook zijn vriend was zwaar gewond en lag in een bed naast hem.

Ik vul de woorden aan met d of t. Ik maak dan de samenstelling.

woor d	+	soor t	woordsoort
noor d	+	westenwin d	noordwestenwind
ba d	+	han d doek	badhanddoek
honder d	+	duizen d	honderdduizend
voe t bal	+	vel d	voetbalveld

naam _____ datum _____

Ik vul het juiste woord in.

Homoniemen zijn woorden die gelijk klinken, maar ik anders schrijf. Ik denk dus aan de betekenis!

rad – rat
Er loopt een _rat_ door de tuin.
Stromend water doet het _rad_ draaien.

raad – raat
Bijen bouwen een honing_raat_.
Opa geeft me dikwijls goede _raad_.

wand – want
Tussen twee kamers is er een _wand_.
Een handschoen zonder vingers is een _want_.

hard – hart
Dat beton is erg _hard_.
Mijn _hart_ klopt hevig.

graad – graat
Dat is de _graat_ van een vis.
Hij heeft erge brandwonden van de derde _graad_.

nood – noot
In _nood_ kent men zijn vrienden.
Een _noot_ eten is gezond.

kruid – kruit
Marjolein is een tuin_kruid_.
Uit welke stoffen bestaat bus _kruit_?

bood – boot
Hij vaart in een _boot_.
Gisteren _bood_ hij zijn hulp aan.

naam _____ datum _____

Ken ik de woorden met ch? Ik probeer het woord in te vullen. Twijfel ik, dan kijk ik onderaan.

1 Dat is een tegenslag. Dat is *(p)* pech !
2 Jan valt. Hij heeft *(z)* zich pijn gedaan.
3 Je moet niet zo bluffen of *(po)* pochen .
4 Ik ben wel wat ziek, maar *(t)* toch sta ik op.
5 Ik maak plezier en ik *(l)* lach .
6 We kunnen ons verwarmen aan de *(k)* kachel .
7 Een mooier woord voor lijf is *(li)* lichaam .
8 De supporters applaudisseren en *(jui)* juichen .
9 Soms moet je een beetje hoesten of *(ku)* kuchen .
10 Mijn oom kan *(g)* goochelen met kaarten.
11 Op je kamer is het geen wanorde of chaos .
12 Die meisjes lachen of *(gie)* giechelen steeds.
13 Mensen uit een ander land zijn *(a)* allochtonen .
14 Mijn oom is elektricien. Hij kent veel van *(te)* techniek .
15 Jan werkt in de scheikunde of in de chemie .
16 Wie machines herstelt, weet veel van *(me)* mechaniek .
17 De bouwheer neemt meestal een *(ar)* architect .

pech – zich – pochen – toch – lach – kachel – lichaam – juichen – kuchen – goochelen – chaos – giechelen – allochtonen – techniek – chemie – mechaniek – architect

naam _____ datum _____

Ik zoek een synoniem. Het is een woord met ch.
Als ik twijfel, kijk ik bij de oefening 8 onderaan.

lijf	lichaam	scheikunde	chemie
schateren	lachen	allesbrander	kachel
stoefen	pochen	joelen	juichen
vaardigheid	techniek	niet van hier	allochtoon
toveren	goochelen	half lachen	giechelen
bouwmeester	architect	hoesten	kuchen
wanorde	chaos	tegenslag	pech

Ik vul het woord met het achtervoegsel achtig(e) in.

schilder	Dat is een	schilderachtig plekje.
sprookjes	Het ziet er hier	sprookjesachtig uit.
reus	Dat zijn	reusachtige kunstwerken.
onweer	Het is zwoel en	onweerachtig.
kind	Jullie zijn erg	kinderachtig.
kabeljauw	De schelvis is een	kabeljauwachtige vis.
regen	Zoveel wolken. Het is erg	regenachtig.
waar	Het is echt en	waarachtig gebeurd.
koorts	Ik ben grieperig en	koortsachtig.

naam _____ datum _____

Oefening 9

Verre KIJKER

Ik voeg één medeklinker toe zodat het woord past.

…**acht** De pels van een poes is lekker zacht.

…**ocht** De deuren staan open. Je zit op de tocht.

…**echt** De muur is niet schuin, maar recht.

…**icht** Je staat niet ver, maar dicht.

…**ucht** Hij heeft zorgen en hij zucht.

Ik maak samenstellingen met een woord uit elke kolom.

na**cht**	nachtzoen	vogel
pe**ch**	pechvogel	do**chte**r
voor	voorlicht	beri**cht**
klein	kleindochter	schi**cht**
re**cht**	rechtop	been
a**chte**r	achtervoegsel	voegsel
weer	weerbericht	zoen
kasteel	kasteelgracht	pe**ch**
re**chte**r	rechterbeen	ja**cht**
leer	leerplicht	op
bliksem	bliksemschicht	li**cht**
banden	bandenpech	pli**cht**
zeil	zeiljacht	gra**cht**

naam _____ datum _____

De drukker heeft zich vergist. Ik ga in elke zin op zoek naar twee woorden waarmee ik een samenstelling kan maken.

Alseenschichtsloegdebliksemin.

.reik nee rood leiv thcil ejpeerts neE

Lachjijalsjenaardiefilmkijkt?

.nelednaw gaddim ed an ki gnig neretsiG

.levueh nee po nevob thculv jiH

.otua ed nav keinhcet ed nav leev teew aP

.netcetihcra eewt nekrew uaerub tad pO

Diematrasisvolmetlucht.

bliksemschicht	vluchtheuvel
lichtkier	autotechniek
lachfilm	architectenbureau
gisterenmiddag	luchtmatras

Ik zoek het woord door de deeltjes aan elkaar te puzzelen.

licht pool zuid	zuidpoollicht
ge loos heid wicht	gewichtloosheid
even on ig wicht heid	onevenwichtigheid
hoofd dacht ver e	hoofdverdachte
zang e s gaal nacht	nachtegaalszang
heim houding ge s plicht	geheimhoudingsplicht

naam _____ datum _____

In elke zin staat één werkwoord. Ik onderstreep dat.

De zon schijnt hevig.

Stapelwolken drijven aan.

Onze hond blaft naar de buren.

Het wordt een warme dag.

Zelfs de vogels schuilen voor de warmte.

Werkwoorden zijn woorden die zeggen wat iets of iemand doet of overkomt.

In elke zin staan twee werkwoorden. Ik onderstreep die.

In de verte hoor ik het donderen.

Straks gaat het ook nog bliksemen.

Onze hond zal dan weer janken.

Meestal blijf ik dan in zijn buurt zitten.

Papa zegt dat de hond dan nog banger wordt.

In elke zin staan drie werkwoorden. Ik onderstreep die.

De regen plenst, stroomt en valt naar beneden.

We willen zo vlug mogelijk kunnen schuilen.

Maar we zien niets waar we ons tegen de regen kunnen beschermen.

Het regent en onweert nu, maar het hagelt niet.

Wat zullen we straks blij zijn om thuis te komen!

naam _____ datum _____

Oefening 10

Ik onderstreep alle werkwoorden!

De witte wolf – deel 1

Frederick Schiller overleed in de Tweede Wereldoorlog. Hij werd getroffen door een granaat. Hij was toen 52 jaar. Hij had al veel boeken geschreven. Hij was vooral bekend voor het schrijven van cowboyverhalen.
Hij schreef wel onder een andere naam of een pseudoniem: Max Brand. Het boek 'De witte wolf' schreef de auteur in 1926. Dat is bijna honderd jaar geleden. Dat verhaal proberen we in dit scheurblok na te vertellen. Adam Gannaway was een Amerikaanse wetenschapper. Hij trok door een woest gebergte en hij ontmoette er op een zekere dag Tucker Crosden, een pelsjager. Tucker stapte naast zijn paard. Toen ze elkaar tegenkwamen, gingen ze even zitten en samen rookten ze een pijp. In die tijd wist men immers niet dat roken ongezond was. Plots nam Tucker uit de zadeltas van zijn paard een hond, een bullterrier. Het was een vrouwtje en spoedig zou ze moeten bevallen. Tucker was fier op zijn terrier, zijn kampioen. 'De jongen zullen me veel geld opbrengen', zei hij. Hij vertrok.

naam _____ datum _____

Ik maak eerst de ja-neevraag. Ik schrijf die op.
Ik onderstreep dan in elke zin het onderwerp eenmaal en de persoonsvorm tweemaal.

1 We fietsen naar het strand.
Fietsen we naar het strand?

2 We moeten opboksen tegen de wind.
Moeten we opboksen tegen de wind?

3 Mijn vriend Liam vindt het fijn.
Kindt mijn vriend Liam het fijn?

4 Hij logeert graag bij ons.
Logeert hij graag bij ons?

5 Misschien gaan we wel zwemmen.
Gaan we misschien wel zwemmen?

6 Liam heeft zijn vlieger bij zich.
Heeft Liam zijn vlieger bij zich?

7 Hij leert een kite besturen in de zeilclub.
Leert hij een kite besturen in de zeilclub?

8 Zijn kite meet wel drie vierkante meter.
Meet zijn kite wel drie vierkante meter?

9 Hij kan hem bijna niet houden.
Kan hij hem bijna niet houden?

naam _____ datum _____

Ik onderstreep in elke zin het onderwerp eenmaal en de persoonsvorm tweemaal. Ik denk aan de ja-neevraag.

De witte wolf – deel 2

La Sombra leek moe en hongerig. Beneden, wat lager, stond haar man te staren in de verte. Haar man, de grote Zwarte Wolf, had enorme spieren. Geen beer viel het koppel aan. Ze werden gevreesd door de andere wolven.
De grote Zwarte Wolf rilde. Hij sprak: 'Ik ruik een mens.'
La Sombra sidderde. Van alle beesten is de mens de gevaarlijkste. Dat wist zij. Zij liep vlug terug naar het hol. Ze duwde even met haar snuit tegen de warme lichaampjes van haar jongen. Toen ging ze voor de ingang liggen waken.
Ze dacht: 'Wat moet die vreemde duivel op twee poten hier?'
De Zwarte Wolf vertrok op verkenning. Tegen de avond kwam hij terug.
'Bah, jij stinkt naar de mens', riep La Sombra. 'Dat komt door dat houtvuur', antwoordde de Zwarte Wolf. 'De mens heeft een hond bij zich. En die hond heeft wel acht jongen geworpen. Ik moet die doden. Anders komen ze op ons jagen.'
De Zwarte Wolf lag op de loer. De mens vertrok op jacht. De hond en haar jongen bleven alleen achter. Nu wil de Zwarte Wolf toeslaan.

naam _____ datum _____

Ik onderstreep in elke zin het onderwerp eenmaal en de persoonsvorm tweemaal.
Ik schrijf beide over.
Staat de zin in de t.t. of v.t.? Ik omkring!

In de muziekschool leerde Jonas trompet spelen.
Jonas leerde t.t. (v.t.)

Vandaag vertrekt de harmonie naar Ieper.
de harmonie vertrekt (t.t.) v.t.

Daar stappen ze in de Kattenstoet.
ze stappen (t.t.) v.t.

Lang geleden werden in Ieper veel stoffen verhandeld.
veel stoffen werden t.t. (v.t.)

Met die stoffen maakte men mooie kleren.
men maakte t.t. (v.t.)

Maar toen was er in Ieper een ware kattenplaag.
er was t.t. (v.t.)

Op het einde van de stoet werden katten van de toren geworpen.
katten werden t.t. (v.t.)

Nu werpt de burgemeester stoffen poesjes naar beneden.
de burgemeester werpt (t.t.) v.t.

Iedereen wil zo'n poesje bemachtigen.
iedereen wil (t.t.) v.t.

naam _____ datum _____

Ik onderstreep in elke zin het onderwerp eenmaal en de persoonsvorm tweemaal. In welke tijd staat de zin? Na elke zin schrijf ik tussen haakjes t.t. of v.t.

De witte wolf – deel 3

De Zwarte Wolf valt aan (t.t.). Hij had al dikwijls met honden gevochten (v.t.). Maar dit keer is hij verrast (t.t.). Plots voelt hij vlijmscherpe tanden rond zijn poot (t.t.). Dat deed pijn (v.t.). Hij zwiept met zijn poot heen en weer (t.t.). Maar de hond liet niet los (v.t.). Uit kwaadheid hapte de wolf naar een jong (v.t.). Het jong krijste (v.t.). Even maar laat de moeder de poot los (t.t.). Maar dat had ze niet mogen doen (v.t.). Met één beet vermorzelde de wolf haar hals (v.t.).

Hij haalde uit naar alle jongen (v.t.). Toch is er een jong kunnen ontsnappen (t.t.). De kleine klauterde naar boven (v.t.). Hij vond een warme grot met allemaal warme lijfjes (v.t.). Daar verstopt hij zich (t.t.).

Wat later kwam de Zwarte Wolf aangestrompeld (v.t.). ‘Ze zijn allemaal dood (t.t.)’, zei hij (v.t.). ‘Ik geloof je niet (t.t.)’, antwoordde La Sombra (v.t.). ‘Ik ruik de mens in ons hol (t.t.).’

naam _____ datum _____

Ik zoek de stam van het werkwoord.

stam ik … nu

gemakkelijke werkwoorden		moeilijke werkwoorden	
kussen	kus	worden	word
grinniken	grinnik	vermoeden	vermoed
wreken	wreek	antwoorden	antwoord
kamperen	kampeer	verbinden	verbind
betekenen	beteken	kleden	kleed
achtervolgen	achtervolg	verzenden	verzend
praten	praat	bloeden	bloed

Ik zoek de infinitief en de stam van het werkwoord.

	infinitief	stam
Ik zwijg al.	zwijgen	zwijg
Ik leg het daar.	leggen	leg
Wie vindt het?	vinden	vind
Rust maar even.	rusten	rust
Antwoord jij?	antwoorden	antwoord
Het ontdooit vlug.	ontdooien	ontdooi
Hij vernieuwt zijn dak.	vernieuwen	vernieuw
Jij goochelt.	goochelen	goochel
Waarschuw je mij?	waarschuwen	waarschuw

naam _____ datum _____

Oefening 13

Ik schrijf de stam en vul de persoonsvorm in (t.t.).

	stam	
liggen	lig	Ik lig in bed.
worden	word	Het wordt mooi weer.
regenen	regen	Het regent .
sneeuwen	sneeuw	Het sneeuwt .
vernieuwen	vernieuw	Hij vernieuwt zijn huis.
willen	wil	Wil je een drankje?
vinden	vind	Hij vindt zijn bril niet.
wuiven	wuif	Emma wuift naar oma.
bloeden	bloed	Je bloedt toch niet?
rusten	rust	Hij rust in de zetel.
branden	brand	Daar brandt het!
rijden	rijd	Je rijdt veel te snel.
telefoneren	telefoneer	Straks telefoneer ik.
amuseren	amuseer	Hij amuseert zich.
verwonderen	verwonder	Het verwondert me.
snijden	snijd	Hij snijdt in zijn vinger.
miauwen	miauw	De poes miauwt .
leiden	leid	Leid jij die groep?
leiden	leid	Nee, ik leid hen.

naam _____ datum _____

Oefening 14

Ik schrijf de stam van het werkwoord. Daarna schrijf ik de persoonsvorm in de tegenwoordige tijd.

	stam	
werken	werk	Opa werkt veel.
verstoppen	verstop	Hij verstopt zich.
zwaaien	zwaai	Hij zwaait naar mij.
vluchten	vlucht	De dief vlucht.
kneden	kneed	Papa kneedt het deeg.
blijven	blijf	Blijf jij om te spelen?
glijden	glijd	Hij glijdt op het ijs.
vergissen	vergis	Wie vergist zich?
berekenen	bereken	Bereken jij dit?
schatten	schat	Lisa schat de uitkomst.
verbranden	verbrand	Pa verbrandt papier.
liggen	lig	Hij ligt te slapen.
bedenken	bedenk	Opa bedenkt een verhaal.
zinken	zink	De boot zinkt.
houden	houd	Zij houdt van mij.
worden	word	Word je al elf jaar?
vermijden	vermijd	Oma vermijdt suiker.
redden	red	Ik red een vogeltje.

naam _____ datum _____

Ik schrijf de persoonsvorm in de tegenwoordige tijd.

klauteren	Lars klautert in een boom.
ontgoochelen	Zij ontgoochelt mij.
puzzelen	Oma puzzelt graag.
telefoneren	Jij telefoneert wel erg veel!
interesseren	Dat interesseert me wel.
ontmoedigen	De trainer ontmoedigt ons soms.
verbouwen	Mijn ouders verbouwen ons huis.
verknoeien	Je verknoeit die tekening.
gruwelen	Hij gruwelt van het verhaal.
waarschuwen	De agent waarschuwt ons.
vermoeden	Hij vermoedt iets!
redden	Redt hij die egel uit het water?
verwonden	Hij verwondt zich met dat mes.
omkleden	Kleed jij je maar om.
bloeden	Tom bloedt uit zijn neus.
verbieden	Papa verbiedt ons dat te doen.
optreden	Hij treedt op in het circus.
bestrijden	Hij bestrijdt de vijand.
wieden	Mama wiedt tussen de bloemen.

naam _____ datum _____

Dit zijn speciale en veel gebruikte werkwoorden. Ik schrijf de persoonsvorm in de tegenwoordige tijd.

staan Ik *sta* op wacht. *Sta* jij daar ook?
Hij *staat* al lang op haar te wachten.

zien *Zie* je me niet staan?
Hij *ziet* jou heel goed.

hebben Ik *heb* hoofdpijn. *Heb* jij een aspirientje bij? De juf *heeft* alleen fruit. Je *hebt* gelijk.

worden Ik *word* kampioen. *Word* jij uitgenodigd?
Jij *wordt* toch ook niet ziek?

zijn Ik *ben* op tijd. Julie *zijn* er nog niet.
Ben jij altijd op tijd? Mijn vrienden *zijn* er al.

kunnen *Kun* jij naar mijn feestje komen?
Ik *kan* er zijn. Lotte *kan* er niet zijn.

rijden *Rijd* jij mee? Kobe *rijdt* alleszins mee. Ik *rijd* ook.
Wie *rijdt* nu met ons mee?

mogen *Mag* jij blijven? Jij *mag* nog naar tv kijken.

vinden *Vind* jij het goed? Ik *vind* het niet goed. Mijn papa *vindt* het ook niet goed.

naam _____ datum _____

Ik schrijf de persoonsvorm in de tegenwoordige tijd.

De witte wolf – deel 4

Wanneer La Sombra haar hol *(binnenkomen)* binnenkomt, *(ruiken)* ruikt zij niets speciaals. Een kleine welp *(zoeken)* zoekt meteen een tepel. En ook het witte hondenjong *(vinden)* vindt een plaats om te drinken. Na twee weken *(duwen)* duwt La Sombra haar jongen naar buiten. 'Vreemd', *(denken)* denkt ze. Een kleine spierwitte hond *(blaffen)* blaft uitdagend. Hij *(werpen)* werpt zich op zijn grootste broer. Hij *(bijten)* bijt in zijn oor. Hij *(verwonden)* verwondt hem. Het oor *(bloeden)* bloedt. La Sombra *(grommen)* gromt. 'Vechten mag, elkaar kwetsen niet.' Maar La Sombra *(zijn)* is ook fier. 'Mijn zoon *(worden)* wordt een witte wolf.' De Zwarte Wolf *(gaan)* gaat niet akkoord. 'Ik *(vermoorden)* vermoord dat hondenjong', *(snauwen)* snauwt hij. Maar La Sombra *(laten)* laat haar tanden zien. 'Je *(houden)* houdt je poten en tanden thuis!' De Zwarte Wolf *(schudden)* schudt zijn kop en *(verdwijnen)* verdwijnt. La Sombra *(staan)* staat er nu alleen voor. Het *(worden)* wordt hard werken voor haar.

naam _____ datum _____

Ik maak samenstellingen. Eerst zet ik beide woorden in het meervoud.

aap + streek = apenstreken

bes + sap = bessensappen

blok + doos = blokkendozen

duif + hok = duivenhokken

krul + bol = krullenbollen

mat + klopper = mattenkloppers

noot + balk = notenbalken

paard + stal = paardenstallen

pan + koek = pannenkoeken

peer + boom = perenbomen

pop + huis = poppenhuizen

schaap + wolk = schapenwolken

indiaan + stam = indianenstammen

oog + blik = ogenblikken

krab + poot = krabbenpoten

getal + lijn = getallenlijnen

naam _____ datum _____

Ik schrijf alle woorden in het meervoud.

dood – begraaf – kerkhof

doden begraven op kerkhoven

agent – bewaak – gevangenis

agenten bewaken gevangenissen

getal – verdeel – tel op – trek af

getallen verdelen, optellen en aftrekken

gewas – kweek – tomaat – pluk – aardappel – rooi

gewassen kweken, tomaten plukken en aardappelen of aardappels rooien

betoog – gebouw – demonstreer – straat – staak – baas

betogen voor gebouwen, demonstreren op straten, staken tegen de bazen

been – masseer – spier – oefen

benen masseren en spieren oefenen

zus – verras – mooi – geschenk

zussen verrassen met mooie geschenken

woord – onderstreep – rood – lijn

woorden onderstrepen met rode lijnen

naam _____ datum _____

Oefening 17

Ik schrijf het meervoud.

dakpan – leg	dakpannen leggen
getal – verdeel	getallen verdelen
afspraak – maak	afspraken maken
groot – gezin	grote gezinnen
resultaat – behaal	resultaten behalen
oceaan – bevaar	oceanen bevaren
verslik – graat	verslikken in graten
motor – herstel	motoren herstellen
praat – buur	praten met buren
poot – beer	poten van beren
bal – trap	ballen trappen
boer – boerin	boeren en boerinnen
eenzaam – man	eenzame mannen
pot – boetseer	potten boetseren
vos – verjaag	vossen verjagen
som – betaal	sommen betalen
geweer – schiet	met geweren schieten
web – spin	webben van spinnen
ongehoorzaam – hond	ongehoorzame honden

naam _____ datum _____

Oefening 17

Ik schrijf het meervoud.

interessant – debat	interessante debatten
lief – kennis	lieve kennissen
streng – vonnis	strenge vonnissen
kind – verras	kinderen verrassen
portret – teken	portretten tekenen
gebeurtenis – vertel	over gebeurtenissen vertellen
eigenschap – heb	eigenschappen hebben
sneeuwvlok – dwarrel	sneeuwvlokken dwarrelen
licht – dim	lichten dimmen
slim – bolleboos	slimme bolledozen
dief – arresteer	dieven arresteren
spook – fantaseer	over spoken fantaseren
probleem – los op	problemen oplossen
blad – perforeer	bladen perforeren
monument – herstel	monumenten herstellen
metaal – las	metalen lassen
ledemaat – beweeg	ledematen bewegen
koningin – kroon	koninginnen kronen
orgaan – transplanteer	organen transplanteren

naam _____ datum _____

Ik schrijf de woorden in het juiste vakje.

normaal – olie – bubbelbad – watermolen – wetenschappen – plattegrond – vuilblikken – rekensommen – demonstreren – schilderen – middelbare – schooltassen – speelden – ontwaken – scheidsrechter – bedelaars – heteluchtballon – besnuffelen – ontdekken – zonnestralen – penseel – negatief – middageten – ongehoorzaam

kattenstukje	berenstukje
bubbelbad	olie
plattegrond	watermolen
vuilblikken	demonstreren
schooltassen	ontwaken
besnuffelen	bedelaars
ontdekken	negatief

katten- en berenstukje	andere woorden
wetenschappen	normaal
rekensommen	schilderen
middelbare	speelden
heteluchtballon	scheidsrechter
zonnestralen	penseel
middageten	ongehoorzaam

naam _____ datum _____

Ik schrijf het meervoud of de juiste vorm van twintig moeilijke woorden. Er komt een kattenstukje of een berenstukje bij.

apparaat	apparaten
bibliotheek	bibliotheken
commissaris	commissarissen
diagonaal	diagonalen
dinosaurus	dinosaurussen
dromedaris	dromedarissen
parallel	twee parallelle lijnen
ik tennis	wij tennissen
krokus	krokussen
magneet	magneten
motor	motoren
nationaal	nationale feestdag
oceaan	oceanen
professor	professoren
radiator	radiatoren
snottebel	snottebellen
tractor	tractoren
traditioneel	traditionele kleding

naam _____ datum _____

Oefening 19

Verre KIJKER

Ik vul het juiste woord in.

kabouter – kameel – kapot – katoen – karate – kanon – kapoen – kalender – kanaal – kanarie – kapitaal – kameleon – kabaal – karakter – kazerne – kapel

stuk	kapot	lawaai	kabaal
veel geld	kapitaal	waterloop	kanaal
stof	katoen	almanak	kalender
soldatenwoning	kazerne	zoogdier	kameel
klein ventje	kabouter	vechtsport	karate
wapen	kanon	vogeltje	kanarie
eigenschappen	karakter	deugniet	kapoen
kleine kerk	kapel	hagedis	kameleon

Marokko – Canada – Japan – Amerika

Marokkanen uit Marokko, Canadezen uit Canada,
Japanners uit Japan en Amerikanen uit Amerika.

Ik schrijf de woorden over.

parasol	parasol	**para**plu	paraplu
parachute	parachute	**para**llel	parallel
parallellogram	parallellogram		

naam _____ datum _____

Oefening 19

Verre KIJKER

Ik zoek zoveel mogelijk leenwoorden als banaan. Ik schrijf ze op. Ik kijk van links naar rechts en van boven naar onder.

b	a	n	a	a	n	t	a	b	a	k	l	k	
p	n	a	t	u	u	r	a	k	e	t	a	a	
a	a	d	o	p	t	e	r	e	n		v	p	m
n	n	p	a	r	a	s	o	l			a	i	a
i	a	b	o	n	n	e	m	e	n	t	b	t	c
e	s	a	l	a	m	a	n	d	e	r	o	e	a
k	a	r	a	k	t	e	r	a	k	e	t	i	d
a	g	e	n	t				k	a	n	o	n	a
p	a	r	a	l	l	e	l	l	o	g	r	a	m
s	a	l	a	r	i	s	a	n	i	t	a	i	r
a	t	o	o	m	a	p	p	a	r	a	a	t	
s	i	g	a	r	e	t	t	a	b	e	l		

banaan, tabak, natuur, raket, adopteren,
parasol, abonnement, salamander,
karakter, raket, agent, kanon,
parallellogram, salaris, sanitair, atoom,
apparaat, sigaret, tabel, paniek, ananas,
lavabo, kapitein, macadam

naam _____ datum _____

Ik schrijf de juiste vorm van de woorden als banaan.

kapot		kapotte	schoenen
radiator	warme	radiatoren	
apart		aparte	mensen
ananas	lekkere	ananassen	
banaan	kromme	bananen	
jaloers		jaloerse	jongens
kameel	dorstige	kamelen	
kanaal	lange	kanalen	
kanon	grote	kanonnen	
paleis	dure	paleizen	
parallel		parallelle	lijnen
raket	schieten met	raketten	
salaris	vele	salarissen	betalen
sanitair		sanitaire	installaties
tapijt	oosterse	tapijten	
valies	volle	valiezen	
wagon	een klein	wagonnetje	
tabel	lange	tabellen	
sigaret	ongezonde	sigaretten	
planeet	acht	planeten	

naam _____ datum _____

Oefening 20

Verre KIJKER

Ik maak samenstellingen.

adoptie	adoptieouders	agenda
klas	klasagenda	centrum
parkeer	parkeergarage	optocht
carnaval + s	carnavalsoptocht	schotel
radiator	radiatorverwarming	ouders
dieet	dieetmargarine	garage
asiel	asielcentrum	margarine
trein	treinabonnement	salaris
maand	maandsalaris	abonnement
macaroni	macaronischotel	verwarming

karakter	karaktereigenschappen	agent
atoom	atoombom	wegen
parachute	paraschutespringer	aansteker
aardappel	aardappelsalade	bom
koffiezet	koffiezetapparaat	eigenschappen
kanon	kanonschoten	springer
televisie	televisiekanalen	salade
sigaretten	sigarettenaansteker	apparaat
macadam	macadamwegen	schoten
politie	politieagent	kanalen

naam _____ datum _____

Ik zoek het grondwoord.

binnenlands = binnenland + s
vriendschap = vriend + schap
raadsel = raad + sel
landschap = land + schap
verstandig = verstand + ig
gereedschap = gereed + schap
blootshands = bloot + s + hand + s

Ik vul de woorden in.

lidmaatschap – geweld – raadseltje – onkruid – nood – tweedehands – gereedschap – aard – voedsel – zeldzame

1 Je lost het niet op door geweld te gebruiken.
2 Het lidmaatschap van een vereniging verwerven.
3 Om te timmeren heb je goed gereedschap nodig.
4 Een raadseltje oplossen is leuk.
5 Geen nieuw, maar een tweedehands kopen.
6 We wonen met zijn allen op de aard bol.
7 In arme landen is er soms nood aan voedsel.
8 Dat zijn zeldzame planten.
9 In de tuin onkruid wieden.

naam _____ datum _____

6 KIJKER 2 Oefening 21

Verre KIJKER

Ik maak moeilijke samenstellingen!

gewel**d** + daad	een gewelddaad plegen
honger + s + noo**d**	hongersnood lijden
vloe**d** + deur	een sluis met een vloeddeur
jeug**d** + droom	een jeugddroom hebben
zan**d** + taart	een deeg om zandtaart te bakken
noo**d** + dijk	op een nooddijk vluchten

Ik maak woorden met het achtervoegsel erd.

bang – slim – lelijk – lief

1 Hij is niet moedig. Hij is een bangerd.
2 Mijn broertje is mama's lieverd.
3 Tom van onze klas is niet dom. Hij is een slimmerd.
4 Onze hond is echt niet mooi. Hij is een lelijkerd.

Ik maak woorden met het achtervoegsel schap.

beter – vriend – weten – land

1 vriendschap sluiten
2 het landschap bewonderen
3 iemand beterschap wensen
4 natuurkunde: een wetenschap

naam _____ datum _____

Ik vul de versjes aan met woorden op b.

krab – schub – club – rib – eb – rob – web – job – bob – snob

Gegrild vlees heet in het Turks keba**b**,
maar mijn opa eet liever krab.
Oma zegt: ‘Pas op voor dat banket.
Je krijgt nu al kwa**b**betjes van vet!’
Als Ro**b** nuchter rijdt, is hij bob.
Is dat geen mooie job?
Weet je ‘t steeds beter,
dan ben je een snob!
Onder water met een blu**b**,
dat leerde ik in de zwem club!
Twijfelen en aarzelen is dubben
en vissen hebben schub ben.
Na vloed komt altijd eb
en de spin loert in haar web.
Kijk, dat bot is een rib.
En de zee rob ligt in het sli**b**.

naam _____ datum _____

Oefening 22

Verre KIJKER

Ik schrijf de woorden op b in het meervoud.

zeerob — zeerobben

spinnenweb — spinnenwebben

rivierkrab — rivierkrabben

varkensrib — varkensribben

visschub — visschubben

Ik maak samenstellingen en vul ze in.

strand – atletiek – varkens – eb – vakantie – zee – school – bob	+	slee – job – bieb – krab – rob – lijn – ribbetjes – club

1 Ik lees boeken uit de schoolbieb.

2 Papa bakt varkensribbetjes op de barbecue.

3 Mijn broer vond een vakantiejob als kelner.

4 Ik ben lid van de atletiekclub.

5 Op een zandbank in de Schelde ligt een zeerob.

6 In het zand vind ik een kleine strandkrab.

7 We wandelen op het natte zand langs de eblijn.

8 Ze glijden bijzonder snel in hun bobslee.

naam _____ datum _____

Oefening 23

Ik vul de woorden op teit in.

specialiteit – universiteit – creativiteit – activiteit – realiteit – majesteit – elektriciteit – nationaliteit – identiteit

hogeschool	universiteit
stroom	elektriciteit
bezig zijn	activiteit
tot welk land je behoort	nationaliteit
verbeelding of fantasie	creativiteit
koning	majesteit
werkelijkheid	realiteit
wie je bent	identiteit
bijzondere of speciale studie	specialiteit

Ik maak woorden op heid.

waar	waarheid
eenzaam	eenzaamheid
gezond	gezondheid
gehoorzaam	gehoorzaamheid
hoeveel	hoeveelheid
veilig	veiligheid
moeilijk	moeilijkheid

naam _____ datum _____

Oefening 23

Ik schik de woorden op teit alfabetisch.

specialiteit – creativiteit – agressiviteit – activiteit – realiteit – majesteit – elektriciteit – mentaliteit – nationaliteit – puberteit – kwaliteit – seksualiteit – brutaliteit – identiteit

activiteit
agressiviteit
brutaliteit
creativiteit
elektriciteit
identiteit
kwaliteit
majesteit
mentaliteit
nationaliteit
puberteit
realiteit
seksualiteit
specialiteit

Ik maak steeds langere woorden op heid.

gek	gekheid	boos	boosheid
zeker	zekerheid	eeuwig	eeuwigheid
beleefd	beleefdheid	bedroefd	bedroefdheid

boekenwijs — boekenwijsheid
ondankbaar — ondankbaarheid
zenuwachtig — zenuwachtigheid
onafhankelijk — onafhankelijkheid
onevenwichtig — onevenwichtigheid
onverdraagzaam — onverdraagzaamheid

naam _____ datum _____

Oefening 24

Ik maak afleidingen die passen in de zinnen.

ei eren – tjes

Ik lust wel twee *eieren*. Wil je gebakken *eitjes*?

eind e – je – elijk – ig – eloos

Het *einde* van de dag. We gaan een *eindje* wandelen. We komen *eindelijk* aan. Een dag blijft niet eeuwig duren, een dag is *eindig*. Ik kijk naar de zee. Ze lijkt wel *eindeloos*.

geheim e – en – pjes – zinnig

We komen samen in een *geheime* vergadering. We hebben allerlei *geheimen* uit te wisselen. Wil ik jou eens wat kleine *geheimpjes* vertellen? Je moet niet zo *geheimzinnig* doen.

klein e – er – ere – ste

Dat zijn *kleine* bananen. En die zijn nog *kleiner*. Er zijn er nog *kleinere*. Dat zijn de *kleinste* van allemaal.

Ik schrijf de woorden in het meervoud.

onderwijzeres *onderwijzeressen*

eigenschap *eigenschappen*

naam _____ datum _____

Oefening 24

Ik maak afleidingen. Het grondwoord staat in het rood.

ge – af – be + **scheid** + en – ing – srechter

1 De ouders van Mieke gaan scheiden.
2 Er is een scheiding tussen de machten.
3 De Italiaanse scheidsrechter fluit de match.
4 De ouders van Mieke zijn gescheiden.
5 We gaan op reis en nemen afscheid van opa en oma.
6 We zijn nederig of bescheiden.

ge – af – be + **leid** + en – ing – er – ster

1 De gidsen begeleiden de groep naar de top van de berg.
2 Wie heeft hier de leiding?
3 Jan is onze begeleider en An is onze begeleidster.
4 Wie heeft die mensen naar boven geleid?
5 Je moet zorgen dat je niet te veel afgeleid bent.
6 De politici willen een strak financieel beleid.

Ik schrijf de persoonsvorm in de t.t. Ik denk aan de stam!

leiden — Hij leidt de groep.
uitbreiden — De buurman breidt zijn huis uit.
pleiten — De advocaat pleit in de rechtbank.
herleiden — Herleid jij die breuk?

naam _____ datum _____

Oefening 25

Verre KIJKER

Ik zoek het ei-woord. Ik vul het in.

b**ei**tel – besch**ei**den – dom**ei**n – dr**ei**gen – gew**ei** –
h**ei**mwee – kapit**ei**n – kass**ei**en – n**ei**ging – omh**ei**ning –
porsel**ei**n – r**ei**ger – r**ei**ken – r**ei**nigen – schr**ei**en –
st**ei**geren – vall**ei**

wenen	schreien
grote vogel met lange spitse snavel	reiger
fijn aardewerk	porselein
proper maken	reinigen
graad bij het leger	kapitein
breed glooiend dal	vallei
armen uitstrekken, naar iets …	reiken
op de achterpoten staan	steigeren
verlangen naar huis	heimwee
aandrang om iets te doen	neiging
schutting rond de tuin	omheining
getakte horens van een hert	gewei
steekgereedschap	beitel
eenvoudig	bescheiden
bang maken voor iets	dreigen
landgoed	domein
straatkeien	kasseien

naam _____ datum _____

Ik vul ei of ij in. Ik zet de onderstreepte woorden eerst in het meervoud en maak dan een samenstelling.

m ei sje + stem	=	meisjesstemmen
kass ei + weg	=	kasseiwegen
ij s + baan	=	ijsbanen
punt + sl ij per	=	puntenslijper
afsch ei d + s + kus	=	afscheidskussen
arb ei d + s + ongeval	=	arbeidsongevallen
b ij + kast	=	bijenkasten
kleuter + l ei dster	=	kleuterleidsters
zomer + s ei zoen	=	zomerseizoenen
was + kn ij per	=	wasknijpers
karakter + ei genschap	=	karaktereigenschappen
hert + gew ei	=	hertengeweien

Ik schrijf de persoonsvorm in de t.t. Ik denk aan de stam!

bevrijden	Ik	bevrijd het vogeltje.
mijden	Mijd	jij die mensen?
rijden	Jij rijdt	veel te snel.
bestrijden	Ik bestrijd	de vijand.
glijden	Je glijdt	van de glijbaan.
berijden	De ruiter berijdt	een paard.

naam _____ datum _____

Ei of ij? Als ik twijfel, zoek ik het op.
Ik vul aan en schrijf het woord nog eens over.

aardb*ei*en eten	*aardbeien*
afsch*ei*d nemen	*afscheid*
bevr*ij*d worden	*bevrijd*
een *ei*ndje stappen	*eindje*
een *ij*zeren staaf	*ijzeren*
de onderw*ij*zeres	*onderwijzeres*
zich bedr*ei*gd voelen	*bedreigd*
zorgen voor bev*ei*liging	*beveiliging*
arb*ei*dster in een fabriek	*arbeidster*
Allerh*ei*ligen	*Allerheiligen*
sch*ei*kunde studeren	*scheikunde*
een opdracht w*ei*geren	*weigeren*
verl*ei*delijk	*verleidelijk*
gesch*ei*den zijn	*gescheiden*

een doz*ij*n *ei*eren	*dozijn*	*eieren*
gel*ij*kt*ij*dig *ei*ndigen	*gelijktijdig*	*eindigen*
kon*ij*n ber*ei*den	*konijn*	*bereiden*
een terr*ei*n uitbr*ei*den	*terrein*	*uitbreiden*
de Rom*ei*nse k*ei*zer	*Romeinse*	*keizer*

naam _____ datum _____

Oefening 26

Ik vul ei of ij in en ik schrijf de woorden over.

Ik verbl ij f op een recreatiedom ei n.

Ik verblijf op een recreatiedomein.

Het onweer t ei stert de stadsw ij k.

Het onweer teistert de stadswijk.

De r ei ziger r ij dt door de woest ij n.

De reiziger rijdt door de woestijn.

Sch ei den en spr ei den r ij men op sn ij den en r ij den.

Scheiden en spreiden rijmen op snijden en rijden.

We bec ij feren de pr ij s voor het plaatsen van een omh ei ning rond het voetbalterr ei n.

We becijferen de prijs voor het plaatsen van een omheining rond het voetbalterrein.

Het m ei sje gl ij dt te snel van de st ei le helling.

Het meisje glijdt te snel van de steile helling.

De z ei ler laat de boot rustig dr ij ven.

De zeiler laat de boot rustig drijven.

naam _____ datum _____

Ei of ij? Ik vul aan en ik maak een samenstelling.

1 De l*ei*der van de bende is de *bendeleider*.
2 De *ei*genaar van een koolm*ij*n is een *koolmijneigenaar*.
3 De l*ei*der van een r*ei*s is een *reisleider*.
4 Een bos vol *ei*ken is een *eikenbos*.
5 Een tafel waarop je ontb*ij*t, is de *ontbijttafel*.
6 Een terr*ei*n waar je kampeert, is een *kampeerterrein*.
7 Gereedschap of ger*ei* om te str*ij*ken is *strijkgerei*.
8 Een c*ij*fer aan het *ei*nd van een getal is een *eindcijfer*.
9 Een fout bij het schr*ij*ven is een *schrijffout*.
10 Een kweker*ij* van aardb*ei* en is een *aardbeienkwekerij*.
11 Een bew*ij*s van je identit*ei*t is een *identiteit*s*bewijs*.

Ik schrijf de stam en daarna de persoonsvorm in de t.t.

bevr**ij**den	*bevrijd*	Jij *bevrijdt*	mij.
l**ei**den	*leid*	De monitor *leidt*	ons.
r**ij**den	*rijd*	Jij *rijdt*	achter mij.
ber**ei**den	*bereid*	Pa *bereidt*	het vlees.
gl**ij**den	*glijd*	*Glijd*	je op het ijs?
sn**ij**den	*snijd*	Je *snijdt*	toch recht!
sch**ei**den	*scheid*	Zij *scheidt*	van hem.
l**ij**den	*lijd*	*Lijd*	je veel pijn?

naam _____ datum _____

Oefening 27

Ik vervang ❤ door ei of ij. Dit zijn homoniemen.

w❤ _Wij_ spelen in de _wei_.

h❤ _Hij_ wandelt op de _hei_.

ber❤den Hij _berijdt_ een paard en _bereidt_ achteraf een lekker maaltje.

l❤den De gidsen _leiden_ de groep over de berg.
De mensen _lijden_ erg veel kou.

r❤zen We _reizen_ naar Frankrijk.
Het brooddeeg wil niet _rijzen_.

w❤de We staan voor een grote _weide_ en bewonderen het _wijde_ landschap.

st❤l Nourdin beschrijft in een mooie _stijl_ de _steile_ bergen van zijn geboorteland.

p❤len de diepte _peilen_ en met _pijlen_ schieten

ger❤ Heb jij voldoende _gerei_ om dat te herstellen?
Wat is dat voor wild _gerij_ op straat?

m❤ Ik heb _mij_ vergist. Het is april en niet _mei_.

❤s Ik _eis_ als dessert aardbeien _ijs_.

b❤ _Bij_ een aard_bei_ wil ik suiker.

naam _____ datum _____

Ik vul het juiste woord in.

televi**sie** – jaloe**zie** – fanta**sie** – ru**zie** – spina**zie** – conclu**sie**

1 Je moet toch niet zoveel twisten of ruzie maken!

2 Het besluit of de conclusie was: als je geen verbeelding of fantasie hebt, moet je niet bij de televisie gaan werken.

3 Alles willen hebben wat een ander heeft, is jaloezie.

4 Ik hou niet van die groene spinazie.

Ik schrijf de woorden nog eens over. Ik onderstreep het moeilijke stukje.

ruzie, conclusie, fantasie, televisie,
jaloezie, spinazie

Ik schik de woorden alfabetisch.

die**s**el – a**s**iel – agres**sie** – sta**tio**n – mu**s**eum – vi**s**um – na**tio**naal – discus**sie** – defen**sie** – depres**sie**

agressie
asiel
defensie
depressie
diesel
discussie
museum
nationaal
station
visum

naam _____ datum _____

Ik vul het juiste woord in. Tussen haakjes staat soms een synoniem.

depres**sie** – defen**sie** – discus**sie** – commis**sie** – conclu**sie** – pas**sie** – televi**sie** – inva**sie** – proces**sie** – illu**sies** – agres**sie** – explo**sie** – excur**sie** – fanta**sie**

Lies en Jitse willen allebei televisie kijken. Jitse wil voetbal kijken. Hij kan met veel *(hartstocht)* passie kijken naar de aanval en de *(verdediging)* defensie.
Lies wil een film zien over de natuur: over de *(ontploffing)* explosie van een vulkaan, over een *(uitstap)* excursie naar de Noordpool en over de *(inval)* invasie van de processie rups op onze eiken. Het wordt een hele *(redetwist)* discussie.
Papa maakt zich dan ook geen illusies, dit wordt een moeilijke kwestie. 'Ik wil geen *(aanval)* agressie en zeker geen *(triestigheid)* depressie! We gaan ook geen *(vergadering)* commissie samenstellen om te kijken wie gelijk heeft. We moeten alleen overeenkomen welk programma we opnemen.' Wat is de *(besluit)* conclusie van het verhaal? Met wat goede wil en *(verbeelding)* fantasie lossen ze dat wel op.

naam _____ datum _____

Ik maak een samenstelling.

actie + film	=	actiefilm
conditie + training	=	conditietraining
school + directie	=	schooldirectie
auto + reparatie	=	autoreparatie
herfst + vakantie	=	herfstvakantie
voetbal + competitie	=	voetbalcompetitie
cijfer + combinatie	=	cijfercombinatie
adoptie + gezin	=	adoptiegezin
eind + evaluatie	=	eindevaluatie
voedsel + inspectie	=	voedselinspectie
politie + agent	=	politieagent
knal + prestatie	=	knalprestatie
spatie + balk	=	spatiebalk
liefdes + relatie	=	liefdesrelatie

Alleen de woorden op tie schrijf ik nog eens over.

actie, conditie, directie, reparatie,
vakantie, competitie, combinatie,
adoptie, evaluatie, inspectie,
politie, prestatie, spatie, relatie

naam _____ datum _____

Ik schrijf de juiste vorm van het woord.

station	een klein	stationnetje
nationaal	nationale	belangen
agressief	agressieve	supporters
internationaal	internationale	treinreizen
defensief	defensieve	verdediging
traditioneel	traditionele	kledij

Ik maak van het zelfstandig naamwoord een werkwoord.
Ik schrijf daarna de persoonsvorm in de tegenwoordige tijd.

combinatie — combineren

Hij combineert werk, gezin en hobby.

concentratie — concentreren

Concentreer je maar op die taak.

inspectie — inspecteren

De inspecteur inspecteert onze klas.

demonstratie — demonstreren

De vakbond demonstreert in de straten van Brussel.

reparatie — repareren

Hij repareert zijn eigen fiets.

informatie — informeren

Informeer jij wanneer er een trein is?

naam _____ datum _____

Ik schrijf de woorden letter per letter over in de vakjes.

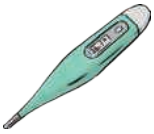
thee – **th**ermometer – biblio**th**eek – **th**uis – mara**th**on – apo**th**eek – **th**ema – **th**ermosfles – ka**th**oliek – ka**th**edraal

				th	e	e					
				th	e	r	m	o	m	e	t	e	r
b	i	b	l	i	o	th	e	e	k				
				th	u	i	s						
		m	a	r	a	th	o	n					
			a	p	o	th	e	e	k				
						th	e	m	a				
						th	e	r	m	o	s	f	l	e	s
			k	a	t	h	o	l	i	e	k				
			k	a	t	h	e	d	r	a	a	l			

Ik schrijf de 5 langste woorden nog eens over.

thermometer, bibliotheek,
thermosfles, katholiek, kathedraal

Ik maak samenstellingen.

koorts + thermometer = koortsthermometer

kruiden + thee = kruidenthee

marathon + loper = marathonloper

naam _____ datum _____

Oefening 30

Verre KIJKER

Ik maak samenstellingen met de woorden. Ik vul ze in.

huis – koorts – poppen – **th**ermos – pepermunt – ka**th**edraal – apo**th**eek – braille – mara**th**on – **th**ermometer – biblio**th**eek – fles – lopers – stad – **th**eater – **th**ee

1 Ben je ziek? Gebruik eens een koortsthermometer.

2 Blinden kunnen boeken lenen in de braillebibliotheek.

3 Veel marathonlopers kwamen vermoeid over de streep.

4 De warme thee zit in de thermosfles.

5 Mama heeft medicijnen in de huisapotheek.

6 Antwerpen is een kathedraalstad.

7 Soms speelt men ook toneel met poppen. Dit heet een poppentheater.

8 De kruiden trekken in heet water, dat wordt heerlijke pepermuntthee.

Ik schik de woorden alfabetisch.

thermoskan – ka**th**edraal – mara**th**on – **th**ermometer – biblio**th**eek – sympa**th**iek

bibliotheek, marathon, thermometer
kathedraal, sympathiek, thermoskan

naam _____ datum _____

Oefening 31

Ik schrijf de woorden met wr over.

wrang	Die thee smaakt zurig of *wrang*.
wreed	Je doet me pijn. Je bent *wreed*.
wrak	De brandweer sleept het *wrak* weg.
wreken	Hij wou zich *wreken* voor het onrecht.
wraak	vergelding of *wraak*
wrok	een bitter gevoel of *wrok* hebben
wrijven	over je pijnlijke spieren *wrijven*
wringen	een dweil uit *wringen*
wroeging	spijt of *wroeging* hebben
gewricht	De elleboog is een *gewricht*.
wrevel	misnoegd zijn of *wrevel* hebben
wriemelen	een compostvat vol wormen die *wriemelen*
wrikken	Met moeite kon hij de steen los *wrikken*.
wroeten	Varkens *wroeten* in de grond.

Ik schrijf de juiste vorm van het woord.

wrang	*Wrange* appelen zijn niet lekker.
wrijf – wrat	Je moet niet *wrijven* over *wratten*.
wring – wrik	We *wringen* en *wrikken* aan die steen.
gewricht	De elleboog en de knie zijn *gewrichten*.

naam _____ datum _____

Ik vul de woorden met wr in de juiste vorm in.

wriemelen – **wr**ikken – **wr**ijven – **wr**eken – **wr**ingen – **wr**oeten – **wr**ok – **wr**aak – **wr**eed – **wr**ak – **wr**at – **wr**evelig – ge**wr**icht – **wr**oeging

De opstand van de kippen

Met *wrok* in haar stem zei de oudste kip: 'Wij hebben al vele jaren voor onze baas moeten *wroeten* en eieren leggen. Die *wrede* man met twee *wratten* op zijn neus *wringt* onze nek om.

Hoe we ook *wriemelen*, hij *wrijft* ons in met zout en bakt ons in de pan. Dat maakt ons *wrevelig*.

Mijn oude *gewrichten* doen er pijn van. We zullen ons *wreken*. Onze *wraak* zal zoet zijn.

We zetten hem op een *wrak* midden op zee. Hoe hij ook probeert te *wrikken*, hij blijft vastzitten.

Wat zal hij spijt of *wroeging* hebben!'

Ik maak een samenstelling en vul die in.

Het wrak van een auto is een *autowrak*.

Een kruid tegen de wratten is een *wrattenkruid*.

Wroeging door een slecht geweten is *geweten* s *wroeging*.

naam _____ datum _____

Ook onthoudwoorden kunnen een katstenukje en een berenstukje hebben. Ik schrijf de woorden in het juiste vak.

autowrakken – thermometer – bibliotheken – commissies – kathedralen – apotheken – wratten – wrikken – planeten – depressie – atletiek – Romeinse – discussie – kapelletje – ananassen – landschappen – invasie – raketten – recreatie – monitor

autowrakken
commissies
wratten
wrikken
depressie
discussie
kapelletje
ananassen
landschappen
raketten

thermometer
bibliotheken
kathedralen
apotheken
planeten
atletiek
Romeinse
invasie
recreatie
monitor

naam _____ datum _____

Oefening 32

Ik schrijf de woorden in het meervoud of in de juiste vorm.

Het begin van de Eerste Wereldoorlog, 1914

kanon – beschiet – kerk – kathedraal – raket – bom

Kanonnen beschieten kerken en kathedralen met raketten en bommen.

bibliotheek – vlam – Duits – soldaat – ruk

Ook bibliotheken zoals die van Leuven gaan in de vlammen op. De Duitse soldaten rukken op.

marcheer – brug – zwaar – explosie – vernietig – stad – dorp

Ze marcheren over hun nieuw aangelegde bruggen. Zware explosies vernietigen steden en dorpen.

gebouw – wrak – wreek – manschap – burger – vreselijk – actie

Gebouwen worden wrakken. Soms wreken de manschappen zich op de burgers. Er gebeuren vreselijke acties.

naam _____ datum _____

6 KIJKER 3 Oefening 33

Verre KIJKER

Ik schrijf de persoonsvorm in de tegenwoordige tijd.
Ik denk aan de stam.

persoon?				
1e	2e		3e	
ik ...	... jij	jij ...	hij ...	wij ... nu
stam		stam+t		

werken	Ik _____werk_____ hard.
spelen	Hij _____speelt_____ in de keuken.
worden	_____Word_____ jij ziek?
glijden	Ik _____glijd_____ op het ijs.
vertellen	Papa _____vertelt_____ verhalen.
vermoeden	_____Vermoed_____ jij het ook?
beloven	Hij _____belooft_____ het mij.
fotograferen	Oma _____fotografeert_____ veel.
rusten	Ze _____rust_____ voldoende.
feliciteren	Hij _____feliciteert_____ mij.
onthouden	_____Onthoud_____ jij dat?
onthouden	Nee, ik _____onthoud_____ niet zo goed.
onthouden	Mijn broer _____onthoudt_____ beter.
sorteren	Opa _____sorteert_____ postzegels.
verzenden	Jij _____verzendt_____ dagelijks e-mails.
beantwoorden	Wie _____beantwoordt_____ die mails?
wreken	Hij _____wreekt_____ zich.
zeggen	De man _____zegt_____ niets meer.

naam _____ datum _____

Ik schrijf de persoonsvorm in de tegenwoordige tijd.

De witte wolf – deel 5

Moeder wolf, La Sombra, *(uitrekken)* rekt zich uit. Straks *(vertrekken)* vertrekt ze op jacht. Ze *(schudden)* schudt eens met haar kop. De warmte van het nest *(verleiden)* verleidt haar. Maar nee, iedereen *(hebben)* heeft honger. Het *(worden)* wordt tijd dat ze vertrekt. Hangoor *(melden)* meldt zich bij haar, maar hij *(krijgen)* krijgt een klap. 'Jij *(blijven)* blijft hier. *(Houden)* Houd of Hou je maar rustig en stil. Misschien *(verbeelden)* verbeeld ik het me, maar ik *(vermoeden)* vermoed dat de rover in de buurt is.' 'Wat *(bedoelen)* bedoelt mama met de rover?', *(denken)* denkt hangoor. Na een uurtje *(vervelen)* verveelt de hond zich in dat donkere hol. Hij *(wandelen)* wandelt naar buiten. Het zonnetje *(branden)* brandt op zijn witte huid. Hangoor *(sluipen)* sluipt traag achter hem aan. Gehuil *(breken)* breekt de stilte. Een eekhoorntje *(vallen)* valt op de grond. Het *(bloeden)* bloedt.

naam _____ datum _____

Oefening 34

Ik schrijf de persoonsvorm in de verleden tijd over in de juiste kolom. Als ik twijfel, dan kijk ik in mijn Loepje. 67

Klankverandering?	
nee	ja
	Twijfel? Zoek het op!

infinitief + v.t.	klankverandering	geen klankverandering
spelen, ik speelde		ik speelde
lopen, hij liep	hij liep	
zingen, zij zong	zij zong	
zuchten, hij zuchtte		hij zuchtte
kopen, mama kocht	mama kocht	
geven, opa gaf	opa gaf	
bloeden, hij bloedde		hij bloedde
kijken, ik keek	ik keek	
forceren, ik forceerde		ik forceerde
vinden, hij vond	hij vond	

Ik schrijf de persoonsvorm in de verleden tijd.

binden, ik bond
klimmen, hij klom
lezen, ik las
kruipen, hij kroop
genezen, hij genas
bewegen, ik bewoog
geven, ik gaf
begraven, hij begroef

naam _____ datum _____

Verre KIJKER

Ik schrijf de persoonsvorm in de verleden tijd.
Het zijn werkwoorden met klankverandering.

De witte wolf – deel 6

De kleine welpen *(kijken)* keken omhoog. Een raar wezen *(springen)* sprong vlug naar beneden. Hangoor *(kunnen)* kon vluchten. Ook de terriër *(vliegen)* vloog naar het hol. Voor de rest van de welpen *(zijn)* was het te laat. Het beest, een grote hermelijn, *(slaan)* sloeg met zijn vlijmscherpe nagels. Als messen *(snijden)* sneden die door de nog fijne huid van de babywolven. Bebloed *(blijven)* bleven de lijkjes liggen. De ogen van de hermelijn *(glimmen)* glommen. Hangoor en de terriër *(brengen)* brachten de rest van de tijd binnen door. Maar La Sombra *(laten)* liet niet op zich wachten. Ze *(hebben)* had het gehuil gehoord. Even later *(komen)* kwam ze aan het hol. Ze *(kijken)* keek naar binnen. Haar lieveling *(blijken)* bleek ongedeerd.

Met droevige ogen *(begraven)* begroef ze haar jongen. Ze *(buigen)* boog even de kop. Toen *(breken)* brak haar gehuil de stilte.

naam _____ datum _____

Oefening 35

Klankverandering?	
nee	ja
stam+te, ten +de, den	
ik werkte hij ruste wij antwoordden	

Ik schrijf de persoonsvorm in de verleden tijd. Het zijn werkwoorden zonder klankverandering.

1 De baby *(trappelen)* trappelde in zijn box.
2 Marie *(uitlachen)* lachte mij uit.
3 Hij *(veranderen)* veranderde vlug van fiets.
4 Die auto *(botsen)* botste frontaal op een tegenligger.
5 Ik *(struikelen)* struikelde over een steen.
6 We *(schaatsen)* schaatsten op het ijs.
7 Hij *(wuiven)* wuifde naar ons.

Ik schrijf eerst de stam, daarna de persoonsvorm.

starten	start	Hij	startte de motor.
wachten	wacht	Wij	wachtte in de tent.
barsten	barst	Mijn hoofd	barstte van de pijn.
haasten	haast	Hij	haastte zich.
spurten	spurt	Papa	spurtte even.
bloeden	bloed	Ik zag dat ik	bloedde.
uitrusten	rust uit	Mama	rustte uit.

naam _____ datum _____

Ik schrijf de persoonsvorm in de verleden tijd. Het zijn werkwoorden zonder klankverandering.

De witte wolf – deel 7

Het gehuil van de wolf *(scheuren)* scheurde de stilte van de morgen. Ergens ver weg *(horen)* hoorde de grote Zwarte Wolf haar gehuil. Maar het *(interesseren)* interesseerde hem niet meer. La Sombra *(schudden)* schudde opnieuw het hoofd. Toen *(beantwoorden)* beantwoordde ze het huilen van de twee jongen. Hun magen *(knorren)* knorden. Ze *(willen)* wilden eten. La Sombra *(sleuren)* sleurde een stuk wild tot bij hen. En toen *(uitrusten)* rustte ze uit. Ze *(trachten)* trachtte de triestigheid te vergeten. Ze *(proberen)* probeerde alleen aan morgen te denken. Ze *(schatten)* schatte de overlevingskansen van de witte welp laag in. Je weet, ze *(noemen)* noemden hem de witte wolf, omdat hij erg wit en onbehaard was. Haar aanwezigheid en haar tanden *(vergroten)* vergrootten natuurlijk die kansen. Maar de jacht *(wachten)* wachtte, elke dag opnieuw.

naam _____ datum _____

Ik schrijf de persoonsvorm in de verleden tijd. Het zijn werkwoorden zonder klankverandering.

Ik denk steeds aan de stam van het werkwoord!

Klankverandering?	
nee	ja
stam+te, ten +de, den	
ik werkte hij rustte wij antwoordden	

verwonden – bloeden

Hij verwondde zich en bloedde aan zijn been.

beloven – wachten

Wout beloofde dat hij op haar wachtte.

verfrissen – haasten

Hij verfriste zich even en haastte zich verder.

starten – spurten

De atleten startten en spurtten om ter eerst.

wandelen – rusten

Ik wandelde eerst en rustte toen even.

wassen – poetsen

Jefke waste zich en poetste zijn tanden.

regenen – tochten

In dat huis regende het binnen en tochtte het.

vermoeden – smaken

Oma vermoedde dat de taart lekker smaakte.

naam _____ datum _____

Ik schrijf de persoonsvorm in de verleden tijd.

De witte wolf – deel 8

La Sombra *(vinden)* vond het niet gemakkelijk om haar witte zoon op te voeden. In het dal, bij de andere wolven, *(worden)* werd daarmee gelachen. Vooral haar vroegere man, de Zwarte Wolf, *(hebben)* had gezworen dat mormel te doden. En op een dag *(staan)* stond hij oog in oog met de lieveling van La Sombra. De terriër *(beseffen)* besefte dat zijn laatste uur was geslagen. De Zwarte Wolf *(uithalen)* haalde uit met zijn klauwen, maar de terriër *(omdraaien)* draaide zich vliegensvlug om. Hij *(ontwijken)* ontweek de gewisse dood, maar *(bloeden)* bloedde wel aan zijn rug. Toen *(vluchten)* vluchtte hij weg. Dat *(verrassen)* verraste de Zwarte Wolf die niet meer zo jong *(zijn)* was. Hij *(zetten)* zette de achtervolging in. Maar de terriër *(komen)* kwam aan een rivier en *(zwemmen)* zwom naar een eilandje. De Zwarte Wolf *(achtervolgen)* achtervolgde hem. Aan het eilandje *(vinden)* vond hij geen plaats om aan land te komen. De glibberige grond *(bieden)* bood geen houvast.

naam _____ datum _____

Oefening 37

Verre KIJKER

Ik schrijf de persoonsvorm in de verleden tijd.

Klankverandering?	
nee	ja
stam+te, ten +de, den	Twijfel? Ik zoek het op!
ik werkte hij rustte wij antwoordden	t of d? Ik luister naar de wij-vorm.

duren	Het duurde wel erg lang.
sneeuwen	Het sneeuwde een hele nacht.
dragen	Hij droeg waterdichte botten.
aanrichten	De storm richtte veel schade aan.
kosten	Dat kostte veel te veel.
vinden	Hij vond zijn sleutels niet.
blijven	Het bleef maar regenen.
vertellen	Oma vertelde over vroeger.
hebben	Wat had hij het koud.
praten	Hij praatte aan één stuk door.
nadenken	Ik dacht eens goed na.
leiden	De gids leidde ons door het museum.
eten	Stien at graag spaghetti.
redden	Hij redde de drenkeling.
bevrijden	De soldaten bevrijdden de gevangene.
vragen	Hij vroeg de weg.
tasten	De vrouw tastte in de duisternis.

naam _____ datum _____

Oefening 37

Ik schrijf de persoonsvorm in de verleden tijd.

De witte wolf – deel 9

Dat witte mormel *(keffen)* kefte als een duivel en *(bijten)* beet overal waar hij maar *(kunnen)* kon.
Op den duur *(verzwakken)* verzwakte de Zwarte Wolf. Met bloeddoorlopen ogen *(moeten)* moest hij terugzwemmen, ook omdat hij in de verte het gehuil *(horen)* hoorde van La Sombra. En die feeks met haar scherpe tanden *(ontmoeten)* ontmoette hij liever niet. De Zwarte Wolf *(verdwijnen)* verdween in het bos en daar *(staan)* stond La Sombra. Ze *(turen)* tuurde naar het eiland en *(herkennen)* herkende de witte vlek aan de overkant, haar zoon. 'Mijn Witte Wolf', *(glunderen)* glunderde ze fier. Hij *(verzetten)* verzette zich tegen zijn vader en hij *(leven)* leefde nog. Ach, hoe *(haten)* haatte zij de wolf die bijna haar zoon *(vermoorden)* vermoordde. De komende maanden *(oefenen)* oefenden ze om hem beter te kunnen verdedigen. De Witte Wolf *(worden)* werd niet groot, maar *(krijgen)* kreeg stevige spieren en vooral *(ontwikkelde)* ontwikkelde hij een ijzersterke beet.

naam _____ datum _____

Ik maak woorden met ...

het voorvoegsel ont

dekken — Wie zal dat ontdekken?

dooien — We ontdooien onze diepvriezer.

bloot — De man werkte met ontbloot bovenlijf.

moeten — Waar zal ik je ontmoeten?

het voorvoegsel ver

rassen — We zullen mama verrassen.

laten — Je zal ons toch niet verlaten?

raden — Wie heeft mij verraden?

roesten — Dat ijzer ligt daar te verroesten.

het voorvoegsel wan

hopen — Je moet niet wanhopen.

trouwen — Je hebt geen vertrouwen, maar wantrouwen.

smakelijk — We vonden die grap wansmakelijk.

orde — Ik heb niet graag chaos of wanorde.

het voorvoegsel her

tekenen — Je moet dat hertekenen.

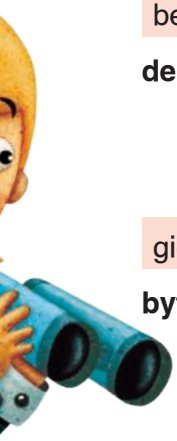
tellen — Wil je alles hertellen?

rekenen — We zullen de uitkomst herrekenen.

nieuwen — Ze hernieuwen onze straat.

naam _____ datum _____

Ik maak woorden met ...

be – ge – ont

dekt

Wie heeft de Noordpool _____ ontdekt _____?

Heb je de tafel al _____ gedekt _____?

De sneeuw _____ bedekt _____ de tuin.

giga – mega – kilo

byte

1024 bytes is een _____ kilobyte _____.

1024 kilobyte is een _____ megabyte _____.

1024 megabyte is een _____ gigabyte _____.

be – her

rekenen

opnieuw of _____ herrekenen _____

de kosten _____ berekenen _____

ver – be – ont

trekken

We _____ vertrekken _____ op reis.

De hemel zal _____ betrekken _____.

Water _____ onttrekken _____ door te pompen.

ver – ge – ont

raden

Je bent Judas als je iemand hebt _____ verraden _____.

Hij heeft de uitkomst _____ geraden _____.

'Niet doen! Ik moet je dat _____ ontraden _____!'

naam _____ datum _____

Oefening 39

Verre KIJKER

Ik maak woorden op ...

+ erij

was	een	wasserij
bak	een	bakkerij
beenhouw	een	beenhouwerij
druk	een	drukkerij
brouw	een	brouwerij

+ schap **Ik schrijf de woorden in het meervoud!**

eigen	eigenschap	eigenschappen
land	landschap	landschappen
vriend	vriendschap	vriendschappen
wedden	weddenschap	weddenschappen
gereed	gereedschap	gereedschappen

+ eloos **Ik pas het woord aan.**

rust	rusteloos	rusteloze	uren
slaap	slapeloos	slapeloze	nachten
kost	kosteloos	kosteloze	hulp
zorg	zorgeloos	zorgeloze	dagen

+ waarts

noord	noordwaarts	reizen
huis	huiswaarts	keren

naam _____ datum _____

Ik maak woorden met voorvoegsels ont of on of achtervoegsels eloos of eloze, baar, sel, schap, zaam, waarts, erik of erd.

(Spraak) Sprakeloos keken ze toe. De hoge wolken rukten (lang) langzaam op. Ze dreven (noord) noordwaarts en bedekten de hemel. Het werd (voel) voelbaar kouder. Ze waren deze morgen vertrokken voor een (zorg) zorgeloze zeiltocht onder een (wolk) wolkeloze hemel. Mama had hen gewaarschuwd, maar ze dachten dat ze zich (nood) nodeloos zorgen maakte. Een (raad) raadsel hoe ze die storm nog konden (wijken) ontwijken. Een (bang) bangerd of bangerik was Evert niet en zeker geen (flauw) flauwerd of flauwerik. Maar hij was nu toch (zicht) zichtbaar (gerust) ongerust. Bijna (geruis) geruisloos was het beginnen waaien. Het vergde heel wat (vakman) vakmanschap om de boot onder bedwang te houden. Maar het lukte. De boot leek (betrouw) betrouwbaar en minder (kwets) kwetsbaar dan gedacht. Ze waren (zettend) ontzettend blij te kunnen (snappen) ontsnappen aan een (ketende) ontketende zee.

naam _____ datum _____

Ik schrijf de juiste vorm van het woord.

vruchtbaar	vruchtbare	grond
eindeloos	eindeloze	vlakte
bangerik	twee	bangeriken
rijkdom	grote	rijkdommen
raadsel	moeilijke	raadsels
verzamelaar	veel	verzamelaars
zwijgzaam	zwijgzame	mensen
geweldloos	geweldloze	betoging
eigendom	grote	eigendommen
monnik	twee	monniken
splitsbaar	splitsbare	getallen
uitgeverij	twee	uitgeverijen
ontelbaar	ontelbare	sterren
eenzaam	eenzame	kinderen
bakkerij	twee	bakkerijen
leeuwerik	zingende	leeuweriken
autoloos	autoloze	zondagen
brandbaar	brandbare	stoffen
spaarzaam	spaarzame	ouders
roekeloos	roekeloze	jongens

naam _____ datum _____

Ik maak een samenstelling en ik zet die samenstelling in de juiste vorm.

breedte – achter – boek – oorlog+s – landschap+s – postzegel – stroom – klooster – veld	+	documentaire – graad – afwaarts – schilder – voegsel – verzamelaar – leeuwerik – gemeenschap – drukkerij

1 België bevindt zich ongeveer op de 50e breedtegraad.
2 Mijn zus kijkt graag naar oorlogsdocumentaires.
3 Lijk en ig zijn achtervoegsels.
4 Hoog in de lucht zitten twee veldleeuweriken.
5 Boeken drukt men in boekdrukkerijen.
6 De postzegelverzamelaars wisselen postzegels uit.
7 We varen in stroomafwaartse richting.
8 In Westvleteren en in Westmalle zijn er kloostergemeenschappen.
9 In het veld zitten twee landschapsschilders.

Ik maak woorden op te.

lang → lengte
breed → breedte
hoog → hoogte
groot → grootte

naam _____ datum _____

Oefening 41

Ik schrijf woorden op ig of ige.
Ik let op het kattenstukje of het berenstukje!

jaar	jarige	kinderen
nut	nuttige	instrumenten
stof	stoffige	kamers
regelmaat	regelmatige	uren
vet	vettige	vis
schandaal	schandalig	gedrag
geluk	gelukkige	mensen
smeer	een smerige	garage
zon	zonnige	dagen
schat	schattige	baby's
voordeel	een voordelige	aankoop
geloof	gelovige	katholieken
waas	een wazig	zicht
wanhoop	een wanhopig	kind
grap	grappige	mensen
gril	grillige	vormen

naam _____ datum _____

Oefening 41

Verre KIJKER

Ik vul tien woorden op ig in.

					1	e	n	i	g
				2	b	a	z	i	g
			3	m	i	s	t	i	g
		4	a	n	g	s	t	i	g
	5	a	r	m	o	e	d	i	g
6	a	c	h	t	d	e	l	i	g
7	a	c	h	t	h	o	e	k	i	g
8	a	n	d	e	r	s	t	a	l	i	g
9	c	i	r	k	e	l	v	o	r	m	i	g
10	t	o	v	e	r	k	r	a	c	h	t	i	g

1 Je bent alleen als kind.
2 Ze speelt de baas.
3 Er hangt mist.
4 Die jongen is bang.
5 Er is veel armoede.
6 Je kunt het verdelen in acht delen.
7 Die meetkundige figuur heeft acht hoeken.
8 Hij spreekt een andere taal.
9 Het heeft de vorm van een cirkel.
10 Die man heeft toverkracht.

naam _____ datum _____

Ik schrijf woorden op …
Ik let op het kattenstukje of het berenstukje!

lijks of lijkse

dag – week – maand – jaar

Dagelijks eten, wekelijks turnen,
maandelijks op bezoek gaan en jaarlijks jarig zijn.

achtig of achtige

regen – storm – sneeuw

regenachtige dagen, stormachtige buien en
sneeuwachtige nachten

raadsel – leugen

raadselachtige of leugenachtige jongens

lijk of lijke, elijk of elijke

smaak	smakelijk	ontbijt
gemak	gemakkelijke	oefeningen
vriendschap	vriendschappelijke	relaties
koning	koninklijke	paleizen
hart	hartelijk	gefeliciteerd
schade	schadelijke	stoffen

naam _____ datum _____

Oefening 42

Verre KIJKER

Ik vul twaalf woorden op lijk in.

1	v	e	r	s	t	a	n	d	e	l	i	j	k
2	v	e	r	w	o	n	d	e	r	l	i	j	k
3	u	i	t	z	o	n	d	e	r	l	i	j	k
4	z	u	i	d	w	e	s	t	e	l	i	j	k
5	o	v	e	r	w	i	n	n	e	l	i	j	k
6	g	e	s	l	a	c	h	t	e	l	i	j	k
7	o	n	v	r	i	e	n	d	e	l	i	j	k
8	a	a	n	t	r	e	k	k	e	l	i	j	k
9	h	o	o	f	d	z	a	k	e	l	i	j	k
10	h	u	i	s	h	o	u	d	e	l	i	j	k
11	o	n	f	a	t	s	o	e	n	l	i	j	k
12	o	n	g	e	m	a	k	k	e	l	i	j	k

1 Dat is iemand met verstand.
2 Dat verwondert mij wel.
3 bij hoge uitzondering
4 tussen het zuiden en het westen
5 Hij is te overwinnen.
6 over de geslachten
7 Zij is helemaal niet vriendelijk.
8 Dat trekt me wel aan.
9 denken aan de hoofdzaken
10 Het heeft te maken met het huishouden.
11 Je hebt geen fatsoen.
12 Je niet op je gemak voelen.

naam _____ datum _____

Ik schrijf woorden op (e)lijk of (e)lijke, ig of ige, ing.
Ik let op het kattenstukje of het berenstukje!

(Einde) Eindelijk is het zover.
Oma is *(jaar)* jarig. Het wordt een
(geweld) geweldig feest. Het is
dan best *(gezel)* gezellig. Het is
alleszins een *(feest)* feestelijke
dag. Iedereen zorgt voor een
(verras) verrassing.
Mijn broer krijgt een *(waarschuw)* waarschuwing.
Hij moet wat *(rust)* rustig blijven. Hij
is *(gewoon)* gewoonlijk veel te druk
en te *(beweeg)* beweeglijk. We rijden
(richt) richting Zoersel. Oma en opa wonen in
een *(land)* landelijke gemeente. We maken
eerst samen een *(wandel)* wandeling. Ik ben wel
(honger) hongerig en *(dorst)* dorstig. Wanneer
we terug zijn, gaan we aan tafel. '*(Smaak)* Smakelijk',
zegt oma. Het is een *(heer)* heerlijke maaltijd.
We hebben zeker een mooie *(herinner)* herinnering
aan dat feest.

naam _____ datum _____

Moeilijke woorden met voorvoegsels en achtervoegsels.
Ik vul ze in en ik schik ze nadien alfabetisch.

ont + dekking	een belangrijke ontdekking
on + nuttige	een onnuttige bezigheid
ont + dooien	de diepvries ontdooien
ver + raadster	een verrader en een verraadster
ver + rassing	een verrassing voor jou
ver + rukk + elijk	heerlijk of verrukkelijk
her + rekenen	narekenen of herrekenen
on + nauwkeur + ig	onnauwkeurig werken
ver + roest	verroest ijzer
ont + doen	zich van iets ontdoen
ont + goochel + ing	een ontgoocheling
woning + gebrek	geen woninggebrek

herrekenen
onnauwkeurig
onnuttig
ontdekking
ontdoen
ontdooien
ontgoocheling
verraadster
verrassing
verroest
verrukkelijk
woninggebrek

naam _____ datum _____

Ik schrijf de moeilijke woorden over.
Ik onderstreep wat moeilijk is en ik schrijf het meervoud.

crisis	crisis	grote	crisissen
tennis	tennis	we gaan	tennissen
motor	motor	snelle	motoren of motors
reactor	reactor	kern	reactoren of reactors
datum	datum	belangrijke	data of datums
centrum	centrum	bevolkte	centra of centrums
album	album		albums vol foto's
monnik	monnik	twee	monniken
perzik	perzik	een kilo	perziken
commissaris	commissaris		
		twee	commissarissen
professor	professor		
		geleerde	professoren
trapezium	trapezium		
		twee	trapezia of trapeziums
leeuwerik	leeuwerik		
		twee	leeuweriken

De kinderen kunnen verschillende moeilijkheden in het woord ervaren.

naam _____ datum _____

Oefening 44

Verre KIJKER

Ik lees eerst het verhaal. Dan bedek ik de woorden.
Ik vul de woorden in en ik probeer niet te kijken.

datum	Het is 1 juli. Op die ___datum___ ging
professor	de geleerde ___professor___ met
commissaris	de ___commissaris___
tennissen	van de politie samen ___tennissen___.
motor	Nee, ze gingen niet met de ___motor___.
dromedaris	In de woestijn neem je een ___dromedaris___.
perzik	Eerst aten ze nog een sappige ___perzik___.
gratis	Die kostte niets. Ze was ___gratis___.
maximum	De ___maximum___ snelheid was 10 km per uur,
minimum	een ___minimum___ snelheid was er niet.
	Ze namen natuurlijk ook een fotootje voor later
album	in hun ___album___. Ze reden door het
centrum	___centrum___ van de stad, voorbij een
museum	___museum___ vol kunst. Zo kwamen ze ter
	plaatse. De professor was meestal alleen en
monnik	leefde als een ___monnik___. De commissaris
luierik	was een harde werker en zeker geen
	___luierik___.

naam _____ datum _____

19 **Ik plaats de juiste leestekens, ook de aanhalingstekens.**

Leestekens dienen om een tekst goed te kunnen lezen.

Ik moet vandaag op school een spreekbeurt geven .
Ik ben wel wat zenuwachtig .
Zou mijn vriend ook zenuwachtig zijn ?
Als ik met mijn spreekbeurt klaar ben, zal ik opgelucht zijn .
Ik spreek over de vogels die wij in onze tuin zien .

Op de voederplank zitten : mussen , mezen, een merel, twee vinken en een lijster .
Mama zegt : 'Je moet niet zo zenuwachtig zijn .'
Ik antwoord : 'Dat is gemakkelijker gezegd dan gedaan .'
Vandaag spreek ik, morgen spreken Bram en Lotte, overmorgen Daan en Yasmina en volgende week de andere kinderen van de klas .

Hoera ! Ik ben al klaar .
Hoeveel punten zou ik krijgen ?

naam _____ datum _____

19 **Ik plaats de juiste leestekens.**

Al mijn vrienden komen spelen : Mauro , Jasper , Eline , Lies , Jitse , Sien en Nena . Het wordt dus een prettige dag . Kijk , daar is Sien al . Haar papa brengt haar . Nena komt samen met haar mama met de fiets . Haar mama vraagt : ' Krijg ik een telefoontje als het feest is afgelopen ? ' Mijn mama antwoordt : ' Oké . Het zal rond vijf uur zijn . ' We beginnen de dag met pakjes opendoen , dan gaan we taart eten , daarna een zoektocht maken in het bos , opa komt een verhaal voorlezen , tenslotte bakt papa pannenkoeken .

' De pannenkoeken zijn klaar ! Komen eten ! ' , roept papa . ' Wat willen jullie op de pannenkoeken ? Wil je confituur , bruine suiker , bloemsuiker , honing of siroop ? ' , vraagt mama .

Ze smaken lekker . Ondertussen komen de ouders van mijn vrienden aan . Het feest loopt op zijn eind .

naam _____ datum _____

Oefening 46

Ik sorteer de woorden met een hoofdletter.

fatma – deboosere – belgië – kerkstraat – limburg – Gent
vlaanderen – oostende – frauke – jansen – markt – tamara –
oost-vlaanderen – steenstraat – nederland – wallonië –
vlaams-brabant – engeland – sniederspad – brugge – emma –
peters – marie – lindelei – dinant – tienen – amerika –
west-vlaanderen – dejager – verminnen – antwerpen – italië

voornamen	familienamen	straten
Fatma	Deboosere	Kerkstraat
Frauke	Jansen	Markt
Tamara	Peters	Steenstraat
Emma	Dejager	Sniederspad
Marie	Verminnen	Lindelei

gemeenten en steden	landen	regio's
Gent	België	Vlaanderen
Oostende	Nederland	Wallonië
Brugge	Engeland	
Dinant	Amerika	
Tienen	Italië	

provincies
Limburg, Oost-Vlaanderen, Vlaams-Brabant, West-Vlaanderen, Antwerpen

naam _____ datum _____

Oefening 46

Ik schrijf een hoofdletter waar het moet. Twijfel ik bij sommige namen, dan zoek ik het op.

v m w t d i z b a p

Vandaag zegt mama: ‘We nemen met ons allen de fiets en rijden naar tante Denise in Ieper. Zij woont in de Brakkestraat dicht bij het Astridpark.

m m b s e w d m g m m i f f m

Met ons allen wandelen we dan naar de Menenpoort waar 54 900 namen staan van Britse soldaten die gesneuveld zijn in de Eerste Wereldoorlog. Daarna stappen we door de Menenstraat naar de Grote Markt. Daar bezoeken we een museum: het In Flanders Fields museum.

d o w v f b v b b d d

Daar krijgen we een voorstelling van de orlog in de West-Vlaamse frontstreek en leren we heel wat over de Belgische en dus ook de Vlaamse geschiedenis uit die tijd. We leren dat niet alleen Britten en Belgen sneuvelden, maar ook erg veel Duitsers en dat die Duitse soldaten dat ook niet altijd hebben gewild.

naam _____ datum _____

Ik sorteer de woorden met een hoofdletter.

Turks – Vlamingen – België – Vlaams – Fransen – Gentenaars – Spanje – Italië – Marokkaans – Engels – Italianen – Duitsland – Brusselaars – Canada – West-Vlaams

landen	inwoners	talen
België	Vlamingen	Turks
Spanje	Fransen	Vlaams
Italië	Gentenaars	Marokkaans
Duitsland	Italianen	Engels
Canada	Brusselaars	West-Vlaams

de Bijbel – Allerheiligen – de Koran – Dag van de Arbeid – de Thora – het Heilig Bloed – Nieuwjaar – de Tempelberg – Kerstmis – Suikerfeest

Feestdagen	wat heilig is
Allerheiligen	de Bijbel
Dag van de Arbeid	de Koran
Nieuwjaar	de Thora
Kerstmis	het Heilig Bloed
Suikerfeest	de Tempelberg

naam _____ datum _____

18 **Ik schrijf een hoofdletter waar het moet. Twijfel ik bij sommige namen, dan zoek ik het op.**

m v g t s n z w d z e d d

‘M ama,’ v raag ik, ‘g aan T ine en S eppe ook mee?’
‘N atuurlijk,’ z egt mama, ‘w e gaan met z’n allen.’
‘D an vind ik het leuk’, z eg ik. ‘E n wat doen we na het bezoek aan het museum?’ ‘D an zullen we picknicken.
D aarna nemen we terug de fiets en maken we een fietstocht.’

w k m b o t k i k s c g z b b a c v t k w

W e fietsen langs de K asteelgracht naar de M ajoorgracht. Van daar rijden we naar de B oterplas. We steken de O udstrijderslaan over en komen in de T ulpenlaan. Daar slaan we linksaf en zo rijden we een tijdje langs het k anaal I eper-K omen. We rijden tot aan de S poilbank C emetry in de g emeente Z illebeke, een b egraafplaats waar B ritten, A ustraliërs en C anadezen liggen begraven. We zijn nog steeds in V laanderen. Wat verder ligt de t aalgrens want de gemeente K omen ligt al in W allonië.

naam _____ datum _____

Ik sorteer de woorden met een hoofdletter.

Mont Blanc – Provence – Schelde – Mont Ventoux –
Hoge Venen – Seine – Dijle – Kemmelberg – het Waasland –
Patersberg – Rijn – Friesland – Pyreneeën – Samber –
Zeeland – Himalaya – Nete – de Zennevallei

bergen en gebergten	streken en provincies
Mont Blanc	Provence
Mont Ventoux	Hoge Venen
Kemmelberg	het Waasland
Patersberg	Friesland
Pyreneeën	Zeeland
Himalaya	de Zennevallei

rivieren
Schelde, Seine, Dijle, Rijn, Samber, Nete

Ik schrijf de zinnen over. Let goed op alle tekens!

Papa zegt: 'Het wordt mooi weer.'
Papa zegt: 'Het wordt mooi weer.'

'Doe toch maar een jas aan!', zegt mama.
'Doe toch maar een jas aan!', zegt mama.

naam _____ datum _____

18 **Ik schrijf een hoofdletter waar het moet. Twijfel ik bij sommige namen, dan zoek ik het op.**

m j f r e s a t f

In de m aand j uli gaan we dit jaar naar F rankrijk. We rijden langs de R hône, één van de grootste E uropese s tromen. We logeren er in de A lpen. Misschien zullen we kijken naar de T our de F rance.

Ik zoek in oefeningen 46, 47 en 48 naar ...

namen van steden: Ieper, Komen, Zillebeke

namen van provincies en streken: West-Vlaamse frontstreek, Vlaanderen, Wallonië, Alpen

namen van monumenten en bezienswaardigheden: Astridpark, Menenpoort, In Flanders Fields, Spoilbank Cemetry, Tour de France

namen van rivieren: Rhône

namen van inwoners: Britten, Belgen, Duitsers, Australiërs, Canadezen

namen van straten: Brakkestraat, Menenstraat, Grote Markt, Oudstrijderslaan, Tulpenlaan

naam _____ datum _____

Oefening 49

Ik schrijf de woorden in het meervoud.

geheim – vertel	geheimen vertellen
moeilijk – oefening	moeilijke oefeningen
raar – gebeurtenis	rare gebeurtenissen
vol – asbak	volle asbakken
hoog – berg – beklim	hoge bergen beklimmen
getal – deel	getallen delen
tafel – maak	tafels maken
lekker – wafel – bak	lekkere wafels bakken
groot – tent – slaap	in grote tenten slapen
kikker – kwaak	kikkers kwaken
spin – web	spinnen in webben
kind – plaag	geen kinderen plagen
paleis – bouw	paleizen bouwen
ananas – eet	ananassen eten
dag – week – jaar	dagen, weken en jaren
uur – minuut	uren en minuten
schil – banaan	schillen van bananen
koe – rund	koeien zijn runderen
bot – mes	botte messen
raket – kanon	raketten en kanonnen

naam _____ datum _____

Dit zijn korte fragmenten uit sprookjes. Ik schrijf ze over met leestekens en hoofdletters.

1 hans en grietje zagen een huisje van snoep ze hadden honger en aten ervan plots hoorden ze een stemmetje dat zei knoesper knasper knuisje wie knabbelt aan mijn huisje

Hans en Grietje zagen een huisje van snoep. Ze hadden honger en aten ervan. Plots hoorden ze een stemmetje dat zei: 'Knoesper, knasper, knuisje. Wie knabbelt aan mijn huisje?'

2 de stiefmoeder van sneeuwwitje vroeg aan de spiegel spiegeltje aan de wand wie is de mooiste van het land de spiegel antwoordde koningin mooi ben je maar sneeuwwitje is mooier

De stiefmoeder van Sneeuwwitje vroeg aan de spiegel: 'Spiegeltje aan de wand, wie is de mooiste van het land?' De spiegel antwoordde: 'Koningin, mooi ben je, maar Sneeuwwitje is mooier.'

naam _____ datum _____

Oefening 50

Ik schrijf het meervoud.

Ik gebruik een **apostrof** bij het meervoud van woorden op **a**, **i**, **o**, **u** en **y**.

woorden op a, i, o of u

agenda	agenda's	Eskimo	Eskimo's
menu	menu's	ski	ski's
salto	salto's	taxi	taxi's
mama	mama's	camera	camera's
paraplu	paraplu's	scampi	scampi's

woorden op y

baby	baby's	hobby	hobby's
pony	pony's	puppy	puppy's
jury	jury's	buggy	buggy's

woorden op ie, oe, eu, ee of é

Ik schrijf wat ik hoor.

café	cafés	kangoeroe	kangoeroes
saté	satés	ruzie	ruzies
dictee	dictees	televisie	televisies
milieu	milieus	dominee	dominees
paté	patés	chimpansee	chimpansees
comité	comités	emoe	emoes

naam _____ datum _____

Oefening 50

Ik schrijf het meervoud.

> Ik gebruik een **trema** bij het meervoud van sommige woorden op **ee** en **ie**.

industrie	industrieën	ree	reeën
knie	knieën	moskee	moskeeën
melodie	melodieën	drie	drieën
idee	ideeën	allergie	allergieën

Ik let op!

bacterie	bacteriën	porie	poriën

Ik schrijf het meervoud.

wild – gorilla	wilde gorilla's
gemakkelijk – dictee	gemakkelijke dictees
lekker – ijslolly	lekkere ijslolly's
vol – portemonnee	volle portemonnees
slim – idee	slimme ideeën
soepel – knie	soepele knieën
vlug – kano	vlugge kano's
frisco – eet	frisco's eten
hobby – heb	hobby's hebben
allergie – gras	allergieën voor grassen

naam _____ datum _____

Oefening 51

Ik schrijf het meervoud.

Ik gebruik een **trema** bij het meervoud van sommige woorden op **ee** en **ie**.
twee → tweeën drie → drieën

idee	→	ideeën
moskee	→	moskeeën
knie	→	knieën
melodie	→	melodieën
allergie	→	allergieën
industrie	→	industrieën
ree	→	reeën
slee	→	sleeën
calorie	→	calorieën
epidemie	→	epidemieën
wereldzee	→	wereldzeeën
bobslee	→	bobsleeën
toverfee	→	toverfeeën

Ik let op! Ik schrijf wat ik hoor.

televisie	→	televisies
explosie	→	explosies
dictee	→	dictees
studie	→	studies

naam _____ datum _____

Oefening 51

Ik schrijf het meervoud.

pikant – paprika *pikante paprika's*

drukbezocht – café *drukbezochte cafés*

rood – paraplu *rode paraplu's*

doos – vitamine *dozen* met *vitamines/vitaminen*

zonnig – veranda *zonnige veranda's*

gestreept – zebra *gestreepte zebra's*

baby – buggy *baby's* in *buggy's*

virus – bacterie *virussen* en *bacteriën*

abonnee – krant *abonnees* op *kranten*

programma – maak *programma's maken*

Eskimo – slee *Eskimo's* op *sleeën*

radio – taxi *radio's* in *taxi's*

fee – pyjama *feeën* in *pyjama's*

drie – knie met *drieën* op de *knieën*

idee – collega *ideeën* van *collega's*

kiwi – calorie *kiwi's* vol *calorieën*

farao – piramide *farao's* in *piramides*

diagonaal – trapezium *diagonalen* in *trapeziums of trapezia*

bid – moskee *bidden* in *moskeeën*

naam _____ datum _____

Oefening 52

Ik schrijf het verkleinwoord.

eind	eindje	koek	koekje
mand	mandje	oud	oudje
fles	flesje	mens	mensje
bodem	bodempje	probleem	probleempje
film	filmpje	lichaam	lichaampje
stroom	stroompje	kostuum	kostuumpje
liter	litertje	kangoeroe	kangoeroetje
cirkel	cirkeltje	helikopter	helikoptertje
kapoen	kapoentje	pompoen	pompoentje
dochter	dochtertje	papier	papiertje
bal	balletje	koningin	koninginnetje
karton	kartonnetje	hotel	hotelletje
plan	plannetje	parasol	parasolletje
gezin	gezinnetje	spion	spionnetje
schram	schrammetje	caravan	caravannetje
toestel	toestelletje	station	stationnetje

naam _____ datum _____

Oefening 52

Ik schrijf het verkleinwoord.

…a	→	…aatje	…i	→	…ietje
…o	→	…ootje	…é	→	…eetje
…u	→	…uutje	…ine	→	…ientje
			…y	→	…y'tje

Eskimo – kano	een	Eskimootje	in een	kanootje
fee – slee	een	feetje	op een	sleetje
oma – zee	een	omaatje	in het	zeetje
baby – buggy	een	baby'tje	in een	buggy'tje
loempia – dessert	een	loempiaatje	als	dessertje
water – cola	een	watertje	of een	colaatje
woning – villa	een	woninkje	of een	villaatje
auto – taxi	een	autootje	als	taxietje
scampi – pan	een	scampietje	in een	pannetje
radio – terras	een	radiootje	op een	terrasje
lolly – praline	een	lolly'tje	of een	pralientje
appelsienen – vitamines	drie met	appelsientjes vitamientjes		
tractor – machine	een	tractortje	is een	machientje

naam _____ datum _____

Oefening 53

Ik schrijf het verkleinwoord.

woorden op ng

…ng → …nkje

woning	woninkje	ketting	kettinkje
teerling	teerlinkje	buiging	buiginkje

woorden op ee, ie, é, a, i, o of u

Ik schrijf wat ik hoor!

sla	slaatje	foto	fotootje
auto	autootje	camera	cameraatje
café	cafeetje	paraplu	paraplutje
zee	zeetje	auto	autootje
ski	skietje	pyjama	pyjamaatje
kiwi	kiwietje	piano	pianootje
menu	menuutje	ruzie	ruzietje
televisie	televisietje	radio	radiootje
canapé	canapeetje	taxi	taxietje

woorden op y

…y → …y'tje

baby	baby'tje	lolly	lolly'tje
pony	pony'tje	hobby	hobby'tje

woorden op ine

…ine → …ientje

machine	machientje	vitamine	vitamientje
praline	pralientje	aspirine	aspirientje

naam _____ datum _____

Oefening 53

Ik schrijf de rode woorden in het meervoud.
Van de blauwe woorden maak ik een verkleinwoord.

Oma wandelt met de baby.

De *oma's* wandelen met het *baby'tje*.

In de villa hoor je een muzikant op een piano en op een viool spelen.

In het *villaatje* hoor je *muzikanten* op *piano's* en op een *viooltje* spelen.

De collega van mijn opa slikt vitamine en aspirine.

De *collega's* van mijn *opaatje* *slikken* veel *vitamines/vitaminen* en soms een *aspirientje*.

De koning rijdt met zijn koningin in een auto. In hun tas zit een cadeau voor de prinses: een parasol met bloemen.

Het *koninkje* rijdt met zijn *koninginnetje* in hun *autootje*. In hun *tassen* zitten *cadeaus* voor de *prinsessen*: twee *parasollen* met *bloemetjes/bloempjes*.

In hun kajak of hun kano neemt de Eskimo geen risico.

In hun *kajakken* of hun *kanootje* *nemen* de *Eskimo's* geen *risico's*.

naam _____ datum _____

Oefening 54

Ik schrijf de woorden tweemaal over.

bur**eau** bureau bureau

niv**eau** niveau niveau

cad**eau** cadeau cadeau

Ik schik de woorden alfabetisch.

cont**ai**ner – e-m**ai**l – mount**ai**nbike – r**ai**ls – tr**ai**nen – mayon**ai**se – med**ai**lle – br**ai**lle

braille
container
e-mail
mayonaise
medaille
mountainbike
rails
trainen

Ik vul de woorden in.

c**ou**sc**ou**s – d**ou**che – j**ou**rnaal – j**ou**rnalist – c**ou**rgette – r**ou**te – s**ou**venir

een Noord-Afrikaans gerecht — couscous

een stortbad — douche

het nieuws — journaal

de weg — route

een geschenkje als herinnering — souvenir

een verslaggever — journalist

een langwerpige groente — courgette

naam _____ datum _____

Ik schrijf de woorden op de juiste plaats.

e-m**ai**l – mount**ai**nbiken – r**ai**ls – tr**ai**nen – mayon**ai**se – med**ai**lle – det**ai**l – s**ou**venir

De twee renners *trainen* viermaal per week.

Ze controleren hun fietsen. Elke kleinigheid of elk *detail* is belangrijk. Vandaag is er een wedstrijd *mountainbiken*. Ze fietsen langs steile hellingen naar beneden. Ze rijden over de gladde *rails* van de spoorweg. Seppe wint de bronzen *medaille*. Hij bewaarde zijn medaille als herinnering of *souvenir* aan deze dag. Nu lusten ze wel een pak friet met *mayonaise*. Thuis sturen ze een *e-mail* naar hun vrienden.

c**ou**rgette – c**ou**sc**ou**s – d**ou**che – j**ou**rnalist – chocolademo**u**sse – r**ou**te – enth**ou**siast

Na urenlang rijden op een overvolle weg of *route* nam de reporter of de *journalist* een stortbad of *douche*. Nadien ging hij levendig of *enthousiast* aan tafel. Het was zijn lievelingseten: *couscous* met *courgette* en een *chocolademousse* als dessert.

naam _____ datum _____

Oefening 55

Ik maak een samenstelling.

dames + c**oi**ffeur = damescoiffeur

heren + t**oi**let = herentoilet

toilet + benodigdheden = toiletbenodigdheden

Ik schik de woorden alfabetisch.

auteur – rest**au**rant – ch**au**ffeur

auteur | chauffeur | restaurant

Ik maak een samenstelling.

jeugd + **au**teur = jeugdauteur

weg + rest**au**rant = wegrestaurant

bus + ch**au**ffeur = buschauffeur

Ik geef een ander woord.

d**uo** – eval**ua**tie – event**ueel** – febr**ua**ri – jan**ua**ri – seks**ueel**

de kortste maand: februari

misschien: eventueel

geslachtelijk: seksueel

tweetal: duo

de eerste maand: januari

beoordeling: evaluatie

naam _____ datum _____

Ik schrijf de woorden op de juiste plaats.

bur**eau** – niv**eau** – cad**eau** – chat**eau**

De directeur zat aan zijn *bureau*. Hij werkte op het tweede *niveau* van de fabriek. In zijn handen had hij een omslag met daarin een mooi *cadeau*: een reis naar een *chateau* in Frankrijk.

peign**oir** – c**oi**ffeur – cr**oi**ssant

De mevrouw stond op. Ze deed een *peignoir* aan. Ze at een *croissant*. De *coiffeur* kwam langs en verzorgde haar krullen.

auteur – rest**au**rant – ch**au**ffeur – f**au**teuil

De taxi *chauffeur* reed met de *auteur* naar een Chinees *restaurant*. Wat zat de *fauteuil* in die auto gemakkelijk.

act**ua**liteit – d**uo** – eval**ua**tie – event**ueel** – febr**ua**ri – jan**ua**ri – seks**ueel** – individ**ueel**

1 De maand *januari* komt voor *februari*.
2 Het nieuws of de *actualiteit* gaat misschien of *eventueel* over het tweetal of het *duo* dat het *seksueel* gedrag van de bonobo's bestudeert.
3 De juf maakt een *evaluatie* van onze spelling.
4 We komen elk *individueel* bij de dokter.

naam _____ datum _____

Oefening 56

Ik schrijf het meervoud.

piano	piano's	viool	violen
oceaan	oceanen	spion	spionnen
bibliotheek	bibliotheken	bioscoop	bioscopen
radio	radio's	stadion	stadions
riool	riolen	diagonaal	diagonalen
trapezium	trapezia of trapeziums	dialect	dialecten
		indiaan	indianen
liniaal	linialen		

Ik schrijf het verkleinwoord.

spion	spionnetje	stadion	stadionnetje
viool	viooltje	radio	radiootje

Ik schrijf de persoonsvorm.

miauwen	de poes	miauwt
evalueren	de juf	evalueert

Ik schrijf de 20 onthoudwoorden nog eens over.

piano, oceaan, bibliotheek, radio, riool,
trapezium, liniaal, viool, spion,
bioscoop, stadion, diagonaal,
dialect, indiaan, spion, viool, stadion,
radio, miauwen, evalueren

naam _____ datum _____

Oefening 56

Ik schrijf de woorden op de juiste plaats.

di**a**gnose – di**a**rree – tri**o** – di**ee**t – loempi**a** – pi**a**no – pod**iu**m – radi**a**tor – radi**o** – studi**o** – vi**oo**l

Papa luistert op de radio naar een trio.
Twee muzikanten spelen viool, een derde tokkelt op de piano. Wellicht zitten de muzikanten ergens hoog op een podium. Ofwel is het een opname in een studio. Inmiddels eet papa een gefrituurde Chinese loempia. Dat mag wel niet. Want papa staat op dieet. Papa heeft wat last van diarree.
En de dokter heeft de diagnose gesteld en gezegd: 'Weinig vet en weinig suiker!' Het is warm in de kamer.
De radiator staat gloeiend heet.

alin**ea** – id**eaa**l – kamel**eo**n – r**ea**liteit – r**ea**ctie – oc**eaa**n – th**ea**ter – Oc**ea**nië – athen**eu**m – cr**ea**tief

volgende regel alinea
werkelijkheid realiteit
een school atheneum
een wereldzee oceaan
één van de werelddelen Oceanië
een dier dat zijn kleur kan veranderen kameleon
toneel theater
vindingrijk creatief
antwoord reactie
het beste ideaal

naam _____ datum _____

Ik schrijf het woord over, daarna schrijf ik de juiste vorm van het woord.

alin**ea**	alinea	twee	alinea's
id**eaa**l	ideaal	ideale	omstandigheden
kamele**o**n	kameleon	een klein	kameleontje
muse**u**m	museum	een klein	museumpje
r**ea**ctie	reactie	hevige	reacties
oc**eaa**n	oceaan	grote	oceanen
th**ea**ter	theater	twee	theaters

Welk woord hoort bij welk woord?

elektric**ie**n – kop**ieer** – mater**iaa**l – mil**ieu** – prem**ier** – profic**iat** – provinc**iaa**l – reg**io**naal – ser**ieu**s – soc**iaa**l – spec**iaa**l

minister	premier	kopie	kopieer
elektriciteit	elektricien	specialiteit	speciaal
provincie	provinciaal	regio	regionaal
jarig zijn	proficiat	ernst	serieus
gereedschappen	materiaal		
maatschappelijk	sociaal		
leefwereld	milieu		

naam _____ datum _____

Ik schrijf de woorden op de juiste plaats.

bibliotheek – bioscoop – dialect – diamant – indianen – spion – kampioen – laboratorium – lianen – riolen – stadions

Inmiddels kijk ik naar een film in onze huis bioscoop.
Het is een film over een spion die door de ondergrondse riolen van de stad vlucht. Hij is de dief van een heel dure diamant op het spoor. Het speelt zich af in Antwerpen, want hij spreekt een Antwerps dialect.
Eigenlijk zie ik liever films over cowboys en indianen of over Tarzan die zwiert aan lianen. Ik kijk ook graag naar het wereld kampioen schap voetbal met die overvolle stadions vol juichende supporters.
Oei! Daar is mama. Ze werkt als laborante in een laboratorium. Ik zal de televisie maar uitzetten.
Mama heeft liever dat ik boeken lees uit de bibliotheek.

Ik schrijf de persoonsvorm in de t.t. en in de v.t.

	tegenwoordige tijd	verleden tijd
k**au**wen	hij kauwt	ik kauwde
kl**au**wen	poes klauwt	zij klauwde
p**au**zeren	pa pauzeert	ma pauzeerde
sn**au**wen	wie snauwt	hij snauwde

naam _____ datum _____

Oefening 58

Ik schrijf de woorden over, eerst letter per letter, dan aan elkaar.

auto – pauze – saus – paus – blauw – wauw – dauw – rauw – flauw – knauw – lauw – gauw – nauw – grauw – kauw – klauw – miauw – pauw – snauw – prauw

De au-woorden met vier letters

auw									
w	a	u	w	wauw	g	a	u	w	gauw
d	a	u	w	dauw	n	a	u	w	nauw
r	a	u	w	rauw	k	a	u	w	kauw
l	a	u	w	lauw	p	a	u	w	pauw

au									
a	u	t	o	auto	p	a	u	s	paus
s	a	u	s	saus					

De au-woorden met vijf letters

p	a	u	z	e	pauze
b	l	a	u	w	blauw
f	l	a	u	w	flauw
k	n	a	u	w	knauw
g	r	a	u	w	grauw
k	l	a	u	w	klauw
m	i	a	u	w	miauw
s	n	a	u	w	snauw
p	r	a	u	w	prauw

naam _____ datum _____

Ik schrijf de woorden op de juiste plaats.

elektric**ie**n – ingen**ieu**rs – kop**ieer** – mater**iaa**l – mecanic**ie**ns – mil**ieu** – profic**ia**t – provinc**iaa**l – reg**io**nale – ser**ieuze** – spec**ia**le – na**tio**nale

Mijn voordracht gaat over treinen. Ik *kopieer* de tekst voor de kinderen van de klas. Mijn oom is treinmachinist. De Belgische Spoorwegen is een heel groot bedrijf met wel 40 000 werknemers. Zo zijn er werkplaatsen waar *mecaniciens* het rollend *materiaal* onderhouden. De *elektricien* staat dan weer in voor de elektrische voeding van de locomotieven. Er zijn universitair opgeleide *ingenieurs* die studiewerk verrichten. Sommige treinen rijden doorheen België, dat zijn *nationale* treinen. Andere blijven binnen een regio: de *regionale* lijnen. Voor plaatselijk *provinciaal* vervoer staat De Lijn in. In elk geval is het rijden met de trein goed voor het *milieu*. Met bijzondere of *speciale* vragen, met ernstige of *serieuze* problemen kun je terecht bij de ombudsdienst. In elk geval een dikke *proficiat* voor al die werknemers.

naam _____ datum _____

Oefening 59

Ik schrijf de woorden over, eerst letter per letter, dan aan elkaar.

Australië – **au**tomaat – **au**teur – **au**gurk – **au**gustus – appl**aus** – p**au**zeren – kl**au**teren – ch**auf**feur – kabelj**auw** – wenkbr**auw** – ben**auw**d – s**au**cijs

De au-woorden met zes letters

a	u	t	e	u	r	auteur
a	u	g	u	r	k	augurk

De au-woorden met zeven letters

a	p	p	l	a	u	s	applaus
b	e	n	a	u	w	d	benauwd
s	a	u	c	i	j	s	saucijs

De au-woorden met acht letters

a	u	t	o	m	a	a	t	automaat
a	u	g	u	s	t	u	s	augustus
p	a	u	z	e	r	e	n	pauzeren

De au-woorden met negen letters

A	u	s	t	r	a	l	i	ë	Australië
k	l	a	u	t	e	r	e	n	klauteren
c	h	a	u	f	f	e	u	r	chauffeur
k	a	b	e	l	j	a	u	w	kabeljauw
w	e	n	k	b	r	a	u	w	wenkbrauw

naam _____ datum _____

Ik schrijf de woorden in het au-verhaal.

Dieren verzorgen is ook een job – deel 1

d**auw** – **au**gustus – kosmon**aut** – **au**tomobilist – astron**aut** – ch**auf**feur – **au**to

In de maand *augustus*, midden in de grote vakantie, gaan we naar de dierentuin. We vertrekken al heel vroeg. Door de morgen *dauw* zijn de ruiten van de *auto* beslagen, maar onze *chauffeur* brengt dat vlug in orde. Mama is dan wel geen ruimtevaarder, *astronaut* of *kosmonaut*, maar ze is een goede *automobilist*. Het wordt een mooie dag.

n**auw**e – kl**auw**en – r**auw** – g**auw** – dinos**au**russen – sn**auw**en – k**auw**en

Met ons ticket stappen we door een *nauwe* ingang naar binnen. Er zijn geen *dinosaurussen* meer, maar wel nog veel andere dieren. Overal zie je verzorgers. We gaan *gauw* kijken naar de leeuwen. Een verzorger gooit enkele brokken *rauw* vlees. Met hun scherpe *klauwen* haken ze in het vlees. Sommige leeuwen *snauwen* naar elkaar. Dan beginnen ze op het vlees te *kauwen*.

naam _____ datum _____

Ik schrijf de moeilijke au-woorden over.

applaus — applaus

applaudisseren — applaudisseren

Australië — Australië

chauffeur — chauffeur

kabeljauw — kabeljauw

pauzeren — pauzeren

restaurant — restaurant

wenkbrauwen — wenkbrauwen

Ik vul de zinnen aan met afleidingen van het grondwoord.

☺ = nauw

☺e – ☺keurig – be☺d – ver☺en – ☺elijks – ver☺ing

1 Dat zijn nauwe paadjes.

2 Ze zullen de weg versmallen of vernauwen.

3 Ik wil juist of nauwkeurig werken.

4 Ik heb nauwelijks voldoende tijd om te ontbijten.

5 Ik heb ademnood. Ik voel me benauwd.

6 Er is een versmalling of een vernauwing in de weg.

naam _____ datum _____

Ik schrijf de woorden in het au-verhaal.

Dieren verzorgen is ook een job – deel 2

p**au**s – **au**tomaat – s**au**cijsjes – l**auw** – fl**auw** – p**au**ze – rest**au**rant

Ik zou ook eens graag tussen de leeuwen wandelen. Maar ik durf niet. Misschien ben ik een beetje ___flauw___. Ik zou wel durven, maar dan alleen in een ___paus___mobiel.
We zijn moe van het slenteren. We nemen een korte ___pauze___, eten een broodje met ___saucijsjes___ en drinken uit onze drinkbus. Van de warmte is het water ___lauw___ geworden. Ik krijg een frisdrank uit een ___automaat___.
Straks gaan we iets eten in een ___restaurant___.

p**au**ken – kl**au**teren – **au**gurk – wenkbr**auw**en – kn**auw**en – pr**auw** – s**au**na

Plots komen we aan een watertje. Met een ___prauw___ kunnen we oversteken. We zijn precies in Afrika. In de verte horen we tamtams. Ze lijken op ___pauken___. Het is erg warm, maar toch niet zo warm als in een ___sauna___.
Apen ___klauteren___ langs koorden naar boven. Ze hebben grote ___wenkbrauwen___ boven de ogen. Andere apen ___knauwen___ op een ___augurk___.

naam _____ datum _____

Ik vul de zinnen aan met afleidingen van het grondwoord.

☺ = **auto**
☺maat – ☺matische – ☺mobilist – ☺chtonen – ☺mobiel

1 een gemotoriseerd voertuig of een _____automobiel_____
2 cola uit de _____automaat_____
3 de chauffeur of de _____automobilist_____
4 _____automatische_____ deuren
5 mensen die hier geboren zijn, zijn _____autochtonen_____

☺ = **flauw** ☺te – ver☺en – ☺erik

1 verzwakken _____verflauwen_____
2 een flauwerd een _____flauwerik_____
3 zich niet goed voelen een _____flauwte_____ krijgen

☺ = **bouw** ☺t – ☺sels – ge☺d

1 Vandaag _____bouwt_____ mijn broertje een toren.
2 Er is in onze straat al veel _____gebouwd_____.
3 Alle huizen die gebouwd zijn, zijn _____bouwsels_____.

☺ = **oud** ☺er – ☺ers – ☺ste – ☺jes

Ik ben _____ouder_____ dan jij. Jij bent mijn jongste broer en Joris is mijn _____oudste_____ broer. Opa en oma zijn onze _____ouders_____. Mijn _____oudjes_____ zijn 40 jaar.

naam _____ datum _____

Oefening 61

Ik schrijf de woorden in het au-verhaal.

Dieren verzorgen is ook een job – deel 3

kabel**auw**en – appl**aus** – l**au**rier – gr**auw** – **au**teur – l**auw**er – tr**au**ma's – f**au**teuil

Bij de rendieren besproeien de verzorgers het gras. Het gras ziet *grauw* van het droge weer. In een donkere zaal staan veel aquariums met allerlei vissen, waaronder grote *kabeljauwen*. In een *fauteuil* signeert een *auteur* een boek over tropische vissen.

Ik wil er wel één kopen. De verzorgers werken heel hard en verdienen een hartelijk *applaus* of zelfs een mooie *lauwer* krans, gemaakt van *laurier* bladeren.

In de dierentuin is er ook een dierenarts. Hij is uitstekend in het verzorgen van letsels of *trauma's*. Misschien wil ik later ook wel werken in een dierentuin.

Ik maak samenstellingen.

Die auto maakt veel lawaai. → *autolawaai*

Iemand die hout hakt. → *houthakker*

Een pauze om koffie te drinken. → *koffiepauze*

Een man die schouwen veegt. → *schouwveger*

Saus voor op het vlees bereiden. → *vleessaus*

naam _____ datum _____

Oefening 62

Ik sorteer de woorden.

applaus – wenkbrauw – hout – verbouwing – auto – pauze – nauwkeurig – gezouten – onthouden – auteur – augustus – vertrouwen – meervoud – blauw – saus – miauwen – rouwen – schouders – herkauwen – juffrouw – vereenvoudigen – klauwen – getrouwd – betrouwbaar

woorden met **au**	woorden met **auw**
applaus	wenkbrauw
auto	nauwkeurig
pauze	blauw
auteur	miauwen
augustus	herkauwen
saus	klauwen

woorden met **ou**	woorden met **ouw**
hout	verbouwing
gezouten	vertrouwen
onthouden	rouwen
meervoud	juffrouw
schouders	getrouwd
vereenvoudigen	betrouwbaar

naam _____ datum _____

Oefening 62

Ik schrijf het woord correct.
Ik vervang ☼ door au, auw, ou of ouw.

1 De (☼teur) auteur schrijft over
(astron☼ten) astronauten of
(kosmon☼ten) kosmonauten.

2 In de (sch☼burg) schouwburg
(appl☼disseren) applaudisseren
de (toesch☼ers) toeschouwers ook voor de
(p☼ze) pauze.

3 In dat (rest☼rant) restaurant kun je uitstekende
(kabelj☼) kabeljauw met lekkere
(s☼s) saus eten.

4 De leerling maakt een (f☼tje) foutje bij het
(vereenv☼digen) vereenvoudigen.
Hij werkt niet (n☼keurig) nauwkeurig genoeg.

5 (Z☼den) Zouden (kab☼ters) kabouters
ook eens willen (langl☼fen) langlaufen?

6 (J☼) Jouw hond (kn☼t) knauwt op
(r☼) rauw vlees.

naam _____ datum _____

Oefening 63

Ik vul het woord aan met au, auw, ou of ouw. Correct? Dan schrijf ik alle woorden onderaan nog eens over.

geb *ouw*	juffr *ouw*	*au* teur
au gurk	n *auw* elijks	kab *ou* ter
kl *au* teren	kosmon *au* t	betr *ouw* baar
st *ou* t	z *ou* tjes	kl *auw* en
vertr *ouw* en	beenh *ouw* er	br *ouw* erij
ch *au* ffeur	huish *ou* den	mi *auw* en
g *ou* d	wenkbr *auw*	rest *au* rant

au *augurk, klauteren, chauffeur, kosmonaut, auteur, restaurant*

ou *stout, goud, zoutjes, huishouden, kabouter*

auw *nauwelijks, wenkbrauw, klauwen, miauwen*

ouw *gebouw, vertrouwen, juffrouw, beenhouwer, betrouwbaar, brouwerij*

naam _____ datum _____

Oefening 63

Ik schrijf het woord correct.
Ik vervang ☼ door au, auw, ou of ouw.

1 De *(☼tobusch☼ffeur)* autobuschauffeur vervoert de arbeiders van een *(b☼bedrijf)* bouwbedrijf.

2 *(Z☼)* Zou de *(juffr☼)* juffrouw wel *(vertr☼en)* vertrouwen hebben in onze *(n☼keurigheid)* nauwkeurigheid?

3 Op de *(sch☼)* schouw staat een *(☼derwets)* ouderwets *(g☼den)* gouden uurwerk.

De *(boskab☼ters)* boskabouters hebben grote plannen. Ze gaan huizen *(b☼en)* bouwen met echte pannen. Pannen in het rood, zwart en *(bl☼)* blauw voor de burgemeester, de pastoor en de *(juffr☼)* juffrouw. *(Eenv☼dig)* Eenvoudig: ze zijn hun paddenstoelen beu en ze *(h☼den)* houden van verandering. Ze weigeren nog te babbelen of te *(p☼zeren)* pauzeren, enkel nog *(sch☼der)* schouder aan schouder werken. De *(dinos☼russen)* dinosaurussen kijken naar elkaar en zuchten. Die mannen en *(vr☼en)* vrouwen, die doen toch raar!

naam _____ datum _____

Oefening 64

Verre KIJKER

Ik schrijf de persoonsvorm in de tegenwoordige tijd.
Ik vul aan met au, ou, auw of ouw.

branden — Het brandt in de schouw.

wieden — Opa wiedt tussen de augurken.

bevinden — Mijn vriend bevindt zich in Australië.

glijden — Ze glijdt op het blauwachtige ijs.

melden — Jefke meldt dat de automaat stuk is.

vinden — De man vindt een klompje goud.

Ik schrijf de woorden met au, ou, auw of ouw over.

schouw, augurken, Australië, blauwachtige, automaat, goud

Ik schrijf de persooonsvorm in de verleden tijd.
Ik vul aan met au, ou, auw of ouw.

overlijden — De oudste overleed gisteren.

eten — Tijdens de pauze at hij een broodje.

leiden — De architect leidde hen door het gebouw.

vastbinden — Hij bond het paard met een touw vast.

snijden — Mama sneed het nauwkeurig in tweeën.

Ik schrijf de woorden met au, ou, auw of ouw over.

oudste, pauze, gebouw, touw, nauwkeurig

naam _____ datum _____

Ik schrijf de persoonsvorm in de tegenwoordige tijd.

De witte wolf – deel 10

De Witte Wolf *(worden)* wordt groter en sterker.
Bekijk die spierbundels. Nu *(leren)* leert hij jagen.
Hij *(verschalken)* verschalkt gemakkelijk een konijn.
Met één beet *(doden)* doodt hij een ree. Maar de winter *(woeden)* woedt in alle hevigheid. De grond *(verharden)* verhardt. Een prooi *(vinden)* vind je nauwelijks. De Witte Wolf *(lijden)* lijdt honger.
Moeder en zoon verhuizen naar een lager gebied.

En nu in de verleden tijd!

De Witte Wolf *(zien)* zag in de verte iets vreemds.
La Sombra *(vertellen)* vertelde hem dat dit mensenhuizen *(zijn)* waren. Achter een draad met pinnen *(ontmoeten)* ontmoetten ze een groep grijze schimmen.
Deze *(vluchten)* vluchtten langs alle kanten. Maar de terriër *(hebben)* had er één beet. Het schaap *(blaten)* blaatte een laatste keer. Toen *(bloeden)* bloedde het dood. Hij *(sleuren)* sleurde het mee. Daar *(komen)* kwamen vier woeste honden aanlopen. La Sombra *(zetten)* zette zich schrap …

naam _____ datum _____

Ik schrijf de woorden in de vakjes.

e**x**amen – lu**x**e – bo**x** – mi**x**er – Lu**x**emburg – e**x**treem – ta**x**i – e**x**po – ma**x**imum – **x**ylofoon

1 een ander woord voor doos
2 heel veel bezitten, rijkdom, weelde
3 een … opbellen om je ergens heen te brengen
4 een tentoonstelling
5 de soep fijn maken met een …
6 een proefwerk
7 heel warm, … warm
8 het omgekeerde van minimum
9 een slaginstrument
10 een buurland van België

1	b	o	x							
2	l	u	x	e						
3	t	a	x	i						
	4	e	x	p	o					
5	m	i	x	e	r					
	6	e	x	a	m	e	n			
	7	e	x	t	r	e	e	m		
8	m	a	x	i	m	u	m			
		9	x	y	l	o	f	o	o	n
10	L	u	x	e	m	b	u	r	g	

naam _____ datum _____

Ik zet elk woord in de juiste vorm.

extreem	_____extreme_____	omstandigheden
examen + vrees	_____examenvrees_____	hebben
maximaal	_____maximale_____	snelheid
expo	meerdere _____expo's_____	
taxi	twee _____taxi's_____	
Luxemburg	_____Luxemburgse_____	wafels
mixer	een klein _____mixertje_____	
luxueus	in een _____luxueuze_____	villa wonen
paarden + box	stro in de _____paardenbox_____	
xylofoon + speler	een _____xylofoonspeler_____	

Ik vul aan met ks of x. Ik schrijf de woorden over.

Voor haar e_x_amen schiet de he_ks_ met een oud geweer.

_____examen_____ _____heks_____

Die bo_ks_er heeft een goede refle_x_.

_____bokser_____ _____reflex_____

De auto's van de twee ko_ks_ staan in een garagebo_x_.

_____koks_____ _____garagebox_____

naam _____ datum _____

Ik schrijf de woorden in de vakjes.

baby – buggy – cowboy – gigabyte – hobby – lolly – megabyte – hygiëne – pony – pyjama – sorry – symbool – teddy – typen – yoghurt

1 een klein kindje
2 de baby in zijn …
3 een snoepje
4 tikken op een toetsenbord
5 een veedrijver
6 proper, schoon, net, rein
7 ongeveer 1 000 000 bytes
8 een lichtzuur melkdrankje
9 ongeveer 1000 megabyte
10 kg is het … voor kilogram
11 slaapkledij
12 slapen met een …beer
13 Excuseer!
14 iets wat je graag doet
15 een klein paardje

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
b	b	l	t	c	h	g	y	m	s	p	t	s	h	p
a	u	o	y	o	y	i	o	e	y	y	e	o	o	o
b	g	l	p	w	g	g	g	g	m	j	d	r	b	n
y	g	l	e	b	i	a	h	a	b	a	d	r	b	y
	y	y	n	o	ë	b	u	b	o	m	y	y	y	
				y	n	y	r	y	o	a				
					e	t	t	t	l					
						e		e						

naam _____ datum _____

Ik vul de woorden in.

baby – buggy – cowboy – gigabyte – hobby – lolly – megabyte – hygiëne – pony – pyjama – sorry – symbool – teddybeer – typen – yoghurt

1 Aan die kleine baby met zijn pluchen teddybeer in zijn buggy geef je toch geen lolly om te snoepen?

2 MB is het symbool voor megabyte en GB voor gigabyte.

3 De cowboy rijdt op een paard en zeker niet op een pony.

4 De bel gaat. Ik doe open en ik zeg: 'Sorry, ik kom juist uit bed en ik heb mijn pyjama nog aan.'

5 Voetballen is een hobby voor jongens en meisjes.

6 Bij het ontbijt eet ik altijd yoghurt.

7 Je moet je goed wassen, hygiëne is belangrijk.

8 Kun jij blind typen?

naam _____ datum _____

Ik schrijf de woorden tweemaal over.

Woorden met een **q** krijgen steeds een u!

quotiënt	quotiënt	quotiënt
quiz	quiz	quiz
quad	quad	quad

Welk woord zoek ik?

een voertuig	quad
een vraag- en antwoordenspel	quiz
het resultaat van een deling	quotiënt

Ik ga in de zinnen zonder spaties op zoek naar woorden met x, y en q. Ik onderstreep ze. Ik schrijf de woorden over.

1 Debabyzitinzijnbuggytelikkenaaneenlolly.

2 Eencowboyinzijnpyjamaneemteentaxi!

3 Ikhadhetmaximumopeenextreemmoeilijkexamen.

4 IkleideenluxeleventjeinLuxemburg.

baby, buggy, lolly, cowboy,
pyjama, taxi, maximum,
extreem, examen, luxe, Luxemburg

naam _____ datum _____

Ik vul de woorden in.

frequent – consequent – quad – quiz – enquête – aquarium – quotiënt

1 vissen in een aquarium
2 rijden met een quad
3 dikwijls of frequent
4 een rondvraag of een enquête invullen
5 het quotiënt van een deling berekenen
6 de quiz vraag beantwoorden
7 niet van gedacht veranderen of consequent zijn

Ik schrijf de woorden over in de vakjes.

1	a	q	u	a	r	i	u	m
	2	q	u	a	d			
3	f	r	e	q	u	e	n	t
	4	e	n	q	u	ê	t	e
		5	q	u	o	t	i	ë	n	t
		6	q	u	i	z		
7	c	o	n	s	e	q	u	e	n	t

naam _____ datum _____

Oefening 68

Ik ga op zoek naar woorden met x, y en q. Ik schrijf ze over.

L				h	y	g	i	ë	n	i	s	c	h	s
u			m	a	x	i	m	u	m		o			y
x		b	a	b	y		i	e	x	t	r	e	e	m
e	g	u			l	u	x	e		y	r			b
m	i	g		b	o	x	e			p	y			o
b	g	g				q	r			e				o
u	a	y		q	u	o	t	i	ë	n	t			l
r	b		q	u	i	z		p	y	j	a	m	a	
g	y	e	x	a	m	e	n			e	x	p	o	
	t	e	d	d	y			t	y	p	i	s	c	h
m	e	g	a	b	y	t	e							

1 hygiënisch
2 maximum
3 baby
4 extreem
5 luxe
6 box
7 quotiënt
8 quiz
9 pyjama
10 examen
11 expo
12 teddy
13 typisch
14 megabyte
15 Luxemburg
16 gigabyte
17 buggy
18 quad
19 mixer
20 typen
21 sorry
22 taxi
23 symbool

naam _____ datum _____

Oefening 68

Verre KIJKER

Ik maak een samenstelling met een woord uit het eerste en een woord uit het tweede vakje. Ik schrijf ze in de zinnen.

ijs – vruchten – **q**uiz – t**y**pe – bab**y** – hobb**y** – tedd**y** – **q**uad – rij – refle**x** – cowbo**y**	+	p**y**jama – beer – fokker – loll**y** – e**x**amen – camera – films – lessen – **y**oghurt – vragen – shop

1 Kinderen slapen soms met hun _____teddybeer_____.

2 Om vlot met een tekstverwerker te werken, kun je best _____typelessen_____ volgen.

3 Wil je een glas gezonde _____vruchtenyoghurt_____?

4 Kun jij die _____quizvragen_____ beantwoorden?

5 Indianen spelen in _____cowboyfilms_____.

6 Hij kweekt hondjes voor zijn plezier. Hij is een _____hobbyfokker_____.

7 Wil je een _____ijslolly_____ als dessert?

8 Om met een auto te rijden, moet je slagen voor een _____rijexamen_____.

9 een speciaal soort fototoestel:
een _____reflexcamera_____

10 een winkel waar je alles kunt kopen voor quads:
een _____quadshop_____

11 een kindje in een _____babypyjama_____

naam _____ datum _____

Ik zoek woorden die eindigen op isch of air.
Ik schrijf ze over.

1 Ook leerlingen van het secundair onderwijs moeten naar het medisch onderzoek.
2 Mijn broer volgt een praktische studierichting, namelijk sanitaire installaties.
3 In het technisch onderwijs leer je hoe de voeding van elektrische toestellen werkt.
4 Militairen schieten met automatische geweren.
5 Papa kijkt graag naar een documentaire over toeristische streken.
6 Zou de Russische president een miljonair zijn?
7 We gingen luisteren naar populaire muziek en kregen achteraf een fantastisch vuurwerk.

woorden op isch(e)

medisch, elektrische, Russische
praktische, automatische, fantastisch
technisch, toeristische

woorden op air(e)

secundair, documentaire
sanitaire, miljonair
militairen, populaire

naam _____ datum _____

Ik maak een woord met het achtervoegsel isch of ische.

optimisme – pessimisme

Oma is optimistisch en opa eerder pessimistisch.

allergie – medicus

Wie allergisch is, krijgt een medisch onderzoek.

chemie – fantasie

Bij vuurwerk hebben chemische reacties soms een fantastisch effect.

historie – Rusland

De cineast maakt een historische film over Russische steden.

Ik vul het juiste woord in.

parlement**air**en – document**air**e – sanit**air** – milit**air**en

Op televisie kijken we naar een documentaire over onze militairen in het buitenland. Verschillende parlementairen gingen hen bezoeken. Ze kregen het sanitair te zien, zoals de toiletten en de lavabo's.

naam _____ datum _____

Ik vul de woorden in.
Het zijn landen of streken die eindigen op ië.

Woorden met een trema

België – Italië – Wallonië

Belgen wonen in België.

Italianen wonen in Italië.

Walen wonen in Wallonië.

Ik schrijf het cijfer voluit.
Het zijn telwoorden met twee en drie.

33 drieëndertig

92 tweeënnegentig

Ik schrijf het meervoud.
Het is het meervoud van sommige woorden op ee of ie.

dictee	dictees	moskee	moskeeën
toffee	toffees	idee	ideeën
teevee	teevees	knie	knieën
zee	zeeën	melodie	melodieën

naam _____ datum _____

Ik schrijf de woorden met een trema in de vakjes.

1 op latten glijden in de sneeuw of sk…
2 gedichten of p…
3 het resultaat van een deling
4 zorgen voor een goede h… door alles proper te houden
5 de p… van de arts
6 een bouwvallig kasteel of r…
7 k… met een kopieerapparaat
8 De Ardennen liggen in W…
9 Emma, Tamara en Stien. Zij zijn met d…
10 Een p… is een vogel die je vindt aan de Zuidpool.

			1	s	k	i	ë	n	
			2	p	o	ë	z	i	e
		3	q	u	o	t	i	ë	n	t
		4	h	y	g	i	ë	n	e
		5	p	a	t	i	ë	n	t
			6	r	u	ï	n	e	
		7	k	o	p	i	ë	r	e	n
8	W	a	l	l	o	n	i	ë		
		9	d	r	i	e	ë	n		
	10	p	i	n	g	u	ï	n		

naam _____ datum _____

Werkwoordsvormen: zonder trema lees ik ze verkeerd. Ik vul de woorden in.

Woorden met een trema

geërfd – geïnteresseerd – geëvenaard

1 Ik heb veel _____geërfd_____ van mijn mama.

2 Ik ben _____geïnteresseerd_____.

3 Hij heeft het record _____geëvenaard_____.

Zelfstandige naamwoorden: zonder trema lees ik ze verkeerd. Ik vul de woorden in.

pinguïns – poëzie – skiën – skiërs – egoïst – ruïne

Boven op een berg stond een oude _____ruïne_____.
's Winters _____skiën_____ _____skiërs_____ naar beneden. Het oude vervallen huis is van een schrijver. De schrijver schrijft romans en _____poëzie_____. Ooit is de man op reis geweest naar de Zuidpool. Daar heeft hij _____pinguïns_____ gezien. De schrijver is zeker geen _____egoïst_____. Iedereen is welkom.

naam _____ datum _____

Oefening 71

Ik vul aan met een woord met een trema.

1 In het getal 4353 staan twee drieën.
2 Gent is een Belgische stad en ligt dus in België.
3 Ik neem niet een kopie, maar twee kopieën.
4 Rome is een Italiaanse stad en ligt in Italië.
5 In het getal 2422 staan drie tweeën.
6 De oceanen zijn grote zeeën.
7 Ik schrijf 33 voluit. drieëndertig
8 Hooikoorts en astma zijn allergieën.
9 Op die cd staan mooie melodieën.
10 Chinezen zijn Aziaten en wonen in Azië.
11 Er zijn goede en slechte *(bacterie)* bacteriën.
12 Moslims komen samen in moskeeën.
13 Op onze huid zijn er miljoenen *(porie)* poriën.
14 Het resultaat van een deling is een quotiënt.
15 Het is gedaan of *(beëindigen)* beëindigd.
16 de *(financieel)* financiële toestand van ons land
17 de *(materieel)* materiële omstandigheden
18 Wat heeft die kunstenaar *(inspireren)* geïnspireerd?
19 Hij is een *(egoïsme)* egoïst.
20 Ik ben *(interesseren)* geïnteresseerd.

naam _____ datum _____

Ik schrijf het meervoud.
Het zijn meervouden van woorden op a, e, i, o, u of y.

Woorden met een apostrof

cola	cola's	taxi	taxi's
foto	foto's	pony	pony's
menu	menu's	piano	piano's

Ik zet de woorden in de juiste vorm in de zin.
Het is de 'van wie is het'-vorm van namen op a, i, o, u of y.

Is die bril van mama of van papa?
Is dat mama's of papa's bril?

Is die fiets van Emma of van Jari?
Is dat Emma's of Jari's fiets?

Is die boekentas van Lily of van Matteo?
Is dat Lily's of Matteo's boekentas?

Ik maak de zin korter. Ik gebruik een apostrof. Ik schrijf een hoofdletter bij het eerste voluit geschreven woord van de zin.

Het regent veel. 't Regent veel.
Des winters als het sneeuwt. 's Winters als 't sneeuwt.
Het wordt zo een mooie dag. 't Wordt zo'n mooie dag.

naam _____ datum _____

Oefening 72

Ik schrijf de juiste vorm.

	meervoud	verkleinwoord
baby	baby's	baby'tje
oma	oma's	omaatje
paraplu	paraplu's	paraplutje
kiwi	kiwi's	kiwietje
pyjama	pyjama's	pyjamaatje

Ik schrijf de zinnen over. Ik schrijf hoofdletters en leestekens. Van de stukjes in het rood maak ik een 'van wie is het'-vorm.

s morgens gaan we naar het strand

t wordt een frisse dag t waait hard

de hoed van opa waait weg

zo n harde wind is er niet vaak

de jas van gregory is kletsnat

's Morgens gaan we naar het strand.

't Wordt een frisse dag. 't Waait hard.

Opa's hoed waait weg.

Zo'n harde wind is er niet vaak.

Gregory's jas is kletsnat.

naam _____ datum _____

Sommige samenstellingen schrijf ik met een koppelteken.

heiligen

Sint + Lucas – Anna

Sint-Lucas Sint-Anna

samenstellingen of afleidingen van aardrijkskundige namen

West + Vlaanderen = West-Vlaanderen

West-Vlamingen spreken het West-Vlaams dialect.

Oud + Turnhout = Oud-Turnhout

Er is Noord-Amerika en Zuid-Amerika.

samenstellingen met botsende klinkers

radio + omroep radio-omroep

zee + egel zee-egel

Ik schrijf de samenstellingen met een afkorting over.

e-mail e-mail sms-bericht sms-bericht

cd-doosje cd-doosje tv-programma tv-programma

naam _____ datum _____

Ik schrijf een afleiding van het woord.

West-Vlaanderen	De inwoners zijn West-Vlamingen.
Oost-Vlaanderen	het Oost-Vlaams dialect
Noord-Amerika	Noord-Amerikaanse staten
Zuid-Afrika	Zuid-Afrikaanse wildparken
Sint-Niklaas	Tom Lanoye is een bekende Sint-Niklazenaar.
Sint-Truiden	De inwoners zijn Sint-Truidenaars.

Ik maak een samenstelling. Opgelet!
Het zijn niet allemaal botsende klinkers.

auto + ongeluk	auto-ongeluk
auto + alarm	autoalarm
zee + eend	zee-eend
zo + even	zo-even
zo + iets	zoiets
na + apen	na-apen
sla + emmer	sla-emmer
yoga + oefening	yogaoefening

naam _____ datum _____

Ik schrijf het meervoud.

agenda	agenda's
café	cafés
euro	euro's
slee	sleeën
pinda	pinda's
baby	baby's
dictee	dictees
gevangenis	gevangenissen
actie	acties
paraplu	paraplu's
diploma	diploma's
lavabo	lavabo's
bioscoop	bioscopen
canapé	canapés
kangoeroe	kangoeroes

naam _____ datum _____

Ik schrijf de 'ik heb'-vorm van het werkwoord.

Als ik het fout kan lezen, dan gebruik ik een trema.

erven	Ik heb geërfd.
eisen	De man heeft dat geëist.
aarzelen	Hij heeft lang geaarzeld.
inspireren	Hij heeft me geïnspireerd.

Ik schrijf de 'ik ben'-vorm van het werkwoord.

informeren	Ben jij al geïnformeerd?
interesseren	Hij is geïnteresseerd.
arresteren	De dief is gearresteerd.

Ik schrijf de afkortingen in de juiste kolom.

WK – km – pin – v.l.n.r. – m^3 – o.a. – BLOSO – tv – ww. – Benelux – VRT – ml

afkortingen	symbolen	letterwoord	initiaalwoord
v.l.n.r.	km	pin	WK
o.a.	m^3	BLOSO	tv
ww.	ml	Benelux	VRT

naam _____ datum _____

Ik schrijf het verkleinwoord op.

probleem	probleempje
apotheker	apothekertje
toestel	toestelletje
thermos	thermosje
vitamine	vitamientje
cola	colaatje
foto	fotootje
blad	blaadje
machine	machientje
café	cafeetje
woning	woninkje
applaus	applausje
dictee	dicteetje
schip	scheepje
kanon	kanonnetje
pyjama	pyjamaatje

naam _____ datum _____

Oefening 75

Ik schrijf de tekst over. De onderstreepte woorden vervang ik door een afkorting, een symbool, een initiaalwoord of een letterwoord.

Op pagina 6 lees ik naast opgave nummer 5: Hoeveel meter is 1 decameter? Schrijf het onderwerp en de persoonsvorm op. Op televisie zag ik dat de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen het station van Sint-Niklaas renoveert. Hoe snel rijdt de hogesnelheidstrein als hij 20 kilometer aflegt in tien minuten? De Vlaamse Televisiemaatschappij maakt reclame voor hotel, restaurant en café.

Op p. 6 lees ik naast opgave nr. 5:
Hoeveel m is 1 dam?
Schrijf het ond. en de pv. op.
Op tv zag ik dat de NMBS het
station van St.-Niklaas renoveert.
Hoe snel rijdt de hst als hij 20 km
aflegt in 10 minuten?
De VTM maakt reclame voor horeca.

naam _____ datum _____

Ik schrijf de zinnen in de tegenwoordige tijd.

1 De man aanvaardde zijn straf.
De man aanvaardt zijn straf.

2 De storm richtte veel schade aan.
De storm richt veel schade aan.

3 Het hagelde, het sneeuwde en het stormde.
Het hagelt, het sneeuwt
en het stormt.

4 Hij kleedde zich aan, fietste naar school, maar viel en bloedde aan zijn been.
Hij kleedt zich aan, fietst
naar school, maar valt en bloedt
aan zijn been.

Ik schrijf de zinnen in de verleden tijd.

1 Wij spelen en fietsen in de tuin.
Wij speelden en fietsten in de tuin.

2 De fotograaf vergroot de foto.
De fotograaf vergrootte de foto.

3 De hond blaft en bijt.
De hond blafte en beet.

naam _____ datum _____

Ik schrijf het verhaal in de verleden tijd.

De witte wolf – deel 11

Je weet dat de Witte Wolf een schaap *(doden)* doodde dicht bij de mens. Een troep woeste honden *(aanvallen)* viel hen aan. La Sombra en de Witte Wolf *(zetten)* zetten zich schrap. De Witte Wolf *(bukken)* bukte zich en zijn tanden *(grijpen)* grepen één van de honden in de hals. De hond *(spartelen)* spartelde en *(bloeden)* bloedde hevig. Maar de Witte Wolf *(lossen)* loste niet. Langzaam *(verzwakken)* verzwakte de grote hond. Hij *(verzetten)* verzette zich niet meer. La Sombra *(vechten)* vocht tegen de drie andere honden. Toen de Witte Wolf hen *(aanvallen)* aanviel, *(vluchten)* vluchtten ze weg. La Sombra *(likken)* likte haar wonden, maar *(zijn)* was vooral fier op haar zoon die zich zo fel *(hebben)* had *(verweren)* verweerd. Plots *(gaan)* ging een deur open. Een donker gedaante *(naderen)* naderde met een stok. '*(vluchten)* Vlucht!', *(roepen)* riep La Sombra, 'De mens!'

naam _____ datum _____

Ik sorteer de woorden met c.

café – su**cc**es – **c**omputer – pi**ck**ni**ck** – o**c**eaan – spe**c**iaal – defe**c**t – va**cc**in – for**c**eren – sna**ck** – diale**c**t – he**c**tare – **c**ilinder – **c**ent – a**cc**ent – **c**ijfer – lo**c**omotief – tra**c**tor – **c**entrum – verti**c**aal – ti**ck**et – di**c**tee – provin**c**ie – pro**c**ent – a**cc**ident – sti**ck**ers

Ik hoor ‘k’, ik schrijf **c**.

café
computer
defect
dialect
hectare
locomotief
tractor
verticaal
dictee

Ik hoor ‘s’, ik schrijf **c**.

oceaan
speciaal
forceren
cilinder
cent
cijfer
centrum
provincie
procent

Ik hoor ‘k’, ik schrijf **ck**.

picknick
snack
ticket
stickers

Ik hoor ‘ks’, ik schrijf **cc**.

succes
vaccin
accent
accident

naam _____ datum _____

Oefening 77

Ik maak een zin. Ik zet de woorden in het rood in het meervoud. Ik maak een verkleinwoord van de woorden in het blauw. De persoonsvorm zet ik in de verleden tijd.

1 commissaris – controleren – caravan

De commissarissen controleerden

het caravannetje.

2 acteur – podium – staan – verwachten – commentaar – prestatie

De acteurs die op het

podiumpje stonden,

verwachtten veel commentaren

op hun prestaties.

3 bril – bestuderen – professor – structuur – bacterie

Met zijn brilletje

bestudeerde het professortje

de structuren van bacteriën.

4 camera – trachten – fotograaf – brug – foto – treinlocomotief

Met hun camera's trachtten

de creatieve fotografen

van op een bruggetje

een fotootje te maken van

treinlocomotieven.

naam _____ datum _____

Ik schrijf de woorden met c die ik als 'k' uitspreek in de juiste kolom.

architect – dialect – combinatie – commentaar – perfect – correct – commissaris – contact – direct – computer – concentreren – concert – directie – conclusie – confituur – respect – perfectie – container – controle – correctie – infectie – project

het voorvoegsel **con**	het achtervoegsel **ect**
contact	architect
concentreren	dialect
concert	perfect
conclusie	correct
confituur	direct
container	respect
controle	project

het voorvoegsel **com**	het achtervoegsel **ectie**
combinatie	directie
commentaar	perfectie
commissaris	correctie
computer	infectie

naam _____ datum _____

Ik maak samenstellingen met woorden met c die ik als 'k' uitspreek.

eet – cijfer – darm – bios**c**oop – ouder – nieuwjaar+s – al**c**ohol – dames – landbouw – school – goochel	+	**c**omité – **c**adeau – **c**ombinatie – dire**c**teur – zalen – tru**c**s – tra**c**tor – infe**c**tie – **c**oiffeur – **c**ontrole – **c**afé

1 In een eetcafé kun je iets eten en iets drinken.

2 Sommige fietssloten werken met een cijfercombinatie.

3 Nore heeft veel buikpijn, misschien heeft ze een darminfectie.

4 Je kunt in drie bioscoopzalen films zien.

5 Mama is op school lid van het oudercomité.

6 Wat krijgen we dit jaar als nieuwjaarscadeau?

7 De agent doet een alcoholcontrole.

8 Mama laat haar haar knippen bij een damescoiffeur.

9 De boer rijdt met zijn landbouwtractor.

10 Aan het hoofd van de school staat de schooldirecteur.

11 De goochelaar kent veel goocheltrucs.

naam _____ datum _____

Oefening 79

Ik schrijf de juiste vorm van het woord. Het zijn woorden met c die ik uitspreek als 's'.

cinema	twee *cinema's*
citroen	een klein *citroentje*
elektriciteit	*elektrische* leidingen
forceren	Hij *forceert* het slot.
sociaal	Ken jij *sociale* beroepen?
provincie	tien *provincies*
proces	lange *processen*
cent	kleine *centjes*
centraal	het *centrale* punt
cilinder	een klein *cilindertje*
cijfer	een klein *cijfertje*
speciaal	*speciale* dagen
cel	twee *cellen*
lucifer	kleine *lucifertjes*
feliciteren	Oma *feliciteerde* me voor mijn goed rapport.
officier	strenge *officieren*

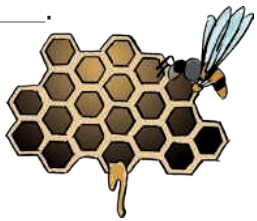
naam _____ datum _____

Oefening 79

Ik schrijf de woorden in de zin. Het zijn woorden met c die uitgesproken worden als ‘s’.

de**c**imale – elektri**c**iteit – **c**entimeter – pro**c**ent – elektri**c**ien – **c**ijfers – de**c**imeter – **c**entiliter – **c**irkel – de**c**iliter – **c**ellen – **c**ilinder – pre**c**ies

Getallen schrijf je met _____cijfers_____. Er zijn gehele getallen en _____decimale_____ getallen. Wie timmert, moet goed meten. Die deur is _____precies_____ 78 _____centimeter_____ breed. Dat is bijna 8 _____decimeter_____. Ook wie graag bakt, moet kunnen meten. In een fles gaat meestal één liter of 10 _____deciliter_____ of 100 _____centiliter_____. Onlangs hadden we thuis een kortsluiting. Er kwam een _____elektricien_____. Met een ampèremeter controleerde hij de _____elektriciteit_____. In het zesde leerjaar kunnen we de omtrek berekenen van een rond vlak of een _____cirkel_____. Een lichaam met een rond ondervlak en een rond bovenvlak is een _____cilinder_____. Drie _____procent_____ van 100 is drie. En weet je dat honingraat bestaat uit heel veel zeshoekige _____cellen_____?

naam _____ datum _____

Ik schrijf de woorden in de vakjes.

accent – directrice – snack – accident – concert – elektricien – picknicken – concentreren – ticket – correct – vaccin – conclusie – circus – mecanicien

1 een muziekuitvoering
2 een ongeluk
3 iemand die met elektriciteit werkt
4 het leesteken op 'crème'
5 een vrouwelijke directeur
6 juist
7 buiten eten
8 een hapje
9 een toegangsbewijs
10 iemand die met mechanische apparaten werkt
11 inenting
12 besluit
13 clowns
14 aandacht geven

1	c	o	n	c	e	r	t				
2	a	c	c	i	d	e	n	t			
3	e	l	e	k	t	r	i	c	i	e	n
4	a	c	c	e	n	t					
5	d	i	r	e	c	t	r	i	c	e	
6	c	o	r	r	e	c	t				
7	p	i	c	k	n	i	c	k	e	n	
8	s	n	a	c	k						
9	t	i	c	k	e	t					
10	m	e	c	a	n	i	c	i	e	n	
11	v	a	c	c	i	n					
12	c	o	n	c	l	u	s	i	e		
13	c	i	r	c	u	s					
14	c	o	n	c	e	n	t	r	e	r	e	n

naam _____ datum _____

Oefening 80

Ik schrijf de 'ik heb'- of 'ik ben'-vorm.

forceren	Ik heb het slot *geforceerd*.
controleren	De inspecteur heeft het *gecontroleerd*.
concentreren	Ik heb mij goed *geconcentreerd*.
feliciteren	Heb je Charlotte *gefeliciteerd*?
dicteren	De juf heeft woorden *gedicteerd*.
respecteren	We hebben elkaar *gerespecteerd*.

Ik schrijf de woorden in de vakjes.

1 ongelukken
2 hapje
3 geheugen…
4 trein…
5 buiten eten
6 iets dat kleeft
7 een leesteken op woordniveau
8 plaats van de piloot
9 een goede afloop wensen
10 inenting

			5		6		8		10
			p		s	7	o	9	v
		3	i		t	a	c	s	a
	2	s	4	c	i	c	k	u	c
	s	t	t	k	c	c	p	c	c
	n	i	i	n	k	e	i	c	i
1	a	c	c	i	d	e	n	t	e	n
	c	k	k	c		r	t		s	
	k		e	k						
			t							

naam _____ datum _____

Oefening 81

Welk woord zoek ik? Ik vind de woorden in de vakjes.

		s	j	a	a	l	s
	s	j	a	l	o	t	j	e
s	j	o	r	r	e	n	i	
j	o	e					r	
i	e	l					p	
e	m	b					e	
k	e	a					n	
e	l	k						
n	e							
	n							

				d			c	
c	h	o	c	o		c	h	e	f
				u	c		i	
	k	e	t	c	h	u	p	
				h	a		s	
				e	u			
C	h	i	n	a	f			
m	a	c	h	i	n	e		
					u			
					r			

sjerpen _____sjaals_____

klein uitje _____sjalotje_____

goed vastbinden _____sjorren_____

kauwen _____sjieken_____

bedriegen _____sjoemelen_____

een oud gezelschapsspel _____sjoelbak_____

krekels _____sjirpen_____

tomatensaus _____ketchup_____

baas _____chef_____

Chinezen uit _____China_____

stortbad _____douche_____

automobilist _____chauffeur_____

toestel _____machine_____

broodsmeersel _____choco_____

aardappelsnack _____chips_____

naam _____ datum _____

KIJKER 6
Oefening 81

Welk woord zoek ik? Het zijn woorden met sj, ch en sh.

wasmiddel voor je haar	shampoo
om je nek te warmen	sjaal
baas of directeur	chef
een bad of … nemen	douche
winkelen	shoppen
gekruide tomatensaus	ketchup
een … met dans en muziek	show
gebakken aardappelschijfjes	chips
planken aan elkaar vastmaken	sjorren
inwoners van China	Chinezen
een hemdje in de vorm van een T	T-shirt
poster	affiche
bedriegen	sjoemelen
om op je boterham te smeren	choco
een warme …melk met slagroom	chocolade
krekels …	sjirpen
zacht broodje	sandwich

Vind ik een woord niet? Dan zoek ik in de lijst hieronder.

shampoo – **sh**ow – **ch**oco – **sj**aal – **ch**ips – **ch**ef – affi**ch**e – **Ch**inezen – dou**ch**e – **sh**oppen – T-**sh**irt – ke**tch**up – **ch**ocolade – **sj**orren – **sj**oemelen – **sj**irpen – sandwi**ch**

naam _____ datum _____

Ik schrijf de persoonsvorm in de tegenwoordige tijd.

forceren	Ik forceer de deur.
controleren	Hij controleert ons.
concentreren	Concentreer jij je wel?
vinden	Vind jij het antwoord?
herleiden	Ik herleid de breuk.
kruiden	Je kruidt het eten te veel.

Ik schrijf de persoonsvorm in de verleden tijd.

interesseren	Het interesseerde hem niet.
verwachten	Ik verwachtte je op tijd.
verbranden	Verbrandde jij je niet?
verbieden	De juf verbood het.
drinken	Ik dronk een glas yoghurt.
dicteren	De meester dicteerde woorden.
feliciteren	Opa feliciteerde mij.

Ik schrijf de 'ik heb'- of 'ik ben'-vorm.

redden	Ik heb de egel gered.
haasten	Ik heb me gehaast.
verwonden	Ik heb me verwond.
bevrijden	Hij heeft mij bevrijd.

naam _____ datum _____

Ik schrijf de persoonsvorm in de v.t. Soms schrijf ik ook de t.t.

De witte wolf – deel 12

De beide dieren *(passeren)* passeerden een groep grote beesten. Ze *(schudden)* schudden met hun horens. 'Wat zijn dat voor beesten?', *(vragen)* vroeg de Witte Wolf. 'Als die groot zijn, *(vermoorden, t.t.)* vermoordt de mens hen en *(snijden, t.t.)* snijdt hij die in stukken.' Plots *(stormen)* stormde een stier met volle kracht op hen af. La Sombra *(vluchten)* vluchtte te laat. Ze *(krijgen)* kreeg een stoot en *(vallen)* viel. Daar *(zijn)* was het beest al terug. De Witte Wolf *(drukken)* drukte zich tegen de grond. De horens *(strijken)* streken over zijn rug. Toen *(bijten)* beet hij in de neus van het beest. Het beest *(loeien)* loeide en *(bloeden)* bloedde. De Witte Wolf *(vasthouden)* hield de neus stevig vast. En plots *(storten)* stortte het beest op de grond. La Sombra *(hebben)* had in zijn keel *(bijten)* gebeten. Het dier *(zijn)* was *(doodbloeden)* doodgebloed. Moeder en zoon *(verorberen)* verorberden een massa vlees. La Sombra *(vinden)* vond haar zoon een held.

naam _____ datum _____

Oefening 83

Ik schrijf de juiste vorm van de werkwoorden.

	tegenwoordige tijd	verleden tijd
zeggen	hij zegt	hij zei
	Hij heeft dat gezegd.	
doen	ik doe	jij deed
	Hij heeft het gedaan.	
worden	hij wordt	ik werd
	Zij is groot geworden.	
hebben	mama heeft	papa had
	Wie heeft het boek gehad?	
zijn	ik ben	hij was
	Hij is er geweest.	
komen	wie komt	oma kwam
	Wij zijn gekomen.	
vinden	hij vindt	hij vond
	Ik heb het gevonden.	
blazen	opa blaast	hij blies
	Hij heeft geblazen.	

naam _____ datum _____

Oefening 83

Ik schrijf het verhaal in de tegenwoordige tijd.

De witte wolf – deel 13

In de krant *(worden)* wordt een mysterieus verhaal *(publiceren)* gepubliceerd over een kleine, witte wolf. Samen met een oude wolf *(doden)* doodt hij wekelijks schapen. Zelfs een stier *(ontkomen)* ontkomt niet. Al gauw *(verspreiden)* verspreidt zich het nieuws. Een boer *(vergoeden)* vergoedt al je kosten als je de wolf *(ombrengen)* ombrengt. Maar blijkbaar *(vinden)* vind je dat beest niet zomaar. '*(Vermoeden)* vermoed jij dat hij zich hier *(schuilhouden)* schuilhoudt?', *(vragen)* vraagt de journalist Greg aan een boer. De man *(antwoorden)* antwoordt dat hij het niet weet. 'Deze morgen *(vinden, v.t.)* vond ik wel een dood kalf.' De journalist *(informeren)* informeert ook naar Tucker Crosden. 'Die man *(verblijven)* verblijft midden in het woud, samen met zijn dochtertje Hannah.' Greg *(rijden)* rijdt naar de familie Tucker. Wat er ondertussen met Hannah *(gebeuren)* gebeurt, *(lezen)* lees je in het vervolg …

naam _____ datum _____

Ik vul het juiste woord in.

garage – gel – bagage – logeren – horloge – gelei – giraf – slijtage

1 De auto staat in de garage.
2 Kijk eens op het horloge hoe laat het is.
3 Als je vliegt, neem je niet te veel bagage mee.
4 Het dier met de langste hals is een giraf.
5 In welk hotelletje zullen we logeren?
6 Wil ik wat gel in je haar doen?
7 Wil je choco of gelei op je boterham?
8 Veel en hard remmen zorgt voor slijtage van de banden.

Ik schrijf de woorden in de juiste kolom.

horloge – journaal – bagage – slijtage – jury – giraf – journalist – jeans

woorden met g	woorden met j
horloge	journaal
bagage	jury
slijtage	journalist
giraf	jeans

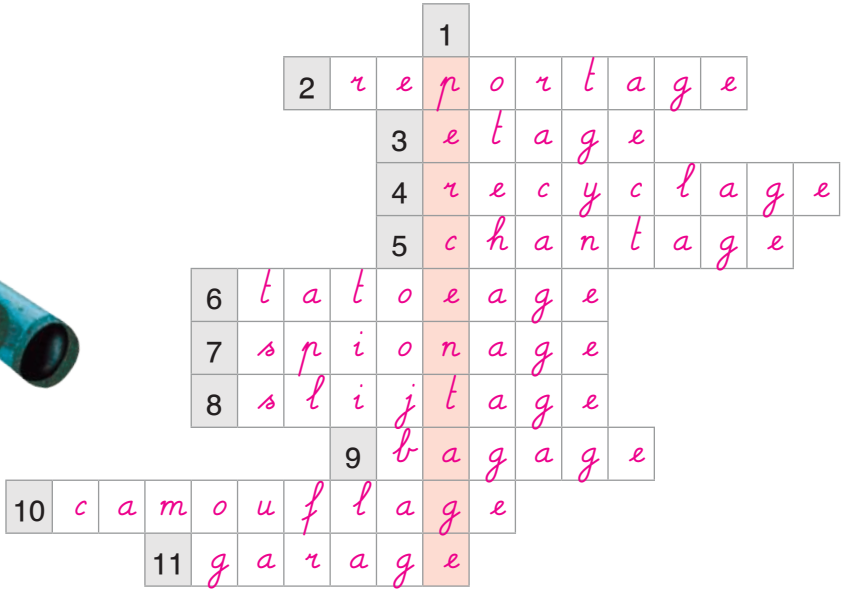
naam _____ datum _____

Oefening 84

Ik zoek woorden die eindigen op age, zoals garage.
Ik schrijf ze in de vakjes.

1 percent
2 reporter
3 verdieping
4 hergebruiken
5 afpersen
6 tattoo
7 spioneren
8 verslijten
9 valies
10 zich camoufleren
11 autoherstelplaats

naam _____ datum _____

Oefening 85

Ik schrijf een afleiding van het woord.
Het is een bijvoeglijk naamwoord.

groot	grote	mensen
speciaal	speciale	schoenen
actief	actieve	kinderen
defect	defecte	machines
perfect	perfecte	uitvoering
verticaal	verticale	lijnen
provinciaal	provinciale	scholen
creatief	creatieve	kunstenaars

Ik schrijf een afleiding van het woord.
Het is een stoffelijk bijvoeglijk naamwoord.

goud	gouden	horloge
zilver	zilveren	ketting
lood	loden	buis
tin	tinnen	soldaatje
staal	stalen	platen
hout	houten	wanden
glas	glazen	schotels
porselein	porseleinen	tasjes

naam _____ datum _____

Oefening 85

Ik schrijf het bijvoeglijk naamwoord in de juiste vorm.
Ik schrijf het zelfstandig naamwoord in het meervoud.

smerig – garage	smerige garages
goud – horloge	gouden horloges
wervelend – show	wervelende shows
lang – giraf	lange giraffen
gevaarlijk – gorilla	gevaarlijke gorilla's
beton – vloer	betonnen vloeren
katoen – T-shirt	katoenen T-shirts
fris – douche	frisse douches
brons – kunstwerk	bronzen kunstwerken
kristal – glas	kristallen glazen
mooi – goal	mooie goals
getraind – keeper	getrainde keepers
koper – kandelaar	koperen kandelaars
amusant – clown	amusante clowns
streng – chef	strenge chefs
metaal – staaf	metalen staven
belegd – sandwich	belegde sandwiches

naam _____ datum _____

Oefening 86

Ik ga op zoek naar 20 Engelse leenwoorden.
Ik kijk van links naar rechts en van boven naar onder.

f	b	a	r	b	e	c	u	e	j	p
i	u		g	e	l	h	a		e	p
t	n	c	o	o	l	a	e	h	e	r
n	g	l	a	k	c	t	c	o	p	b
e	a	o	l	e	a	t		t		l
s	l	w	e	e	k	e	n	d	c	u
s	o	n		p	e	n	l	o	a	e
i	w		j	e	a	n	s	g	p	s
i	n	t	e	r	v	i	e	w	e	p
	c	o	r	n	f	l	a	k	e	s
s	t	r	e	s	s	c	r	o	s	s

barbecue, gel, cool, weekend, jeans,
interview, cornflakes, stress, cross,
fitness, bungalow, clown, goal,
keeper, cake, chatten, hotdog, jeep,
cape, blues

Welk woord kan ik vormen met de overgebleven letters?

paperclip

naam _____ datum _____

Oefening 86

Verre KIJKER

Ik zoek een synoniem.

barbecue – chatten – clown – cool – cornflakes – cross – drugs – goal – hotdog – keeper – paperclip – race – skateboard – stress – team

spanning
stress

broodje met warme knakworst
hotdog

leuk, gaaf
cool

doelpunt
goal

papierklemmetje
paperclip

doelman
keeper

ontbijtvlokken
cornflakes

grappenmaker
clown

schaatsplank
skateboard

veldloop
cross

snelheidswedstrijd
race

ploeg spelers
team

verdovende middelen
drugs

toestel om buiten vlees te roosteren
barbecue

online tekstberichten uitwisselen
chatten

naam _____ datum _____

Welk woord zoek ik? Ik vervang ☺ door een letter.

Het is *(weeken☺)* weekend. Vandaag is het feest.

Papa legt het vlees op de *(barbe☺☺☺)* barbecue.

Mama haalt de *(☺☺ke)* cake uit de oven.

Papa en peter Dirk hebben getraind in de *(fitn☺☺☺)* fitness.

Er komt ook een *(☺☺own)* clown met een rode neus.

Mijn vrienden en ik voetballen. Ik ben *(k☺☺per)* keeper en sta in de *(g☺☺l)* goal. We spelen als een echt *(t☺☺m)* team. Mama roept: 'Wil er al iemand een warme *(hot☺☺☺)* hotdog?' Het is hier druk, maar mama kan tegen die *(str☺☺☺)* stress. Eén van mijn vrienden kan *(sk☺ten)* skaten. Dat vind ik *(☺ool)* cool. 'Waar is Sofie?' Ik denk dat die verslaafd is aan haar *(☺omp☺ter)* computer. Ze is op haar kamer aan het *(☺☺a☺☺en)* chatten met vriendinnen.

naam _____ datum _____

Ik schrijf de persoonsvorm in de tegenwoordige tijd.

De witte wolf – deel 14

Hannah *(worden)* wordt elf jaar. Ze *(houden)* houdt van haar vader, Tucker Crosden. Ze *(verbeelden)* verbeeldt zich soms dat haar mama er nog is. Ik *(vermoeden)* vermoed dat Hannah zich veel alleen *(voelen)* voelt. Haar papa *(rijden)* rijdt met zijn paard door de bossen en *(doden)* doodt beren voor hun pels. Hij *(verbieden)* verbiedt haar om voor iemand de deur te openen. Hannah *(schieten)* schiet als de beste met een geweer. En zo *(gebeuren)* gebeurt het dat ze op een avond lawaai *(horen)* hoort. Ze *(nemen)* neemt het geweer. Het geweer *(liggen)* ligt altijd *(laden)* geladen naast haar bed. Voorzichtig *(doen)* doet ze de deur open. In de wei *(liggen)* ligt een schaap dat *(bloeden)* bloedt. Kwaad *(bespieden)* bespiedt ze de omgeving. Ze *(onderscheiden)* onderscheidt een witte schim. Hij *(naderen)* nadert. Als *(betoveren)* betoverd *(staren)* staart ze hem aan en *(richten)* richt ze het geweer.

naam _____ datum _____

Ik schrijf de juiste vorm van de werkwoorden.

	tegenwoordige tijd	verleden tijd
veranderen	ik *verander*	hij *veranderde*
	Hij is veel *veranderd*.	
betalen	hij *betaalt*	jullie *betaalden*
	Hij heeft *betaald*.	
scheiden	jij *scheidt*	ik *scheidde* hen
	Haar ouders zijn *gescheiden*.	
missen	hij *mist*	ik *miste*
	Hij heeft het doel *gemist*.	
voorspellen	jij *voorspelt*	wie *voorspelde*
	Hij heeft dit *voorspeld*.	
herhalen	jij *herhaalt*	hij *herhaalde*
	Heb jij het *herhaald*?	
gebeuren	het *gebeurt*	het *gebeurde*
	Het is *gebeurd*.	

naam _____ datum _____

Ik schrijf het verhaal in de verleden tijd.

De witte wolf – deel 15

Maar de schim *(storten)* ___stortte___ zich niet op haar. Hij *(wachten)* ___wachtte___ en eventjes *(janken)* ___jankte___ hij. Ook Hannah *(schieten)* ___schoot___ niet. Ze *(lijken)* ___leek___ wel *(verlammen)* ___verlamd___ door de blik van de hond. Ze *(slagen)* ___slaagde___ er niet in de trekker over te halen. Toen *(horen)* ___hoorde___ ze het gehuil van een echte wolf. En de witte hond *(verdwijnen)* ___verdween___ in het duister. Hannah *(zijn)* ___was___ *(verwonderen)* ___verwonderd___ en ze *(voelen)* ___voelde___ zich *(verwarren)* ___verward___. Ze *(vertellen)* ___vertelde___ het aan haar vader en ze *(zien)* ___zag___ dat haar papa *(verbazen)* ___verbaasd___ was. ‘Weet je nog,’ *(zeggen)* ___zei___ hij, ‘toen mama nog *(leven)* ___leefde___, *(hebben)* ___hadden___ we een prachtig nest terriërs. Een wolf heeft ze toen *(doden)* ___gedood___ en *(verscheuren)* ___verscheurd___. Misschien heeft er wel één het *(overleven)* ___overleefd___.’ Hannah *(vermoeden)* ___vermoedde___ dat ze de Witte Wolf ooit zou terugzien. Het *(geven)* ___gaf___ haar een goed gevoel.

naam _____ datum _____

Oefening 89

Verre KIJKER

Ik vul de woorden aan. Ik schrijf ze over.

Woorden met vier letters

rijden met een ta_x_i	taxi
een goed gedacht of een goed id_ee_	idee
de maand j_u_l_i_	juli
een sappige k_i_w_i_	kiwi
met de auto in de f_il_e	file
1000 gram is één k_i_l_o_	kilo

Woorden met vijf letters

naar de ra_di_o luisteren	radio
een bacterie of v_i_rus	virus
een olifantstand van _i_voor	ivoor
een l_i_t_e_r melk	liter
Op de kaft staat een t_i_t_e_l.	titel
drank uit de fr_i_g_o_	frigo
de lange hals van een g_i_r_a_f	giraf
De muzikant speelt p_ia_n_o_.	piano
een geheim agent of een sp_io_n	spion
De aap slingert aan een l_i_aa_n_.	liaan

naam _____ datum _____

Ik maak een samenstelling met het woord dat voor de zin staat.

maand – kaart – doosje – snaren – schillen – verandering – concert – tanden – leidingen – station – saus – comité

benzine	Tanken in een benzinestation.
februari	De februarimaand is de kortste.
ouder	Mama is lid van het oudercomité.
identiteit + s	Heb jij al een identiteitskaart?
lucifer	Ik neem een lucifer uit het luciferdoosje.
olifant + s	Dat zijn twee grote olifantstanden.
elektriciteit + s	Hij legt elektriciteitsleidingen.
piano	Zij speelt een pianoconcert.
viool	Eén van de vioolsnaren is gesprongen.
klimaat	Papa gelooft in de klimaatverandering.
sinaasappel	Waar gooi ik de sinaasappelschillen?
spaghetti	Wil je nog wat spaghettisaus?

naam _____ datum _____

Ik kleef de woorden aan elkaar en schrijf de samenstelling in de zin.

spaghetti + saus = spaghettisaus

Ik heb graag veel spaghettisaus.

citroen + limonade = citroenlimonade

Vind je die citroenlimonade niet te zuur?

kilometer + stand = kilometerstand

Wat is de kilometerstand van onze auto?

piano + muziek = pianomuziek

Hou jij van pianomuziek?

school + directrice = schooldirectrice

We hebben een lieve schooldirectrice.

benzine + station = benzinestation

We tanken in een benzinestation.

sirene + geloei = sirenegeloei

Hoor je dat sirenegeloei?

radio + activiteit = radioactiviteit

In kerncentrales is er veel radioactiviteit.

naam _____ datum _____

Ik ga op zoek naar woorden met i als ie.
Ik vul ze in bij oefening 91.

1 een lange lat om te skiën
2 Hij betaalt een t… om hem naar huis te brengen.
3 Wie speelt er p…?
4 een snaarinstrument: een g…
5 brandstof of b…
6 V… C zit in fruit en is gezond.
7 Een d… is de schuine lijn die de hoeken van een rechthoek verbindt.
8 Heb je ooit al gevlogen in een h…?
9 iemand gelukwensen of f…
10 Degene die het koor leidt, is de koord…
11 Canada ligt in Noord-A…
12 stroom of e…
13 De vriendin van mijn vader en haar kinderen zijn mijn stief…
14 appelsien of s…
15 Er zijn er duizend in een liter.
16 horizontaal en ver…
17 Iemand die muziek speelt, is een m…
18 Met een l… of aansteker steek je de kaars aan.
19 Hij rookt een dikke s…
20 We luisteren naar de r…
21 Dat is een goed gedacht of een i…
22 We reizen langs of v… Parijs naar het zuiden.

naam _____ datum _____

Ik schik de woorden alfabetisch.

minuut – gitaar – artikel – verticaal – juli – titel

artikel
gitaar
juli
minuut
titel
verticaal

minuut – macaroni – millimeter – milliliter – muzikant – minister

macaroni
milliliter
millimeter
minister
minuut
muzikant

radio – televisie – file – citroen – kilometer – riool – cinema – skiën

cinema
citroen
file
kilometer
radio
riool
skiën
televisie

naam _____ datum _____

Oefening 91

Ver KIJKER

Ik vul de woorden van oefening 90 in.

1	s	k	i									
2	t	a	x	i								
3	p	i	a	n	o							
4	g	i	t	a	a	r						
5	b	e	n	z	i	n	e					
6	v	i	t	a	m	i	n	e				
7	d	i	a	g	o	n	a	a	l			
8	h	e	l	i	k	o	p	t	e	r		
9	f	e	l	i	c	i	t	e	r	e	n	
10	k	o	o	r	d	i	r	i	g	e	n	t
11	N	o	o	r	d	-	A	m	e	r	i	k	a
12	e	l	e	k	t	r	i	c	i	t	e	i	t
13	s	t	i	e	f	f	a	m	i	l	i	e	
14	s	i	n	a	a	s	a	p	p	e	l		
15	m	i	l	l	i	l	i	t	e	r			
16	v	e	r	t	i	c	a	a	l				
17	m	u	z	i	k	a	n	t					
18	l	u	c	i	f	e	r						
19	s	i	g	a	a	r							
20	r	a	d	i	o								
21	i	d	e	e									
22	v	i	a										

naam _____ datum _____

Ik schrijf de woorden in de zinnen.

politie – kritiek – politiek – familie – rivier – kliniek – televisie

1 De hele familie was op mijn feest.
2 De Schelde is een rivier.
3 Opa wordt geopereerd in de kliniek.
4 De politie controleert de snelheid.
5 Hij geeft veel commentaar of kritiek.
6 Wat de regering doet, heeft te maken met politiek.
7 Kijken we vanavond televisie?

taxi – triplex – mixer

1 Ik maak de soep fijn met een mixer.
2 Houten gelijmde platen zijn triplex.
3 We rijden met een taxi.

milliliter – villa – helikopter – gorilla – pizza – millimeter – spaghetti

1 een bungalow of een villa
2 een chimpansee en een gorilla
3 Italiaanse gerechten: pizza en spaghetti
4 meten: milliliter en millimeter
5 vliegen met een helikopter

naam _____ datum _____

Oefening 92

Verre KIJKER

Ik schrijf de woorden in het meervoud.

artikel	artikels
taxi	taxi's
vitamine	vitamines/vitaminen
televisie	televisies
villa	villa's
familie	families
figuur	figuren
ski	ski's
rivier	rivieren
kilo	kilo's
gorilla	gorilla's
politicus	politici
cinema	cinema's
gitaar	gitaren
diagonaal	diagonalen
sigaret	sigaretten
giraf	giraffen
bioscoop	bioscopen
idee	ideeën

naam _____ datum _____

Oefening 93

Verre KIJKER

Ik ga op zoek naar woorden met i als ie.
Het volgende woord begint met de letter in het gekleurde vakje van het vorige woord.

1	p	a	g	i	n	a			
2	g	i	t	a	a	r			
3	t	a	x	i					
4	a	s	p	i	r	i	n	e	
5	s	i	g	a	r	e	t		
6	r	i	o	o	l				
7	l	i	t	e	r				
8	i	d	e	e					
9	d	i	r	e	c	t	e	u	r
10	c	i	t	r	o	e	n		
11	t	e	l	e	v	i	s	i	e
12	l	i	m	o	n	a	d	e	
13	m	i	l	l	i	l	i	t	e	r
14	r	i	v	i	e	r			
15	r	a	d	i	o				
16	o	l	i	f	a	n	t		

1 bladzijde
2 snaarinstrument
3 een rit met een …
4 een pilletje tegen hoofdpijn
5 een … roken
6 hierdoor stroomt vuil water
7 één … melk
8 een gedacht of …
9 het hoofd van de school
10 zuur fruit
11 beeldscherm
12 zoet vruchtendrankje
13 er gaan er duizend in een liter
14 een stroom
15 luisteren naar de …
16 een heel groot dier

Ik schrijf de woorden over.

pagina sigaret directeur milliliter
gitaar riool citroen rivier
taxi liter televisie radio
aspirine idee limonade olifant

naam _____ datum _____

Ik schrijf het verkleinwoord.

kilo	kiloo**t**je
vitamine	vitamien**t**je
taxi	taxie**t**je
aspirine	aspirien**t**je
artikel	artikel**t**je
machine	machien**t**je
titel	titel**t**je
kiwi	kiwie**t**je
idee	idee**t**je
risico	risicoo**t**je
radio	radioo**t**je
milliliter	milliliter**t**je
loempia	loempiaa**t**je
minuut	minuu**t**je
cinema	cinemaa**t**je
villa	villaa**t**je
rivier	rivier**t**je
accident	accident**j**e
ski	skie**t**je

naam _____ datum _____

Oefening 94

Ik zet de woorden in het meervoud of in de juiste vorm.

muzikaal – familie	muzikale families
verticaal – streep	verticale strepen
Italiaans – gerecht	Italiaanse gerechten
zuur – citroen	zure citroenen
kolossaal – olifant	kolossale olifanten
horizontaal – lijn	horizontale lijnen
vaardig – piloot	vaardige piloten
stinkend – riool	stinkende riolen
bekwaam – kandidaat	bekwame kandidaten

Ik schrijf de persoonsvorm in de tegenwoordige tijd.

feliciteren	Hij	feliciteert ons.
dirigeren	De dirigent	dirigeert het orkest.
kopiëren	Jij	kopieert veel.

Ik schrijf de persoonsvorm in de verleden tijd.

kopiëren	Ik	kopieerde veel bladzijden.
feliciteren	Mijn ouders	feliciteerden mij.
dirigeren	Hij	dirigeerde het orkest.

naam _____ datum _____

Ik schrijf de 'ik heb'- of 'ik ben'-vorm van het werkwoord.

forceren	Heeft hij de deur *geforceerd*?
feliciteren	Hij heeft mij *gefeliciteerd*.
miauwen	De kat heeft *gemiauwd*.
profiteren	Hij heeft ervan *geprofiteerd*.
kopiëren	Heb jij dat blad al *gekopieerd*?
logeren	Ik heb *gelogeerd* bij mijn tante.
shoppen	Mama heeft gisteren *geshopt*.
controleren	De agent heeft die auto's *gecontroleerd*.

Ik schrijf de juiste vorm van het werkwoord.

branden	het *brandend* voertuig
	brandende struiken
huilen	een *huilend* kind
	huilende wolven
vechten	Ze rolden *vechtend* over de grond.
	vechtende honden
vluchten	een *vluchtend* hert
	vluchtende ganzen

naam _____ datum _____

Ik schrijf de persoonsvorm in de tegenwoordige tijd.

Nello en Patrasche – deel 1

Akemi *(wonen)* woont in Japan. Met haar ouders *(bezoeken)* bezoekt ze enkele Belgische steden. Ze *(rijden)* rijdt door Antwerpen op zoek naar het beeld van Nello en Patrasche. Ze *(vertellen)* vertelt het trieste verhaal aan haar broertje.

Nello is amper twee jaar als zijn mama *(sterven)* sterft. Hij *(achterblijven)* blijft alleen achter. Hij *(wonen)* woont niet ver van Antwerpen, in Hoboken. Zijn opa *(opvoeden)* voedt Nello helemaal alleen op. De man *(verkopen)* verkoopt melk met een kar. Als Nello acht jaar *(zijn)* is, *(gaan)* gaat hij met hem mee. Vanaf nu *(helpen)* helpt hij zijn opa iedere dag. Nello *(kunnen)* kan ook goed tekenen. Soms *(schetsen)* schetst hij zijn opa met zijn kar. '*(Vinden)* Vind je het mooi?', *(vragen)* vraagt hij dan. Zijn opa *(antwoorden)* antwoordt:
'Ja, maar nu moeten we verder.'

naam _____ datum _____

Ik schrijf de tegenwoordige tijd of de 'ik heb'- of 'ik ben'-vorm van de werkwoorden.

De witte wolf – deel 16

De volgende dag *(arriveren)* arriveert de journalist Greg. Hij *(volgen)* volgt al een tijdje het spoor van de wolven. Hij *(rijden)* rijdt van boerderij naar boerderij en zo *(ontdekken)* ontdekt hij waar de wolven schapen hebben *(doden)* gedood. Hij *(bereiken)* bereikt de hut van Hannah en haar vader. Het *(gebeuren)* gebeurt niet dikwijls dat iemand hen *(bezoeken)* bezoekt. De journalist *(zeggen)* zegt dat hij binnenkort een expeditie *(leiden)* leidt. De wolven zullen worden *(opjagen)* opgejaagd. ‘Wil jij ook lid van die groep jagers?’, *(vragen)* vraagt Greg. Maar Tucker Crosden *(vinden)* vindt dat maar niets. Hannah gaat in het gras zitten. Ze *(aaien)* aait haar konijntje. Wat ze niet *(weten)* weet, is dat de Witte Wolf haar van tussen het dichte struikgewas *(bespieden)* bespiedt. ‘Wat raar,’ *(denken)* denkt hij, ‘die mens *(wrijven)* wrijft over de pels van een konijn.’ En hij *(voelen)* voelt een rilling over zijn rug.

naam _____ datum _____

Ik schrijf de 'ik heb'- of 'ik ben'-vorm van de werkwoorden.

Nello en Patrasche – deel 2

Op een dag heeft de grootvader een hond *(vinden)* gevonden. Hij leek *(verhongeren)* verhongerd en *(verwonden)* verwond aan zijn poot. Thuis werd hij *(wassen)* gewassen en *(verzorgen)* verzorgd. Hij heeft lekker *(eten)* gegeten en *(drinken)* gedronken. Nello heeft hem Patrasche *(noemen)* genoemd. Ze zijn direct beste vrienden *(worden)* geworden.

Ik schrijf de persoonsvorm in de tegenwoordige tijd.

Inmiddels *(worden)* wordt Nello 15 jaar. Hij *(leren)* leert Louise kennen, de dochter van de molenaar. De molenaar *(verbieden)* verbiedt zijn dochter om hem te zien. Hij *(vinden)* vindt die arme jongen maar niets. Louise *(houden)* houdt echter van Nello. Nello *(lopen)* loopt haar achterna, *(rollen)* rolt met haar in het gras en *(maken)* maakt prachtige portretten van haar. Een hele tijd *(zien)* ziet ze hem niet meer. Maar op een dag *(vernemen)* verneemt ze dat de grootvader van Nello ziek *(zijn)* is.

naam _____ datum _____

Ik schrijf het verhaal in de verleden tijd.

De witte wolf – deel 17

Plots *(horen)* hoorde de Witte Wolf gegrom. Zijn moeder, *(vermoeden)* vermoedde hij. Hij *(duiken)* dook omlaag om een rammeling te vermijden. Maar La Sombra *(snauwen)* snauwde kwaad naar hem en *(zeggen)* zei dat hij beter uit de buurt *(blijven)* bleef van de sluwe mens. 'Misschien hebben ze ijzers *(plaatsen)* geplaatst waar je poten in vast komen te zitten. De Witte Wolf *(bekijken)* bekeek nog één keer het tafereeltje en *(verdwijnen)* verdween terug naar de heuvels. Inmiddels *(vertrekken)* vertrok Greg. Hij *(rijden)* reed met een boer mee naar de stad. Daar *(samenstellen)* stelde hij een groep jagers samen. De Witte Wolf en zijn moeder *(haasten)* haastten zich ondertussen opnieuw naar het dal. Het *(worden)* werd steeds moeilijker om hoog in de bergen nog iets te vinden. Andere wolventroepen *(verdedigen)* verdedigden er hun territorium.

naam _____ datum _____

Ik schrijf de persoonsvorm in de tegenwoordige tijd.

Nello en Patrasche – deel 3

De grootvader van Nello *(sterven)* sterft. Louise *(horen)* hoort dat en *(komen)* komt Nello opzoeken. De volgende dag *(gaan)* gaat ze met hem mee wanneer hij zijn melkronde *(doen)* doet. Wanneer er een ruiter voorbij *(rijden)* rijdt, *(schetsen)* schetst Nello met enkele lijnen paard en ruiter. Daarna *(nemen)* neemt hij Louise ook mee naar de kathedraal. Daar *(bewonderen)* bewondert hij de schilderijen van Rubens. Hij *(zeggen)* zegt dat hij binnen enkele weken zal meedoen aan een tekenwedstrijd. Louise *(antwoorden)* antwoordt dat hij dat zeker *(moeten)* moet doen. 'Misschien *(winnen)* win je wel, dan *(worden)* word je nog een echte kunstenaar!', *(lachen)* lacht ze. Nello *(schudden)* schudt zijn hoofd. Nee, dat *(geloven)* gelooft hij niet. Maar toch *(dromen)* droomt hij ervan.

naam _____ datum _____

Ik schrijf het verhaal in de verleden tijd.

De witte wolf – deel 18

Moeder en zoon *(trekken)* trokken verder het dal in op zoek naar een prooi. Het *(sneeuwen)* sneeuwde. De kou *(kruipen)* kroop tot in de diepste vezels van hun poten. De honger *(knagen)* knaagde. La Sombra *(weten)* wist ergens enkele schapen staan. Maar de weg *(zijn)* was lang. Plots *(spitsen)* spitste ze haar oren. Wat *(horen)* hoorde ze, een paard? In de verte *(naderen)* naderde een hele troep ruiters. Ze *(stappen)* stapten langzaam. Een man *(lopen)* liep te voet voorop en *(kijken)* keek naar de grond. Het *(zijn)* was de groep van Greg. Een jager *(trachten)* trachtte het spoor van de wolven te volgen. Voor het eerst *(zien)* zag La Sombra geen uitweg. De weg naar boven, naar de veilige heuvels, *(worden)* werd *(afsluiten)* afgesloten door die bende. Ze *(kunnen)* konden alleen verder het dal in. Maar wat *(wachten)* wachtte hen daar?

naam _____ datum _____

Oefening 98

Ik schrijf het verhaal in de verleden tijd.

Nello en Patrasche – deel 4

De komende dagen *(verlaten)* verliet Louise stiekem haar huis en *(houden)* hield ze Nello en Patrasche gezelschap. Zo *(groeien)* groeide een vriendschapsband tussen de drie: Nello, Louise en Patrasche. De molenaar, Louises vader, *(vinden)* vond dat niet goed. Hij *(proberen)* probeerde zijn dochter thuis te houden. En toen *(gebeuren)* gebeurde er een ramp. De molen *(staan)* stond in brand. De molenaar *(beschuldigen)* beschuldigde Nello van brandstichting. Van toen af *(vertrouwen)* vertrouwden de mensen hem niet meer. Ze *(kopen)* kochten geen melk meer bij hem. Hij *(worden)* werd uit zijn huis gezet. En Louise *(mogen)* mocht haar huis niet meer verlaten. Nello *(dwalen)* dwaalde voortaan door de straten van de koude stad. Maar aan zijn hond *(blijven)* bleef hij trouw. *(Vinden)* Vond hij iets te eten, dan *(delen)* deelde hij het met Patrasche. 's Nachts *(houden)* hielden ze elkaar warm.

naam _____ datum _____

Ik schrijf het verhaal in de verleden tijd.

De witte wolf – deel 19

La Sombra *(turen)* tuurde naar het dal. Ook daar *(zien)* zag ze beweging van honden en paarden. Toen *(merken)* merkte ze een kleine holte aan een boom. '*(Kruipen, t.t.)* Kruip jij daarin', *(grommen)* gromde ze. 'Nee,' *(antwoorden)* antwoordde de Witte Wolf, 'we vechten zij aan zij.' Maar La Sombra *(bijten)* beet hem *(dreigen)* dreigend. De Witte Wolf *(hebben)* had toch respect voor haar. Hij *(kruipen)* kroop in het hol en La Sombra *(bedekken)* bedekte hem met veel sneeuw. La Sombra *(verbergen)* verborg zich in de struiken. Maar langzamerhand *(worden)* werd ze *(insluiten)* ingesloten.

De eerste hond *(bijten)* beet ze hard. De tweede *(verweren)* verweerde zich heftig, maar al vlug *(bloeden)* bloedde hij door de scherpe klauwen van de wolf. Plots *(klinken)* klonk een oorverdovend lawaai. De Witte Wolf *huiveren)* huiverde. Die knal *(kennen)* kende hij. Dat was het vuur van de mens.

naam _____ datum _____

Ik schrijf de woorden tweemaal over.
Eerst in stukjes, daarna kleef ik ze aan elkaar.

alles + zin + s = alles + zin + s

Ik ben allesszins niet van plan om mee te gaan.

geen + s + zin + s = geen + s + zin + s

Hij is geenszins te vertrouwen.

enig + s + zin + s = enig + s + zin + s

Ik was enigszins verrast door het nieuws.

ogen + blikke + lijk = ogen + blikke + lijk

Ik kom ogenblikkelijk naar beneden.

on + middel + lijk = on + middel + lijk

Wil je onmiddellijk naar hier komen?

ge + zamen + lijk = ge + zamen + lijk

We werken gezamenlijk aan het project.

open + lijk = open + lijk

Hij kwam er openlijk voor uit.

mis + schien = mis + schien

Ik kom misschien naar je feestje.

naam _____ datum _____

Ik schrijf de woorden in de zin.

1 alleszins – absoluut

Jij hebt alleszins of absoluut gelijk.

2 geenszins – ogenblikkelijk

Ik ben geenszins van plan ogenblikkelijk te komen.

3 enigszins – onmiddellijk

Als het enigszins kan, kom ik onmiddellijk af.

4 juffrouw – gezamenlijk

Onze juffrouw vond dat we gezamenlijk aan het project moesten werken.

5 misschien – apart

‘Misschien moet ik jullie apart zetten’, zei de juf.

6 enerzijds – anderzijds

Enerzijds is mama opgelucht dat we er zijn, anderzijds kwaad omdat we zo laat zijn.

7 voortdurend – lichtjes

Ik moet hier voortdurend de lichtjes uitdoen.

naam _____ datum _____

Oefening 100

Ik verdeel de leenwoorden in groepjes.

jeans – chaos – fitness – milkshake – cross – cake – grill – jeep – boa – goal – paperclip – jazz

ee → a	dubbele medeklinker	'j'	ao of oa
milkshake	fitness	jeans	chaos
cake	cross	jeep	boa
paperclip	grill	jazz	goal

Ik rangschik de leenwoorden alfabetisch.

chaos – goal – cool – clown – keeper – cake – plastic – team – cape – fitness – race – stress

cake	goal
cape	keeper
chaos	plastic
clown	race
cool	stress
fitness	team

naam _____ datum _____

Ik vul de woorden in.

picknicken – baby – record – container – stickers – snack – ticket – lolly

1 Eten we buiten? Zullen we _picknicken_?
2 Wil je een vlugge hap of een _snack_?
3 Er kleven veel _stickers_ op mijn boekentas.
4 Ik koop een _ticket_ voor de bus.
5 De _baby_ zit in de kinderwagen.
6 Wil je als dessert een _lolly_?
7 Op straat staat een _container_ voor bouwafval.
8 Zullen we het snelheids_record_ berekenen?

cowboy – cross – elektriciteit – sorry – stress – cake – cool – jeep

1 de _cowboy_ en de indiaan
2 excuseer of _sorry_
3 koel of _cool_
4 gebak of _cake_
5 een motor_cross_ in het bos
6 stroom of _elektriciteit_
7 spanning of _stress_
8 legerauto of _jeep_

naam _____ datum _____

Oefening 101

Ik vul de woorden in.

apparaat – dikwijls – voortdurend – rechtstreeks

Ik ga ___dikwijls___ joggen.

Dan loop ik ___rechtstreeks___ naar het bos.

Ik probeer ___voortdurend___ dezelfde snelheid aan te houden.

Ik heb een ___apparaat___ dat meet hoe snel en hoe ver ik loop.

giraf – idee – figuur – minuten

1 Heb jij een ___idee___ wat mijn lievelingsdier is?
Het is de ___giraf___ die ik onlangs in de dierentuin zag.

2 Ik heb nog maar een paar ___minuten___ tijd om me te douchen, aan te kleden en te vertrekken!

3 Ik teken die ___figuur___ met mijn liniaal.

stress – plastic – team – pinguïn

1 Ik drink altijd water uit ___plastic___ flessen.

2 Mijn papa heeft altijd veel ___stress___ op zijn werk.

3 Die ___pinguïn___ is heel schattig.

4 Kom jij in mijn ___team___?

naam _____ datum _____

Ik vul de woorden in.

sirene – koningin – keeper – juli – weekend – toast – stress – race – goal – absoluut – rechtstreeks

1 De keeper staat in zijn goal.
2 Het werd absoluut een race tegen de tijd.
3 De sirene van de ambulance bleef maar lawaai maken.
4 De koningin zit op haar troon.
5 Heb jij stress als je moet spreken voor de klas?
6 Ik rijd rechtstreeks naar de stad.
7 Wil je deze middag gewoon brood of toast eten?
8 Het eerste weekend van de maand juli gaan we naar zee.

computer – camera – chatten – microfoon – skypen – tablet – stick – webcam

1 Vroeger chatten veel jongeren met hun computer en nu skypen ze met hun webcam. Ze kunnen elkaar zien via de camera. Ze spreken door een kleine microfoon.
2 Mijn papa maakt foto's met zijn tablet.
Hij heeft ze opgeslagen op een geheugen stick.

naam _____ datum _____

Ik onderstreep de leenwoorden in de zin. Ik schrijf ze over.

De politieagent geeft een signaal dat ik mag oversteken.

politieagent, signaal

Heb jij gisteren naar dat feuilleton gekeken op de televisie?

feuilleton, televisie

Voor mijn verjaardag kreeg ik parfum, een T-shirt en een jeans.

parfum, t-shirt, jeans

Ik neem mijn zonnecrème mee in mijn bagage.

zonnecrème, bagage

Op zondagmorgen bakt papa pistolets en toastjes.

pistolets, toastjes

De antenne van de radio is stuk.

antenne, radio

Opa is in de serre. Hij plant tomaten, radijsjes en sla.

serre, tomaten, radijsjes

naam _____ datum _____

Oefening 102

Verre KIJKER

Ik ga op zoek naar Franse leenwoorden.
Ik kijk van links naar rechts en van boven naar onder.

m	a	y	o	n	a	i	s	e	d	i	n	e	r	c	d	j
o	c	e	a	a	n	s	e	r	r	e	d	e	t	a	i	l
u	a	n	t	e	n	n	e	c	r	è	m	e	o	f	a	r
s	d	e	s	s	e	r	t	e	t	a	g	e	i	é	r	e
s	e	c	n	b	s	o	u	v	e	n	i	r	l	c	r	s
e	a	o	i	u	l	u	x	e	m	o	t	i	e	o	e	t
t	u	i	v	r	i	t	e	r	r	e	u	r	t	u	e	a
a	e	f	e	e	b	e	a	c	t	u	e	e	l	p	d	u
x	u	f	a	a	e	g	d	j	c	a	n	a	p	é	o	r
i	o	e	u	u	l	u	x	u	e	u	z	e	u	r	u	a
f	e	u	i	l	l	e	t	o	n	i	v	e	a	u	c	n
p	o	r	t	e	f	e	u	i	l	l	e	n	a	a	h	t
s	i	g	n	a	l	e	n	l	f	o	r	c	e	r	e	n

mayonaise, diner, oceaan, serre, detail,
antenne, crème, dessert, etage, souvenir,
luxe, terreur, actueel, canapé, luxueuze,
feuilleton, niveau, portefeuille, signalen,
forceren, mousse, taxi, cadeau, coiffeur,
niveau, bureau, toilet, café, coupé, diarree,
douche, restaurant

naam _____ datum _____

Oefening 103

Verre KIJKER

Ik schik de woorden alfabetisch.

chatten – signaal – champagne – fitness – cape – privé

cape
champagne
chatten
fitness
privé
signaal

milkshake – dessert – enquête – serre – bungalow – weekend

bungalow
dessert
enquête
milkshake
serre
weekend

Ik maak samenstellingen.

appel + cake = appelcake

chocolade + dessert = chocoladedessert

werk + stress = werkstress

goal + keeper = goalkeeper

eind + signaal = eindsignaal

barbecue + vork = barbecuevork

naam _____ datum _____

Oefening 103

Ik verdeel de leenwoorden in groepjes.

stress – cake – fauteuil – cadeau – portefeuille – cross – cape – feuilleton – race – grill – bureau – skaten – niveau – chateau – fitness – jazz

1 stress, cross, grill, fitness, jazz

2 cake, cape, race, skaten

3 cadeau, bureau, niveau, chateau

4 fauteuil, portefeuille, feuilleton

Ik schrijf het synoniem.

serre – dessert – diner – cake – canapé – portemonnee – fauteuil – signaal – stress – barbecue – envelop – interview

teken signaal

maaltijd diner

zetel fauteuil

glazen tuinhuis serre

nagerecht dessert

briefomslag envelop

spanning stress

zitbank canapé

gebak cake

vraaggesprek interview

geldbeugel portemonnee

grill barbecue

naam _____ datum _____

Ik schrijf de 'ik heb'- of 'ik ben'-vorm van de werkwoorden.

antwoorden	Ik heb geantwoord.
rusten	Papa heeft gerust.
wroeten	Ze hebben gewroet.
bloeden	Hij heeft gebloed.
haasten	Ik heb mij gehaast.
vluchten	Wie is gevlucht?
leiden	De gids heeft de groep geleid.
kamperen	We hebben gekampeerd.
jeuken	Dat heeft gejeukt.
corrigeren	De juf heeft de toets gecorrigeerd.
ontgoochelen	Ik ben ontgoocheld.
signaleren	De zwaluwen zijn gesignaleerd.
ontdekken	Wie heeft dat ontdekt?
amuseren	We hebben ons geamuseerd.
feliciteren	Oma heeft me gefeliciteerd.
controleren	De politie heeft die auto's gecontroleerd.
forceren	Hij heeft het slot geforceerd.

naam _____ datum _____

Oefening 104

Ik schrijf eerst de persoonsvorm in de verleden tijd.
Dan schrijf ik de 'ik heb'- of 'ik ben'-vorm.

interesseren	Ik	interesseerde	me.
	Ik heb mij	geïnteresseerd	.
organiseren	Hij	organiseerde	het feest.
	Hij heeft het feest	georganiseerd	.
evalueren	Zij	evalueerde	ons.
	Wie heeft ons	geëvalueerd	?
arresteren	De agent	arresteerde	hem.
	Wie heeft hem	gearresteerd	?
fotograferen	Zij	fotografeerde	mij.
	Wie heeft ons	gefotografeerd	?
installeren	Papa	installeerde	een apparaat.
	Wie heeft dat	geïnstalleerd	?
eindigen	Hij	eindigde	als tweede.
	Op welke plaats ben je	geëindigd	?
erven	Zij	erfde	van haar opa.
	Wat heb jij	geërfd	?

naam _____ datum _____

Ik schrijf het verhaal in de verleden tijd.

Nello en Patrasche – deel 5

Nello *(deelnemen)* nam deel aan de tekenwedstrijd. Hij *(hopen)* hoopte te winnen. Dat *(betekenen)* betekende dat hij terug wat eten zou kunnen kopen. Hij *(treuren)* treurde omdat hij Louise niet meer *(zien)* zag. Hij *(hebben)* had zijn laatste hoop *(vestigen)* gevestigd op de tekenwedstrijd. Maar Nello *(winnen)* won de wedstrijd niet. Inmiddels *(zijn)* was hij ziek *(worden)* geworden. Zijn wangen *(gloeien)* gloeiden. Patrasche *(proberen)* probeerde hem warm te houden. Maar de koorts en de koude *(vellen)* velden hem. Hij *(sterven)* stierf op een koude nacht voor de kathedraal van Antwerpen. 's Morgens *(voorbijkomen)* kwamen er mensen voorbij. Ze *(zien)* zagen een hoopje sneeuw op een fiere jongen en zijn trouwe hond. Zo *(eindigen)* eindigde het verhaal van Nello en Patrasche. Het was een verhaal van moed, vriendschap en trouw, maar ook van armoede en honger. Het is een eeuwenoud verhaal dat bekend is in Japan. Daarom wordt Antwerpen door zoveel Japanners *(bezoeken)* bezocht.

naam _____ datum _____

Ik schrijf het verhaal in de verleden tijd..

De witte wolf – deel 20

Ver weg *(huilen)* huilde La Sombra voor de laatste keer. Toen *(worden)* werd het akelig stil. ‘We hebben haar’, *(zeggen)* zei een jager. Maar Greg *(vinden)* vond het vreemd. Ze *(hebben)* hadden toch twee paar sporen *(volgen)* gevolgd? Waar *(blijven)* bleef dan die tweede wolf? Die nacht *(treuren)* treurde de Witte Wolf. Hij *(trekken)* trok alleen de heuvels in. Nergens *(zijn)* was hij welkom. Enkele weken later *(durven)* durfde hij in de buurt te komen van het huis van Tucker. Hij *(hebben)* had *(zien)* gezien dat de man *(vertrekken)* vertrok. Het kleine meisje *(zijn)* was alleen thuis. Vanuit de struiken *(begluren)* begluurde hij haar. De derde dag *(regenen)* regende het. Hannah *(haasten)* haastte zich naar buiten om hout te halen. Ze *(stapelen)* stapelde het hout in de kruiwagen. Plots *(horen)* hoorde ze iets. Ze *(zien)* zag drie paar ogen.

naam _____ datum _____

Oefening 106

Ik schrijf het meervoud.

zebra	zebra's	insect	insecten
televisie	televisies	garage	garages
radio	radio's	score	scores
industrie	industrieën	baby	baby's
idee	ideeën	prestatie	prestaties
ski	skiën	elektricien	elektriciens
café	cafés	hobby	hobby's
dictee	dictees	knie	knieën
cadeau	cadeaus	locomotief	locomotieven

Ik schrijf het verkleinwoord.

danseres	danseresje	dictee	dicteetje
kangoeroe	kangoeroetje	koning	koninkje
station	stationnetje	terras	terrasje
terrein	terreintje	radio	radiootje
geheim	geheimpje	jongen	jongetje
paraplu	paraplutje	café	cafeetje
schip	scheepje	bodem	bodempje
woning	woninkje	paleis	paleisje
foto	fotootje	camera	cameraatje

naam _____ datum _____

Ik maak samenstellingen. Ik let op voor samenstellingen met een dubbele medeklinker.

dennen – bed – grens – soep – achter – brand – pot	+	raampje – trap – streek – dicht – naalden – tijd – balletjes

1 We draaien ons om en kijken door het achterraampje.
2 In het bos stappen we op een tapijt van dennennaalden.
3 Vroeger werd er in de grensstreek veel gesmokkeld.
4 De mensen konden ontsnappen via de brandtrap.
5 Het is laat. Papa vindt het bedtijd.
6 Je kunt er niet in, alles is potdicht afgesloten.
7 Ik hou van tomatensoep met soepballetjes.

Ik schrijf de samenstelling in het meervoud.

meisjes + stem = meisjesstemmen
zolder + raam = zolderramen
zweet + druppel = zweetdruppels
bus + station = busstations
vis + schotel = visschotels

naam _____ datum _____

Oefening 107

Ik schik de woorden alfabetisch.

Sint-Maarten – Koran – Christus – Thora – Bijbel –
Sint-Jozef – Jezus – Mohammed – Boeddha

Bijbel	Jezus	Sint-Jozef
Boeddha	Koran	Sint-Maarten
Christus	Mohammed	Thora

Wanneer vieren we welke feestdag?

Nieuwjaar – Dag van de Arbeid – Allerheiligen – Kerstmis

1 januari Nieuwjaar
1 november Allerheiligen
25 december Kerstmis
1 mei Dag van de Arbeid

Ik maak een samenstelling. Ik gebruik hoofdletters en een koppelteken.

Zuiden van Italië	Zuid-Italië
provincie van Brugge	West-Vlaanderen
dialect van West-Vlaanderen	West-Vlaams
inwoners van Oost-Vlaanderen	Oost-Vlamingen
heilige Rita	Sint-Rita
stad van Sint-Niklazenaars	Sint-Niklaas
O.L.V.-kerk voluit	Onze-Lieve-Vrouwekerk

naam _____ datum _____

Oefening 107

Ik vul aan. Ik gebruik woorden met een apostrof, trema of koppelteken.

1 Die auto is van mama. Het is mama's auto.
2 *(Het gaat)* 't Gaat goed.
3 Ik heb één camera. Hij heeft twee camera's.
4 In het Noorden van Italië ligt Noord-Italië.
5 *(Het regent)* 't Regent vandaag.
6 Een grote baby en een klein baby'tje.
7 Ik schrijf 42 voluit: tweeënveertig.
8 De Heilige Anna noemt men ook Sint-Anna.
9 *(Ik wil)* 'k Wil spelen.
10 Brazilianen wonen in Brazilië.
11 In ons dorp rijdt één taxi. In New York rijden veel taxi's.
12 Ik schrijf 23 voluit: drieëntwintig.
13 De Heilige Rita noemt men ook Sint-Rita.
14 Italianen wonen in Italië.
15 Dat boek is van Luna. Het is Luna's boek.
16 In Oost-Vlaanderen spreken ze Oost-Vlaams.
17 *(Zo een)* Zo'n grote appel.

naam _____ datum _____

Oefening 108

Ik bekijk het woord. Ik onderstreep wat ik er moeilijk aan vind. Ik dek het woord af en schrijf het over.

(1) praktisch
(2) technisch
(3) bureau
(4) elektricien
(5) elektriciteit
(6) mechaniek
(7) machines
(8) motoren
(9) secundair
(10) sanitaire
(11) installaties
(12) interesseert
(13) auto's
(14) technieker
(15) kwaliteit
(16) milieu
(17) computers
(18) geautomatiseerd

Lisa is nogal handig en *(1)* praktisch. Volgend jaar wil ze naar het *(2)* technisch onderwijs. Ze is zeker niet geschikt om aan een *(3)* bureau te zitten. Ze wil *(4)* elektricien worden. Ze weet alles van *(5)* elektriciteit. Maar *(6)* mechaniek zegt haar ook iets: *(7)* machines repareren! Weten hoe *(8)* motoren werken. Ze weet dus al welke richting ze gaat volgen in het *(9)* secundair onderwijs. Een vriend van haar wil de afdeling *(10)* sanitaire *(11)* installaties volgen. Maar Lisa *(12)* interesseert zich vooral in *(13)* auto's. Elke *(14)* technieker houdt tegenwoordig rekening met de *(15)* kwaliteit van het *(16)* milieu. Ze zal ook moeten omgaan met *(17)* computers, want heel wat machines zijn *(18)* geautomatiseerd.

naam _____ datum _____

Ik kleef een passend voorvoegsel aan het woord.

dooien	het ijs	ontdooien
dekken	iets nieuws	ontdekken
tellen	Opa kan goed verhalen	vertellen .
raden	Heb je het al	geraden ?
raden	Wie heeft me	verraden ?
weer	De lucht is zwart. We krijgen	onweer .
tellen	Je moet opnieuw tellen of	hertellen .
hangen	We gaan de muren	behangen .

Ik kleef een achtervoegsel aan het woord.

achtig(e) – ig(e) – lijk(e) – elijks – ing – isch(e) – air

verlichten	de	verlichting op straat
week	een	wekelijks bezoek
economie	een	economische crisis
praktijk	een	praktische oefening
gemak	een	gemakkelijke toets
chemie		chemische reacties
geluk		gelukkige mensen
parlement	Die politicus is een	parlementair .
regen	Het is	regenachtig .

naam _____ datum _____

Ik maak een woord op isch of ische.

Belg _____Belgische_____ politici

Rus de _____Russische_____ president

praktijk _____praktische_____ vaardigheden

Australië _____Australische_____ steden

Ik maak een woord op tie.

opereren _____operatie_____ inspecteren _____inspectie_____

informeren _____informatie_____ presteren _____prestatie_____

Ik vul de woorden aan met ei of ij.
Ik schrijf het meervoud en het verkleinwoord.

	meervoud	verkleinwoord
sch_ei_dsrechter	scheidsrechters	scheidsrechtertje
maalt_ij_d	maaltijden	maaltijdje
terr_ei_n	terreinen	terreintje
v_ij_and	vijanden	vijandje
ol_ij_f	olijven	olijfje
_ei_genschap	eigenschappen	eigenschapje
verrek_ij_ker	verrekijkers	verrekijkertje
_ei_land	eilanden	eilandje

naam _____ datum _____

Oefening 109

Ik vul de woorden aan met ei of ij.
Ik schrijf het meervoud en het verkleinwoord.

	meervoud	verkleinwoord
houtb_ei_tel	houtbeitels	houtbeitelltje
refr_ei_n	refreinen	refreintje
_ei_gendom	eigendommen	eigendommetje
kapit_ei_n	kapiteins	kapiteintje
r_ij_stkorrel	rijstkorrels	rijstkorrellje
v_ij_and	vijanden	vijandje
woest_ij_ndier	woestijndieren	woestijndierlje
ol_ij_fboom	olijfbomen	olijfboompje
afsch_ei_dscadeau	afscheidscadeaus	afscheidscadeautje
kinderr_ij_m	kindervrijmen	kindervrijmpje
k_ei_zerin	keizerinnen	keizerinnetje
_ei_ndstation	eindstations	eindstationnetje
bakker_ij_	bakkerijen	bakkerijtje
p_ij_lstaartinktvis	pijlstaartinktvissen	pijlstaartinktvisje
r_ei_sfoto	reisfoto's	reisfototje
schr_ij_ffout	schrijffouten	schrijffoutje
karw_ei_	karweien	karweitje
z_ei_lschip	zeilschepen	zeilscheepje

naam _____ datum _____

Ik schrijf het beroep bij de juiste omschrijving.

advocaat – apotheker – architect – astronaut – beenhouwer – chauffeur – chirurg – directrice – dirigent – elektricien – mecanicien – piloot – politicus – professor – scheidsrechter – tandarts – veearts

tanden verzorgen	tandarts
door de ruimte vliegen	astronaut
medicijnen verkopen	apotheker
een vliegtuig besturen	piloot
vlees verkopen	beenhouwer
iemands rechten verdedigen	advocaat
elektriciteit leggen	elektricien
met een bus rijden	chauffeur
het hoofd van de school	directrice
les geven aan de hogeschool	professor
een voetbalwedstrijd leiden	scheidsrechter
iemand die opereert	chirurg
huizen ontwerpen	architect
machines verzorgen	mecanicien
dierendokter	veearts
een orkest leiden	dirigent
minister	politicus

naam _____ datum _____

Oefening 110

Ik zet de woorden in de juiste kolom.

skypen – e-mail – microfoon – Facebook – website – mailbox
computer – YouTube – chatten – digipass – flatscreen –
webcam – inloggen – digitaal – e-shoppen – Google

bellen via het internet	skypen
brief verstuurd via het internet	e-mail
praten via het internet	chatten
waarin je spreekt wanneer je skypet	microfoon
sociale netwerksite	Facebook
een plaats op het internet waar je informatie terugvindt	website
apparaat dat gegevens verwerkt	computer
website met filmpjes	YouTube
een toestel om veilig te bankieren	digipass
een plat beeldscherm	flatscreen
een camera op je computer	webcam
zich aanmelden op een website	inloggen
niet analoog, maar …	digitaal
winkelen via het internet	e-shoppen
een bekend zoekmachine	Google
de opslagplaats voor je elektronische brieven	mailbox

naam _____ datum _____

Oefening 111

Ik onderstreep het grondwoord.
Ik omcirkel de laatste letter d of t.

draadje	feestje	grootste
soldaatjes	beroemdste	vriendschappen
lichtjes	dichtste	voedsel
stadjes	zachtjes	raadsel

Ik schrijf de woorden in de juiste kolom.

grijsblauw – pauwenstaart – koudste – vrouwelijk – gebouw – automobilist – fout – vertrouwen – klauwen – restaurant – pauzeren – ouderwets

au

automobilist
restaurant
pauzeren

ou

koudste
fout
ouderwets

auw

grijsblauw
pauwenstaart
klauwen

ouw

vrouwelijk
gebouw
vertrouwen

naam _____ datum _____

Ik schrijf het verhaal in de verleden tijd.

De witte wolf – deel 21

De scherpe tanden *(glinsteren)* glinsterden in het maanlicht. Drie wolven *(staan)* stonden haar op te wachten. ‘Mijn geweer’, *(denken)* dacht Hannah. Ze *(hebben)* had dat in het huis laten liggen. Ze *(pakken)* pakte vlug een stuk hout. Even *(deinzen)* deinsden de beesten achteruit. Maar dan, als een bliksemschicht, *(staan)* stond daar de Witte Wolf voor haar. Klein, krachtig, agressief en niet bang. Hij *(duiken)* dook onder de eerste wolf door en *(scheuren)* scheurde zijn buik open. *(Huilen)* Huilend *(strompelen)* strompelde hij weg. De tweede *(kennen)* kende de Witte Wolf en *(weten)* wist dat die erg gevaarlijk is. Hij *(trachten)* trachtte vlug te ontkomen. De derde *(aanvallen)* viel aan. Plots *(krijgen)* kreeg de Witte Wolf die in zijn hals te pakken. Hij *(laten)* liet niet los. Als een slappe vod *(vallen)* viel hij dood op de grond.

naam _____ datum _____

Ik zoek 13 werkwoorden. Ik kijk eerst van links naar rechts, dan van boven naar onder.

k	n	a	b	b	e	l	e	n
a	a	r	z	e	l	e	n	e
m	i	a	u	w	e	n	i	s
p	l	o	o	i	e	n	e	t
e	e	k	o	p	e	n	z	e
r	i		e	t	e	n	e	l
e	d	t	o	n	e	n	n	e
n	e	b	r	a	n	d	e	n
s	n	e	e	u	w	e	n	

Ik ken de eerste letters van de infinitief.
Ik schrijf de verleden tijd.

hij *(kn)* knabbelde
(aa) aarzelde jij?
poes *(mi)* miauwde
mama *(pl)* plooide
wie *(ko)* kocht?
ze *(et)* at veel
hij *(to)* toonde zijn ring

het *(br)* brandde
het *(sn)* sneeuwde
wij *(ka)* kampeerden
hij *(le)* leidde
opa *(ni)* niesde
de vogel *(ne)* nestelde

naam _____ datum _____

Ik schrijf de werkwoorden in de tegenwoordige tijd of in de juiste vorm.

De witte wolf – deel 22

De Witte Wolf *(hijgen)* hijgt. Hannah *(aaien)* aait over zijn kop. De Witte Wolf *(volgen)* volgt haar mee naar binnen. Hannah *(verzorgen)* verzorgt de wonden. Enkele dagen later *(thuiskomen)* komt Tucker thuis.

Hij *(opendoen)* doet de deur open. Het haardvuur *(branden)* brandt. Hij *(zien)* ziet een gezellig tafereeltje. Hannah *(zitten)* zit op de grond. Ze *(houden)* houdt de kop van de Witte Wolf in haar armen. Bijna *(nemen)* neemt Tucker zijn geweer. Maar dan *(glimlachen)* glimlacht hij. Hij *(herkennen)* herkent de wolf. Hij *(lijken)* lijkt sprekend op zijn prachtige terriër die ooit verdween. Dat is haar zoon. 'Hoe *(vinden)* vind je hem?', *(vragen)* vraagt hij. 'Heerlijk', *(antwoorden)* antwoordt Hannah. 'Hij *(worden)* wordt mijn beste vriend.'

naam _____ datum _____